

Leto XXVI. Številka 34

Ustanovitelji: obč. konference SZDL
Jesenice, Kranj, Radovljica, Šk. Loka
in Tržič — Izdaja CP Gorenjski tisk
Kranj. Glavni urednik Anton Miklavčič
— Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

Kranj, torek, 30. 4. 1974

Cena: 1 dinar

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik,
in sicer ob sredah in sobotah

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

*Za praznik dela čestitamo
vsem naročnikom in našim
sodelavcem in jím želimo
prijetno praznovanje*

*Naslednja
stevilka
bo izšla v sredo,
8. maja*

Naročnik:

II. sejem sredstev za obrambo in zaščito v Kranju od 27. 5 do 1. 6.

France Popit v Afriki

Predsednik Zveze slovenskih komunistov France Popit je na obisku v nekaterih afriških deželah. En teden je bil na zasebnem obisku v Centralnoafriški republiki, v teh dneh pa se mudi v Brazavillu (Kongo).

V Centralnoafriški republiki ga je sprejel predsednik Jean Bedel Bokassa in ga za dva dni odpeljal v narodni park na severu dežele. Tam sta se pogovarjala o odnosih med državama in gospodarskem sodelovanju.

Bomba v slovenski šoli

V soboto ob 22.35 je v atriju slovenske šole pri Sv. Ivanu v Trstu eksplodirala močna bomba. Ta zločinski napad italijanskih neofašistov je zbulil proteste po vsej naši državi in tudi po Italiji. Slovenska kulturnogospodarska zveza je takoj po zlonču izjavila, da se že uresničujejo besede voditelja italijanskih fašistov Almiranteja, da je treba slovenski živelj v Italiji uničiti. Komunistična partija Italije pa je pozvala oblasti, da čim bolj učinkovito zaščitijo slovensko prebivalstvo in demokratične ustanove, ter pojščajo krvce oziroma storilce zlonča in jih tudi ostro kaznujejo.

Stanovanja za delavce

Sestintrideset družin delavcev ladjedelnice in tovarne dizel motorjev Ulyanik v Pulju bo dočakalo praznik dela v novih stanovanjih. Ključe so dobili konec preteklega tedna. Puljska ladjedelnica se je lani dogovorila z gradbenim podjetjem Istra za gradnjo 147 stanovanj za svoje delavce. Doslej je vseljenih že 84 stanovanj, druga pa bodo zgrajena do konca leta.

Ključi ob dnevu OF

Tudi 109 občanov in njivim družinam iz Kopra, Izole in Pirana bo letosno praznovanje dneva OF in 1. maja ostalo za vedno v spominu. Na slovesen način so jim namreč ob tej priliki izročili ključe novih stanovanj, ki so jih zgradili s pomočjo obalnega solidarnostnega sklada za gradnjo stanovanj za delavce. Do konca leta računajo, da bodo lahko razdelili ključe še stotim družinam z nizkimi osebnimi dohodki.

Več za kmetijsko šolstvo

V Ljubljani so konec preteklega tedna podpisali samoupravni sporazum o ustanovitvi izobraževalne skupnosti za agroživilstvo. Sporazum je posebnega pomena pri uresničevanju tako imenovanega zelenega plana. Le-ta predvideva, da bomo imeli čez 20 let v Sloveniji le še okrog 40.000 čistih kmetij. Vodili naj bi jih gospodarji s končano šolo za kmetovalce, oziroma kmetovalke-sposodinje, absolventi poklicnih, srednjih in drugih kmetijskih šol. Veliko kadrov bodo potrebovali tudi v družbenem kmetijstvu, predelovalni industriji in trgovini.

Kako opremiti eno sobo

V Beogradu je te dni odprta razstava Stanovanje v eni sobi. Njen namen je pokazati, kako najbolje opremiti majhen prostor: sobo, garsonero ali enosobno stanovanje. Stevilna podjetja, med njimi tudi več slovenskih, so na tej razstavi pokazala marsikaj novega pri opremi za stanovanje. Vendar so razstavljeni predmeti v večini unikati.

Kranj

skupščinske volitve ter razpravljali o nadaljnjih nalogah zveze komunistov po VII. kongresu ZK Slovenije, o obnovi zveze komunistov in o kandidatih za srednjo politično solo. — Popoldne pa se je sestal aktiv komunistov neposrednih proizvajalcev in razpravljali o istih vprašanjih. Prav tako so o tem v petek popoldne razpravljali tudi sekretari organizacij zveze komunistov kranjske občine.

Za nedeljo napovedana spominska svečanost ob 32-letnici borbe in tragedije kokrške čete na Okroglem je zaradi slabega vremena odpadla. Svečanost ob spomeniku na Okroglem bo prihodnjo nedeljo. A. Ž.

Radovljica

poteku zvezne štafete, ki bo radovljisko občino obiskala 11. maja. Sklenili so, da bo štafeta šla iz Begunj skozi Radovljico, Lesce, Bled, Bohinjsko Bistrico in Gorje. Na sestanku pa so govorili tudi o prireditvah v mesecu mladosti. Sportna tekmovalna so se začela že minilo soboto. V Bohinju bodo pripravili kvíz tekmovalje o delavskem gibanju. Osrednja prireditev pa bo 25. maja na Bledu, ko bodo podelili priznanja mladim družbenopolitičnim delavcem. Mladi pa se bodo pomerili v tekmovalju o družbenopolitičnih dogodkih v minulem obdobju.

M. Hudovernik

Tržič

občine. Udeležba na seminarju je bila dobra, temu primerne pa so bile tudi razprave. V torku je član izvršnega komiteja CK ZKS Miran Potrč pojasnil sklepke 7. kongresa ZKS, predsednik komisije za kadrovska vprašanja pri občinskem komiteju ZKS Miloš Savič pa je pripravil za razpravo obširno poročilo o obnovi ZKS. V sredo sta uvodne misli podala sekretar komiteja ZKS Janez Piškur in predsednik komisije za organizacijo in razvoj ZKS pri CK ZKS Franc Rogelj. Prvi je ocenil volitve v zboru občinske skupščine, Franc Rogelj pa je govoril o vprašanjih z delavnega področja komisije, ki ji predseduje. Na torkovem oziroma sredinem seminarju so dopolnili delovni program občinske organizacije ZK do 20. maja, ko naj bi se sestala občinska konferenca.

-jk

V petek je bila v Tržiču 48. seja občinske skupščine. Na seji so potrdili statut skupščine gorenjskih občin in menili, da novi organ lahko še bolj utrdi povezanost Gorenjske. Po obravnavi poročila koordinacijske komisije za sklenitev družbenega dogovora o skupni porabi v občini Tržič za leto 1974 so razpravljali o družbenem dogovoru o osnovah in merilih za določanje mesečnih nadomestil osebnih dohodkov in drugih osebnih prejemkov voljenim in imenovanim funkcionarjem. Tržiška občina ima za ta nadomestila najnižje postavke. Odborniki se s predlogom niso v celoti strinjali. Predlagali so, naj bodo postavke za nadomestila enake kot v jeseniški, Škofjeloški in radovljiski občini. Na petkovi seji tržiške občinske skupščine so sprejeli odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o posebnem občinskem davku od premeta proizvodov in plačil za storitve. V svet Alpskega letalskega centra Lesce pa je skupščina imenovala Janka Dobreva, v sveta zdravstvenega doma Kranj in enote v Tržiču pa Franca Šarabona in Mirka Brejca. -jk

Prireditve pred praznikom ONZ

Letošnje praznovanje dneva javne varnosti ima še poseben pomen, saj je vezano na pamembno obletnico — 30. letnico ustanovitve. V dneh pred 13. majem bodo po vseh republikah prireditve v počastitev dneva varnostnikov, centralna prireditve pa bo 11. maja v Beogradu, kjer bodo tudi druge prireditve, med drugim tudi športno srečanje varnostnikov.

Praznovanja so se pravzaprav začela že sredi februarja, ko so se začela republiška športna srečanja varnostnikov v strelijanju, judu, šahu, kegljanju in drugih športih, nadaljevala pa se bodo s prireditvami kot je otvoritev več razstav, sledil pa bo propagandni nastop pripadnikov službe javne varnosti v hali Tivoli, osrednja slovenska prireditve bo slavnostna akademija navečer praznika na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani.

Uprava javne varnosti v Kranju se je že vključila v letosnje praznovanje s športnimi srečanjemi varnostnikov na Gorenjskem. V ponedeljek, 6. maja, ob 16. uri bo na stadionu Stanka Mlakarja v Kranju javni nastop pripadnikov organov javne varnosti v spremnostih vožnjah, judu, prikazana bo tudi reševalna vaja in pa nastop s službenimi psi.

Ob tej obletnici bo izšel tudi prvi zvezek zbornika Zgodovina VOS na Gorenjskem, katerega izdajo so pripravljali že dlje časa. Ob tej priložnosti bo tudi slavnostna seja razširjenega odbora za izdajo zbornika.

Na dan praznika oziroma dan ali dva prej bodo po vseh gorenjskih občinah predsedniki občin

skih skupščin priredili sprejeme za delavce milice in pa organov za notranje zadeve ter za upokojene varnostnike. L. M.

Za 1. maj — praznik dela vam čestita

Ijubljanska banka

Delegacija medvladnega komiteja za ekonomsko sodelovanje pod vodstvom namestnika predsednika ministrskega sveta Sovjetske zveze Vladimira Nikolajeviča Novikova je v petek dopoldne obiskala Iskro Elektromehaniko v Kranju. Po ogledu obrežnih tovarn (v Savski Loki in na Laborah) so se s predstavniki Združenega podjetja in kranjske Iskre ter predstavniki kranjske občine pogovarjali o možnostih za ekonomsko sodelovanje. — A. Ž.
Foto: F. Perdan

Včeraj so se povsod na Gorenjskem sestale novoizvoljene skupščine. Na začetku štiriletnega obdobja so najprej izvolili nova vodstva skupščin. Foto: F. Perdan

Samoupravni sporazum tudi v Radovljici

Po daljši razpravi in po tem, ko so prejšnji teden podpisali družbeni dogovor o financiranju splošne in skupne porabe, so v petek dopoldne v dvorani radovljiske občinske skupščine predstavniki samoupravnih interesnih skupnosti, delegati temeljnih organizacij združenega dela in predstavniki drugih organizacij s področja gospodarstva podpisali samoupravne sporazume o programih samoupravnih interesnih skupnosti za letos in o združevanju sredstev za njihovo uresničitev. Podobno kot prejšnji teden v Kranju niso podpisali le sporazuma o financiranju programa skupnosti invalidskega in pokojninskega zavarovanja zaradi prvotno predvidenih nižjih stopenj od predloženih. A. Ž.

Nova vodstva občinskih skupščin

Gorenjska, 29. aprila — V vseh gorenjskih občinah so bile dopoldne prve seje na novo izvoljenih občinskih skupščin. Delegati vseh, treh zborov so na skupnih sejah izvolili predsednika in podpredsednika skupščine, predsednika, podpredsednika in člane izvršnega sveta občine. Na ločenih sejah pa so potem izvolili predsednike in podpredsednike posameznih zborov občinske skupščine.

Predstavljamo vam nova vodstva občinskih skupščin v posameznih občinah.

JESENICE

Predsednik skupščine
SLAVKO OSREDKAR, (1933),
dosedanji direktor bolnice Jesenice
Podpredsednik skupščine
JANKO BURNIK, (1923),
zaposlen v Zdravstvenem domu Jesenice

KAMNIK

Predsednik skupščine
FRANC SVETEJ, (1933),
dosedanji sekretar izvršnega odbora občinske konference SZDL

Podpredsednik skupščine
MATIJA JENKO, (1932),
zaposlen v Svilanit Kamnik

Predsednik izvršnega sveta
IVO SCAVNIČAR, (1925),
doslej zaposlen v železarni Jesenice.
Podpredsednik izvršnega sveta
PAVLE ĐOLAR, (1926),
zaposlen na skupščini občine Jesenice
Predsednik zborna združenega dela občinske skupščine
Inž. BORIS BERGANT, (1940),
zaposlen v železarni Jesenice
Podpredsednik zborna združenega dela občinske skupščine
JANKO SODJA, (1929),
zaposlen v hidrocentrali Moste
Predsednik zborna krajevnih skupnosti občinske skupščine
Inž. FRANC ŽERJAV, (1934),

Predsednik izvršnega sveta
ALFONZ BOLTAR, (1928), doslej zaposlen v Jugotekstilu v Ljubljani

Predsednik zborna združenega dela občinske skupščine
SLAVA REPŠE, (1928),
zaposlena v tovorni Titan v Kamniku

Predsednik zborna krajevnih skupnosti občinske skupščine
NANDE VOĐE, (1919),
kmetovalec iz Komende

Predsednik družbenopolitičnega zborna občinske skupščine
STANE SIMŠIĆ, (1927),
direktor v tovorni Utok v Kamniku

KRANJ

Predsednik skupščine
TOME VOLČIČ, (1923),
dosedanji predsednik občinske konference SZDL

Podpredsednik skupščine
Inž. JUDITA RAKOVEC, (1933),
direktor kadrovske službe v tovarni Sava Kranj

Predsednik izvršnega sveta
FRANC JEREB, (1923),
dosedanji predsednik občinske skupščine

Podpredsednik izvršnega sveta
RADO PAVLIN, (1931),
dosedanji direktor osnovne šole France Prešeren

Predsednik zborna združenega dela občinske skupščine
ALOJZ BOSTIČ, (1928),
dosedanji tajnik skupščine občine

Predsednik zborna združenega dela občinske skupščine
VINKO ŠARABON, (1928),
zaposlen v Iskri Elektromehaniki Kranj

Predsednik zborna združenega dela občinske skupščine
STEFLAN KADOIČ, (1933),
zaposlen v Viši šoli za organizacijo dela

Predsednik zborna krajevnih skupnosti občinske skupščine
JANEZ GRASIČ, (1939),
direktor osnovne šole Lucijan Seljak

Predsednik zborna krajevnih skupnosti občinske skupščine
MIHA STENOVEC, (1929),
zaposlen v Cestnem podjetju Kranj

Predsednik družbenopolitičnega zborna občinske skupščine
JOŽE VALANT, (1937),
zaposlen v Tekstilnem centru v Kranju

Predsednik družbenopolitičnega zborna občinske skupščine
PETER TULIPAN, (1924),
zaposlen v tovorni Tekstilindus

RADOVLJICA

Predsednik skupščine
LEOPOLD PERNUS, (1922),
doslej zaposlen pri GG Bled kot direktor TOZD Pokljuka

Podpredsednik skupščine
IVAN CERKOVNIK, (1927),
dosedanji predsednik občinske skupščine

dosedanji predsednik občinskega sindikalnega sveta

Predsednik zborna združenega dela občinske skupščine

JOŽE PAVLIČ, (1927),
zaposlen v Gorenjski predilnici

Podpredsednik zborna združenega dela občinske skupščine

JANEZ MALOVRH, (1942),
zaposlen v Jelovici Skofja Loka

Predsednik zborna krajevnih skupnosti občinske skupščine

TONE RAKOVEC, (1938),
direktor Iskre v Idriji

Podpredsednik zborna krajevnih skupnosti občinske skupščine

FRANC JEREB, (1921),
upokojen oficir JLA iz Žiri

Predsednik družbenopolitičnega zborna občinske skupščine

SLOBODAN POLJANŠEK, (1944),
ravnatelj osnovne šole Žiri

Podpredsednik družbenopolitičnega zborna občinske skupščine

Inž. STANE PESKAR, (1939),
zaposlen v obratu Iskra Železnični

TRŽIČ

Predsednik skupščine
MILAN OGRIS, (1924),
dosedanji direktor zavoda za zaposlovanje v Kranju

Podpredsednik skupščine
FRANC KOPAČ, (1933),
zaposlen v ZLIT Tržič

Predsednik izvršnega sveta
Inž. VILI LOGAR, (1932),
dosedanji predsednik občinske skupščine

Predsednik zborna združenega dela občinske skupščine

FRANC JAZBEC, (1942),
zaposlen v Peko Tržič

Predsednik zborna združenega dela občinske skupščine

IGNAC PIRJEVEC, (1937),
zaposlen v Bombažni predilnici Tržič

Predsednik zborna krajevnih skupnosti občinske skupščine

KAREL PEČNIK, (1932),
zaposlen v obratu Gozdne gospodarstva Kranj v Tržiču

Podpredsednik zborna krajevnih skupnosti občinske skupščine

IVAN GREGORC, (1922),
zaposlen v Peko Tržič

Predsednik družbenopolitičnega zborna občinske skupščine

LOVRO CERAR, (1915),
upokojeneč iz Tržiča

Podpredsednik družbenopolitičnega zborna občinske skupščine

JURIJ KRAMAR, (1947),
zaposlen v ZLIT Tržič

Pripravil: A. Zalar

GLAS 3

Torek — 30. aprila 1974

Uspelo dogovarjanje

Na petkovi zadnji seji kranjske občinske skupščine v dosedanjem mandatnem obdobju so ocenili tudi sporazum o dogovarjanju in sporazumevanju v občini o splošni in skupni porabi. Ugotovili so, da je dogovarjanje uspelo in do petka le se osem delegatov ni podpisalo sporazumov. To predstavlja približno 2 odstotka zaposlenih v občini. Vendar pa bodo tudi ti delegati v prihodnjih dneh podpisali sporazume, saj v nobeni organizaciji zdržane dela oziroma temeljni organizaciji dela v občini niso bili proti predlaganim stopnjam. V kranjski občini in tudi v radov-

ljiški pa sporazuma niso podpisali s skupnostjo invalidskega in pokojninskega zavarovanja, ker so bile predvidene občinske stopnje nekaj nižje od predloženih. Ta mesec bo torej treba začeti in speljati usklajevanje postopek. Potrebna pa bo tudi sprememba stopnje za otroško varstvo in otroški dodatek. Ker gre za pomembne spremembe, bo o tem stekla razprava v temeljnih organizacijah zdržanega dela. Sicer pa so sejti poudarili, da delo koordinacijske komisije v občini se ni končano, saj bo potrebljeno nenehno občasno preverjanje in usklajevanje splošne in skupne porabe. A. Z.

Bomo spet pili vodo iz Sore?

V Škofji Loki dokončujejo orjaško čistilno napravo, vredno 480 milijonov starih din, ki obeta že hudo onesnaženi reki povrniti izgubljeni sloves enega najlepših gorenjskih vodnih tokov

Pozno, a ne prepozno smo tudi pri nas spoznali, da po starem ne bo slo več naprej. Spoznali smo, da praksa ni v skladu s socialističnimi in humanističnimi načeli, ki skrb za človeka postavljajo na prvo mesto, pred dobičkarstvom in zaslužkami, pred materialne dobrine in ekonomski apetite. Nenadoma so se nam odprle oči in zgroženi smo ugotovili, kako v »bistrih« alpskih rekah življenje naglo zamira, kako kopalce napadajo grdi izpuščaji, kako idilični tolmini namesto temno zelenega dobivajo zamokljo rjav in vijoličast odtenek, kako je mehki prod

prekrila ogabna, lepljiva sluz... Sledili so »protiukrep« v podobi zakonov, predpisov in odlokov o načinu boja zoper ogroženost okolja, ki pa jim je industrija postavila nasproti predračune izdatkov in pribila, da bi jo tako negospodarske naložbe ugonobile. Ampak plaz protestov, sprva tihih, pohlevnih, in nato zmeraj odločnejših, ni pojental.

»POSKUSNI ZAJEC«

»Kadar vlečete primerjave s tujino, kadar pretresate možnost modernizacije strojnih parkov, posodobnjenja reklamnih prijemov, povečanja investicij v osnovna in obratna sredstva, povišanja plač, dnevnic, kreditov itd., boste dosledni in v poveče še, da so vlaganja v varstvo prirode v inozemstvu pet do desetkrat izdatnejša kot v Jugoslaviji. Pri dnevnicih, denimo, je to razmerje le 3:1.«

Gornja pripomba iz ust zrevoltiranega odbornika ene od gorenjskih občinskih skupščin ni pred dvema letoma rodila niti najmanjšega odmeva. Poslovni možje so obseledi tisti in nemi, saj je debata dosegla točko, ko kratkovidna pragmatika logika odpove. Navzlic naračajcem pritisku javnosti ni razen montaže ducata cenennih, dvomljivo učinkovitih filterov v posameznih tovarnah nihče ukrenil ničesar. Občinske uprave in podjetja so previdno čakala, ne želec prevzeti nase tveganje »spokusnega kunci«. No, prva, ki si je upala storiti odločilni korak, je bila na Gorenjskem Škofja Loka. Ločani so v programu akcij ob tisočletnici komune vključili tudi izgradnjo centralne čistilne naprave, ki naj bi Soro rešila odplak iz številnih kanalov, speljanih naravnost in strugo. Poskusno obratovanje je steklo v zač. aprila, dokončano pa bo orjaški kompleks betonskih labirintov in zajetij, zraslih sredi obrežnih ravnic pod vasjo Suha, usposob. v I. polovici julija. Za zdaj obratuje samo s polovično zmogljivostjo, kajti nanj še ni priključen traški cevovod. Kapacitete objekta znašajo 25.000 enot, kar pomeni, da zmore absorbitati »izcedke« teritorija, kjer živi 25.000 prebivalcev. Stroški so resda dosegli skoraj pol milijarde starih din, vendar sta projektant, znani strokovnjak inž. Igor Kos (Hidroinžiniring Ljubljana) ter izvajalec del, domači SGP Tehnik, očitno načrtovala dolgoročno, upoštevajoč ne zgolj trenutne potrebe, temveč razmere, kakršne bodo v Škofji Loki vladale čez dve ali tri desetletja.

RECEPT IZ NARAVE

Mehansko-biološki čistilni kompleks na Suhi je švicarska pogravčina, vendar nekoliko dopolnjen, in predstavlja prvi tovrstni eksperiment v Sloveniji. Podobnega razvijajo v Novem mestu, toda operativno sposoben bo malce pozneje kakor loški. Ni čudno, da častitljivo gorenjsko mesto postaja cilj romanjan različnih delegacij od vsepovsod, ki si prihajajo ogledovati napravo, zbirati informacije in ugibati, ali ne bi kazalo ubrati enake poti. In kaj vidijo?

Kot je mogoče ugotoviti že iz naziva, smo priče posrečeni kombinaciji mehanskega in biološkega izločanja fekalij, pri čemer zasluži zlasti veliko pozornost drugi del postopka, temelječega na nenavadni lastnosti aerobnih bakterij, sposobnih, da v rekordnem času razgradijo organske snovi. Edina pogoja sta primerna količina kisika in pravljna temperatura. Če ju izpolnilo, sprožimo proces gnitja, popolnoma enak onemu v prosti naravi. Poraba energije je minimalna, s čimer se znatno poceni vzdrževanje sistema, ki sprito izredne stopnje avtomatiziranosti terja stalno navzočnost enega samega človeka.

Podborensja razčlenitev delovanja pokaže, da gre vsebinu razvejane mreže podzemeljskih jaškov (potem ko doseže vstopni bazen) v osemurnem razdobju skozi tri osnovne tehnološke faze: predčiščenje, čiščenje in odsedanje. V mogočem zbirniku, ki dovoljuje priliv 400 litrov v sekundi, brozgo najprej prečrpajo na rešetke. Slednje zadržijo večje, trde kose materiala, drobir pa obtiči v šiljasti kotanji. Obenem z intenzivnim izpihanjem povzročijo izločanje maščob. Sledi odvajanje v čistilni blok in dalje v primarni usedalnik, kjer težje snovi polagoma zdrsnijo k tlom. Avtomatski stregalnik jih potisne v poseben lijak, ki ga praznijo dvakrat dnevno. Za 30 do 40 odstotkov »redkejšo« tekočino pošljemo v sekundarni (biološki)

usedalnik, poln mikroorganizmov, katerih delež mora zmanjšati vsaj 3,5 kilograma v kubičnem metru. Menda bi ta armada nevidnih požeruhov, rešena odvečnih primesi, kot koncentrat tehtala dve toni (!).

Da drobnim »brigadirjem« ne zmanjka kisika, poskrbi svojevrstna obrnjena turbina, potopljena v notranjost globokega kotla. Turbina nenehno vrtilni smrdečo »kavo«, ki ne sme nikdar obmirovati. Prezračeno mešanico potlej spustijo v bočne baje. Zgoščenina iz bakterij in produktov presnove (pravijo ji »živo blato«) potone na dno, da bi jo — prav kot prej »mrto blato« — samodejni strgalnik lahko postrgal v lijak, ob koder po zaviti cevi, ako odprejo ventile, zdrkne v odlagalno kad — gnilišče. Medtem vrhno plast čiste vode preusmerijo v reko, saj ni obdržala v sebi niti desetino prvotnih škodljivih dodatkov. Skoraj pitna je, trdijo konstruktorji.

GROŽNJA V PODOBI KEMIKALIJ

In kam misijo spravljati v kadeh nakopičeno »sumazanijo«? Po dvaj-

Inž. Igor Kos: »Potreben bo reden nadzor tovarniških filterov in prestrežalnikov kemikalij, kajti vodorupov v kanalizacijo bi za precej časa ohromil postopek razgrajevanja organskih snovi.«

setih dneh gnitja pri 30 stopinjah Celzija bo pristala v shranjevalnih silosih. Dva so postavili — in neobhodno potrebna sta, kajti dnevni »pridelek« znaša 10 kubikov odpadkov; osušeni tvorijo odlično gnojilo, ki je naprodaj kmetovalcem.

Zdaj, ko smo nanizali osnovne podatke o centralnem škofjeloškem krematoriju odplak, izdajmo še, česa obstoječi objekt ne zmore. Inž. Kos je poudaril, da bi prisotnost kislin, detergentov ali kakršnikoli sorodnih kemikalij v kanalizaciji utegnila povzročiti pomor biologije v prej omenjenem kotlu. Najmanj tri tedne bi trajalo, preden bi se spet namnožila in dosegla »sobravljivo nivo. Zgolj obstoj suškega giganta torej ne daje stoddostnega jamstva, da bodo Selščica in Poljanščica v spodnjem toku ter Sora med sotočjem in Medvodami poslej vedno neoporečno čiste, nenevarne plavalcem, ljubiteljem vodnih sportov, ribam, rakiem in algam. Poleg rednih analiz in kontrole izplak najbolj sumljivih industrijskih obratov, ki so v preteklosti mimo zasilnih provizoričnih lovilcev nekaznovano odcejali ubijalske strupe ter dušili rečno favno in florino, namerava Tehnik pospešiti pravne na gradnjo istovrstnega, dasi skromnejšega sistema v Železnikih, in zahtevati izdelavo ustreznih načrtov za zirovsko cono. Predlaga tudi, naj klavnicna Kmetijskega gospodarstva Škofja Loka preneha zlivati živalsko kri naravnost v kanalizacijo: ob koničah je nesnaga v zbiralku motno rdeče obarvana in celo v idealnih pogojih je zaradi prenasilenosti aerobni organizmi ne uspejo do kraja »predestilirati«. Namesto zaključka sklenimo pričujoči članek z optimistično domnevo, da bo Sora kmalu dosegla prvo do drugo kvalitetno kategorijo, ki bi ji zbrisala mračni slovesne zrte pobešne civilizacije in, ki bi k zelenim obalam znova privabilo ribiče, nedeljske izletnike, pristaše »smokrih« užitkov... Danes nihče brez nelagodnih občutkov ne zabrede vanjo: poleti, če ni dežja, se namreč neredito »preseli« v tretji, najnižji kakovostni razred. »Sramota« vyzlikajo sivilasi očaki. V mladosti so pogosto hodili k reki gasiti žeko. Bo našim otrokom kdaj dovoljeno privoščiti si enako razkošje?«

Besedilo: I. Guzelj

Foto: F. Perdan

Obsežen kompleks betonskih pretočnih kanalov, zapornic in jaškov tvori jedro mehansko-biološke čistilne naprave na Suhu. Ločani so vanjo investirali skoraj pol milijarde starih din. Če bo poslej Sora res spet takšna kot je bila nekoč, potem se je splačalo, pravijo.

Komu zapustiti trud dedov?

Mislim, da spomladi vsi ljudje občutimo vznemirjenje ob prebujanju narave. Takrat se v nas dramati že skoraj zamrli občutek povezanosti z naravo, v nas se dramati nagon dedov, ki so spomladi vsekakor močnej kot zdaj na njihovi otroci — začutili in zaslišali kljuc zemlje, željno uskrali v nosnice vonj na soncu ogretih in od aprilskega dežja spranih brazd, nato pa potopili roke v zrnuje pripravljeno na setev. V mislih so že zamahnuli z roko polno zrnja, v tistem večnem zamahu, ponavljajočem se in obetavnem, ko zrna polzijo med prstimi v žetev obetajočo zemljo. Morda še koga takole na spomlad ob misli na pest polno zrnja, ki jo je treba vreči po kadeči se rjavini, zaščetni dlan, marsikdo pa takega občutka niti ne prepozna več: sled je sicer ostala, prekrita pa je bo ali manj usedlina časa, naklonjenega drugačnemu življenju. Lažemu in boljšemu? Kdo bi to vedel?

In ko takole spomladi hodite mimo njiv, na novo zelenecih travnikov, cvetočih dreves, ko se ob pogledu na vse to ob svoji besedni reučini skušate spomniti besed in verzov pesnikov, ki so znali in mogli opisati svoj odnos do zemlje vse drugače — vas osupne in potolaži obenem stavek: »Tako mi je dobro tu na moji zemlji, da ne menjam niti z angleško kraljico!«

V teh pomladnih dneh me je zaneslo h kmetijam, kjer gospodarijo kmetje, ki so že zdavnaj prekoracišči šestdeseto leto, pa še vedno niso »dali vajeti iz rok«, gospodarijo po starem ali pa do puščajo, da otroci prinašajo v kmetovanje »novotarije«, ki lajšajo delo, večajo dohodek in sploh spreminjajo obraz nekdanje kmetije v sodoben proizvodni obrat.

MAČE
Marija Pekovec kmetuje v Mačah pri Preddvoru. Po smrti svoje sestre pred desetimi leti živi sama na dokaj velikem posestvu, vsaj po površini velikem. V hlevu stoji le ena krava s teletom, hiša, v kateri rod Pekovčevih živi že okoli 600 let, bi bila potrebljena popravila. Hišo varuje velika lesena plastika sv. Miklavža v bohovkem kotu, že vsa počrnela od teže kakih starih stoljetij.

Pekovčeva Marija še sama opravlja vse dela pri hiši in v hlevu, za večja dela, kot je oranje in podobno, pa mora najeti. Posebno zadnje meseca ji ni bilo lahkovo, ker je avgusta lani zlomila nogo v kolku. »Si mislite,« pravi, »neko dekle, menda se ji je strašno mudilo, se je zaletela vame, podrla me je, pa je šla na nogo.« Nato so minili meseci najprej v bolnišnici, nato pa še v zavodu za rehabilitacijo, da je spet lahko stopila na nogo. Ta čas pa so sosedi skrbeli za njeno živinico. »Kar uša sem skoraj zdravnikom, sem jim rekla, smo že zmenjeni. Nobenemu se ne mudi, da bi kmetiji že zdaj menjala lastnika. Vsaj dokler bom lahko tako delal kot sedaj. Saj se razumem med sabo. Že sedaj veliko sam odloča, no, jaz pa tudi pravim, to pa naredimo tako in tako. Kasneje pa bo gotovo delal bolj po svoji glavi.«

Sin France se je že odločil, da bo ostal na kmetiji. »Rad imam to delo, sicer me ne bi bilo več tu. Dokler bodo oče gospodar, bomo verjetno delali še naprej brez po-

LAVTARSKI VRH

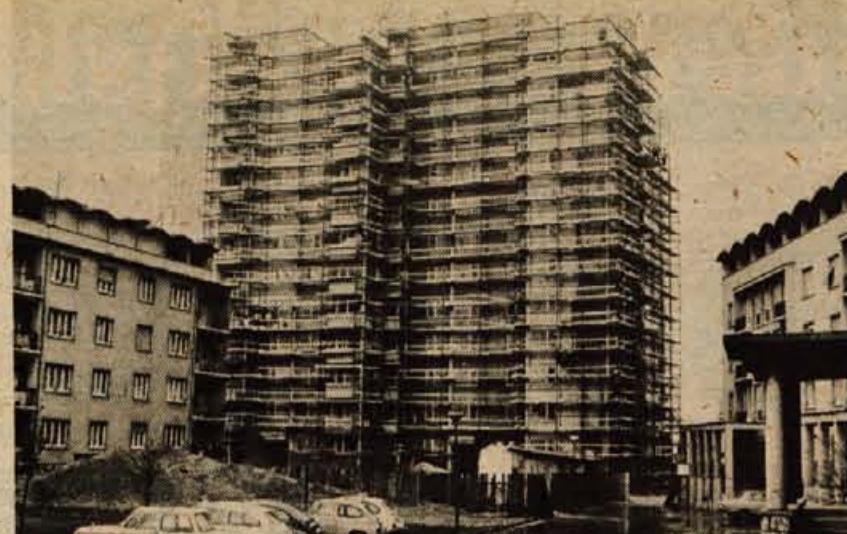
Jurij Benedik z Lavtarskega vrha je ravno v tistem pozmem poldnevu sejal oves na svoji rahlo v breg pripeti njivi. Čeprav ima že 71 let, je še vedno gospodar in sam pravi, da je edini gospodar med starem na Lavtarskem vrhu. Pa misli še nekaj časa, vsaj dokler ga ne bo preveč oviralna noga, ki ga kar naprej bolej, sejati na dokaj ravnih — v primerjavi z drugimi na Lavtarskem vrhu — njivah, precej skopih v rogovitnosti. »Dosti je treba gnojiti naše njive in travnike, če hočemo, da kaj zraste,« pravi. Ker so njive v bregu, vsak večji nalin spira prst v nižino. Pa divjad prihaja na to krčevino obdana z drevjem in objeda pridelek. Nič posebno velikodušna ni narava tu zadaj za Joštom, za vsak njen sad se je treba poštreno potruditi. Na kmetiji dela še gospodarjeva žena Stefanija, sin Franci in sin Lado.

Franci pa potem prevzel kmetijo, smo že zmenjeni. Nobenemu se ne mudi, da bi kmetiji že zdaj menjala lastnika. Vsaj dokler bom lahko tako delal kot sedaj. Saj se razumem med sabo. Že sedaj veliko sam odloča, no, jaz pa tudi pravim, to pa naredimo tako in tako. Kasneje pa bo gotovo delal bolj po svoji glavi.«

Sin France se je že odločil, da bo ostal na kmetiji. »Rad imam to delo, sicer me ne bi bilo več tu. Dokler bodo oče gospodar, bomo verjetno delali še naprej brez po-

L. M.

Občinski sindikalni svet Jesenice
Skupščina občine Jesenice
Občinska konferenca ZKS Jesenice
Občinska konferenca SZDL Jesenice
Občinski odbor ZZB NOV Jesenice
Občinska konferenca ZMS Jesenice
Občinski odbor ZRVS Jesenice

Čestitamo vsem delovnim ljudem za praznik dela in želimo veselo praznovanje

Žito Ljubljana DE Vesna Kamnik

Priporoča cenjenim potrošnikom obisk v poslovalnicah:

čestita vsem občanom in poslovnim prijateljem za praznik dela — 1. maj

SLAŠČIČARNA, TITOV TRG 11
PEKARNA, KIDRIČEVA 8
SLAŠČIČARNA, KIDRIČEVA 34
BIFE V PRODAJALNI METALKA IN
SLAŠČIČARNA-BIFE V ISTI STAVBI
BACHUS BAR »ŠUMI«

KO PRIDETE V KAMNIK,
OBIŠČITE NAŠE POSLOVALNICE!

**za
pomlad
poletje
'74**

NOVO

Vsem delovnim ljudem, poslovnim prijateljem čestitamo za praznik dela.

Tekstilna tovarna Sukno Zapuže

Tekstilna tovarna Sukno Zapuže proizvaja vse vrste blaga za ženske iz 100 % čiste rumske volne ter volnene odeje najboljših kvalitet. V prodajalnah na Primskovem in na Koroški cesti v Kranju vam nudimo najnovejše vzorce ženskega in moškega volnenega blaga ter volnene odeje vseh vrst in kvalitet.

Ob tako bogati izbiri boste gotovo našli tudi nekaj zase.

Vsem delovnim ljudem čestitamo za praznik dela

Grad
komunalno gradbeno
podjetje
Bled
TOZD Komunala
TOZD Gradnje

čestitamo vsem delovnim ljudem za praznik dela in želimo uspešno sodelovanje

Samopostrežna restavracija Kranj

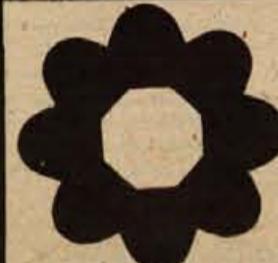
čestita vsem občanom za praznik dela.

Cenjene goste obveščamo, da 1. in 2. maja ne obratujemo

Stanovanjsko podjetje Tržič

vsem delovnim ljudem čestita za praznik dela in jim želi še vnaprej čim več delovnih uspehov

Konfekcija Mladi rod
Kranj
Pot na kolodvor 2

vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem čestita za praznik dela — 1. maj in jim želi še vnaprej veliko delovnih uspehov.

Ob 1. maju čestitamo in želimo veselo praznovanje in obilo delovnih uspehov vsem prijateljem, znancem in gostom ter se priporočamo za obisk

Gostišče »Tulipan«
Ažman Lesce

Skupščina občine Kamnik

in družbenopolitične organizacije:

Čestitajo vsem delovnim kolektivom in občanom za 1. maj — praznik dela

Občinska konferenca SZDL
Občinska konferenca ZKS
Občinski sindikalni svet
Občinska konferenca ZMS
Zveza združenj borcev NOV
Zveza rezervnih vojaških starešin

Tekstilna tovarna Sukno Zapuže proizvaja vse vrste blaga za ženske iz 100 % čiste rumske volne ter volnene odeje najboljših kvalitet. V prodajalnah na Primskovem in na Koroški cesti v Kranju vam nudimo najnovejše vzorce ženskega in moškega volnenega blaga ter volnene odeje vseh vrst in kvalitet.

Ob tako bogati izbiri boste gotovo našli tudi nekaj zase.

Vsem delovnim ljudem čestitamo za praznik dela

Na oni strani »demarkacijske črte«

Sredi velikih naporov vseh demokratičnih in naprednih sil v svetu, da bi ohranile mirno sodelovanje med narodi in državami, okreplile enotnost vsega svetovnega prebivalstva in zagotovile trajni mir na zemeljski obli, so se ponovno obudili apetiti italijanskih revanšističnih in iredentističnih sil po delu našega ozemlja. 15. februarja je namreč italijansko ministrstvo za zunanje zadeve sporočilo veleposlanstvu SFRJ, da je odločitev o postavljanju topografskih plošč na naši strani v nasprotju z mirovno pogodbo med obema državama (1947) ter londonskim sporazumom iz leta 1954. S tem je italijanska vlada ponovno posegla po sredstvih iz časov hladne vojne, kar pomeni, da sprejemata gesla revanšističnih in fašističnih elementov v svoji deželi in krepi njihov položaj nasproti italijanskim demokratičnim silam.

Istočasno so se v severnem Jadranu in severni Italiji začeli manevri pakta NATO, v katerih prvič sodelujejo večje pomorske enote ZDA (Sesto ladjevje).

Odgovor prebivalstva Jugoslavije na italijansko noto je dokazal moralno trdnost in pripravljenost naših ljudi na obrambo domovine pred pritiski na ozemeljsko nedotakljivost in varnost naše države. Ti pritiski naj bi namreč zbudili dvom o naši neuvrščeni zunanjih politiki in samoupravnih socialističnih notranjih odnosih.

Nota italijanske vlade pomeni neposredni napad na našo neodvisnost in mir v svetu, napad na našo politiko, ki med drugim izhaja iz prepričanja, da so narodnostne manjšine most med državami in da je treba spoštovati njihove pravice. Narodnostne manjšine nikakor niso nepotrebno zlo, kot nanje še mnogi gledajo, ampak trajen dejavnik zbljevanja in sodelovanja med narodi. Slovenska narodnostna skupnost v Italiji je ena najvažnejših postav v odnosih med sosednjima državama. Toda pravice te skupnosti se rešujejo prepočasi in le delno.

Zakaj? Odgovor je zapleten, saj izhaja iz zapletenosti odnosov med političnimi subjekti znotraj italijanskega političnega sistema. Neizpodobitno je naslednje: ravnanje italijanske vlade v zvezi z nekdanjo cono B svobodnega tržaškega ozemlja je tesno povezano z odnosom do slovenske narodnostne manjšine v Furlaniji — Julijski krajini. Vzroki opredelitev italijanske vlade do obeh problemov imajo skupne korenine in so v marsičem istovetni.

S tem zapisom želim zaokrožiti podobo obeh problemov, kolikor je to seveda mogoče in poiskati izvore njenega nastanka.

DIPLOMATSKA IGRA

Note italijanske vlade in odgovori jugoslovanske vlade so bolj ali manj poznane stvari, vendar si vseeno osvežimo spomin s kronološko zgoščenim pregledom diplomatske slike.

21. februarja 1974 so na italijansko ministrstvo za zunanje zadeve poklicali jugoslovanskega veleposlanika M. Pavičevića in mu izročili verbalno noto italijanske vlade. V njej ministrstvo za zunanje zadeve Italije sporoča našemu veleposlanstvu, da so bile postavljene na jugoslovanski strani, blizu razmejitvene črte s cono B kovinske plošče z napisom »SFR Jugoslavija — SR Slovenija«, kar da nima prave osnove v nobenem ustreznem sporazumu z italijansko vlado in je v nasprotju z mirovno pogodbo med obema državama ter londonskim sporazumom. Po teh sporazumih jugoslovanska suverenost ni bila nikoli razširjena na italijansko ozemlje označeno kot cona B neureščenega svobodnega tržaškega ozemlja.

Ob tej prilnosti je bilo ustno izraženo naše opozorilo, da stališča note resno ogrožajo prijateljske sosedne odnose med državama, s tem pa tudi stabilnost v tem delu Evrope. Vztrajanje na teh stališčih bi pomenilo, da postajajo težje iredentistov in fašistov sestavni del uradne politike italijanske vlade.

Z izgovorom ali opravičilom, da note niso odobrili vsi pristojni na italijanskem ministrstvu za zunanje zadeve, so note razglasili za neobstoječo. 22. februarja so veleposlaniku Pavičeviću predali ustno de-

maršo z nespremenjeno vsebino, ki je bila hkrati preklic note. Zato je naša vlada zahtevala, da ustno sporočeni sklep o preklicu note objavijo tudi v pisemni obliki. 11. marca pa je italijanska vlada izročila našemu veleposlaniku novo noto, v kateri pa je ostala pri odkritih zahtevah po jugoslovanskem ozemlju. Jugoslovanska vlada je označila to stališče kot grob napad na ozemeljsko integriteto SFRJ in je nanj najodločnejše reagirala.

Po štirih dneh je italijansko veleposlanstvo v Beogradu dobilo protestno noto z opozorilom, da je v nevarnosti nadaljnji razvoj sosedskoga sodelovanja na podlagi splošno sprejetih načel o nevmešavanju, spoštovanju suverenosti in ozemeljske nedotakljivosti v odnosih med državama.

Italijanska vlada je odgovorila z noto z dne 18. marca. V njej se »čudi« nad protestom jugoslovenske vlade in pravi, da v londonskem sporazumu ni nobenega določila v zvezi s suverenimi pravicami nad cono B in da razlike med Italijo in Jugoslavijo v vrednotenju pravnega naslova, na podlagi katerega se ureščuje civilna uprava nad cono B svobodnega tržaškega ozemlja, nikakor ne ogroža ozemeljske nedotakljivosti SFRJ.

Glede na to, da se italijanska vlada tudi v tej noti ne odpoveduje odkritim ozemeljskim zahtevam, je jugoslovanska vlada izročila italijanskemu veleposlanstvu še eno noto, s katero ponovno opozarja vlado sosednje države na londonski sporazum, ki po mednarodno pravni poti točno opredeljuje suverenost obeh držav nad spornim ozemljem.

Nameni italijanske vlade v tej diplomatski igri so povsem jasni. Na nerazumljiv način proglaša cono B za italijansko ozemlje. S tem pa zahaja v hudo protislovje, ko na drugi strani govori o spoštovanju mednarodnih pogodb in teritorialne integracije SFRJ!

LONDONSKI SPORAZUM

Vse te mahinacije italijanske vlade so mogoče zato, ker italijanski parlament londonskega sporazuma doslej še ni potrdil in tudi v Uradnem listu Italije še ni bil objavljen, čeprav je od podpisa sporazuma preteklo že skoraj polnih dvajset let. 5. oktobra 1954 so se namreč v Londonu sestali veleposlaniki ZDA, Velike Britanije (Združenega kraljestva), Italije in Jugoslavije in podpisali sporazum o ureditvi tržaškega vprašanja. Po dveh tednih je bil ta sporazum potrjen v Zvezni skupščini SFRJ in objavljen tudi v Uradnem listu Jugoslavije.

Sporazum obsega devet točk. V prvi je govora o tem, da so se vlade omenjenih štirih držav posvetovale o iskanju izhoda iz nezadovoljivega položaja v zvezi s cono A in B. V naslednjih osem točkah pa so strnili najpomembnejše praktične dogovore. In sicer, da bosta vladi ZDA in Velike Britanije umaknili svoje vojaške sile s področja severno od meje, ki jo z obmejnimi popravki predvideva sporazum (na zemljevidu, ki je bil priložen dokumentu, je bila meja točno začrtana). Italijanska in jugoslovanska vlada pa bosta takoj potem razširili svojo civilno upravo na področje, za katero bosta odgovorni. Vladi bosta tudi imenovali komisijo za razmejitev ter začeli pogajanja v zvezi z ureditvijo drobno obmejnega prometa in drugih pomembnih zadev.

Sporazumi o soglasju so podpisali predstavniki vseh štirih držav in ga poslali tudi Varnostnemu svetu OZN.

Na podlagi skupnega namena italijanske in jugoslovanske vlade, da zagotovita pravice in človekove osnovne svoboščine brez rasne, spolne, jezikovne ali verske diskriminacije na področjih, ki predejo pod njuno upravo po določbah tega soglasja, je bil dosežen sporazum glede osnovnih pravic in svoboščin prebivalcev na področju obeh držav, ki je dobil svojo formalno obliko v posebnem statutu.

Seveda ni nobenega dvoma o zgrešnosti stališča italijanske vlade, ki londonski sporazum nekako po svoje interpretaciji, čeprav le-ta jasno in nedvoumno -opredeljuje suverenost obeh držav nad dotedanjim conom A oz. B. Zato sta protest jugoslovanske vlade in ogorčenje vseh demokratičnih ter naprednih sil razumljiva in utemeljena. Na podlagi mirovne pogodbe med obema državama in londonskega sporazuma je bila točno določena meja med SFRJ in republiko Italijo. SFRJ je tako postala suverena nad območjem Kopra in

Buj in to ne more biti več predmet nikakršnih razgovorov. Če se Italija še želi držati obče sprejetih načel nevmešavanja in vzajemnega spoštovanja suverenosti in ozemeljske nedotakljivosti, potem mora priznati pravno in dejansko stanje in se o tem uredno in nedvoumno izreči.

Državljeni SFRJ pač ne bomo dovolili nobenih posegov po našem ozemlju. Ne glede na to, ali je sedanja meja pravična ali ne, smo nanj pristali in naša dolžnost je, da jo branimo. Če pa je naši sosedje ne priznavajo in jo imajo še vedno samo za demarkacijsko črto, potem je naloga njihovih naprednih sil, da prispevajo k odpravljanju tega nevzdržnega stališča.

SLOVENSKA MANJŠINA V ITALIJI

Odkrite zemeljske zahteve naših sosedov potrjujejo obstoj nazadnjih in fašističnih elementov znotraj italijanskega političnega sistema, ki so svojo moč dokazovali in jo še dokazujo v odnosu do slovenske narodnosti manjšine.

Fašizem je obsodil Slovence v Italiji na smrt in jih je brezobjirno in kruto preganjal. Vzel jim je vse, kar so imeli. Poteptal je vsa zagotovila, ki so bila dana Slovencem ob razširjeni italijanske države v te kraje po koncu prve svetovne vojne. Vendar danes, trideset let po zlому fašizma, še vedno niso priznane nekatere osnovne pravice in zaščitne norme v duhu ustave, dejavnega statuta, mednarodnih sporazumov in načela Listine o pravicah človeka.

Cilj Slovencev v Italiji je, da bi postal enakopravni državljeni na vseh področjih, od najrazličnejših organov in javnih služb do gospodarstva. Za to pa je prvi pogoj svobodna uporaba slovenskega jezika.

Brez urejenega vprašanja manjšine ni dobrih sosedskih odnosov. Pričudenki narodnosti, ki živijo na mešanem področju, so najbolj neposreden nosilec ustvarjanja dobrih odnosov med državama. Svobodno prepletanje tokov v gospodarstvu, kulturi in vseh drugih oblikah skupnega življenja, je trajna osnova za razvoj dobrih odnosov. Manjšina se mora uveljaviti kot samostojni in tvorni dejavnik sožitja.

Slovenska narodnostna skupnost v Italiji je izpostavljena vsestranskim pritiskom in zatiranju. Zato je potrebno odpraviti položaj, v katerem se krepijo nazadnjaške in zatiralne sile. Narodnostna skupnost se mora razvijati svobodno v okviru konkretnega političnega sistema.

STRAH PRED DESNICO

Kaj je torej tisti skupni imenovanec navedenim problemom?

V širšem smislu je to izvirnost, posebnost italijanskega političnega sistema, ki se kaže v razdrobljenosti političnih interesov, v procesu stalnega spremicanja razmerja sil in v vladnih krizah, ki so logična posledica takšnega političnega položaja. Na političnem prioritetu Italije se vlade neprestano menjavajo in doslej še niso sestavili koalicije, ki bi ustrezala interesom vseh strank oziroma političnih subjektov.

V ožjem smislu pa je to delovanje desnice, ki se je v zadnjih letih zopet okreplila in se razvila v resno protiustavno in protidemokratično silo. Svojo dejavnost neprestano krepi v smerni nasilnega premika političnega težišča dežele proti desni. Deluje kot protutež poskusom zbljevanja in združevanja demokratičnih sil.

Neofašizem, iredentizem, revanšizem in druge skrajne oblike desničarske gibanja so tisti dejavniki, ki jih moramo upoštevati pri opredeljevanju vzrokov za »vrenja« v odnosih med Italijo in Jugoslavijo. Italijanska desnica je namreč tako močna, da lahko vedno ogrozi pozicije vlade, ki mora zato imeti nekakšne ventile, da se obrani teh groženj.

In sedaj smo pravzaprav pri jedru celotne problematike. Poenostavljeni rečeno sta manjšinski problem in odkrita ozemeljska zahteva konkretni obliki takšnih ventilov. Vlada z njimi pridobiha naklonjenost desnice in tako ohranja svoje pozicije, ker je prešibka, da bi se lahko uprla opoziciji. Če pa temu dodamo še gospodarski vidik, potem dobri vprašanje še večje razsežnosti. Napad na ozemeljsko integriteto SFRJ je namreč v tem primeru tudi odprtje pozornosti javnosti od prečnih gospodarskih problemov dežele.

Desnica je torej tista sila, ki podtalno gospodari v italijanski politiki in povzroča posredno celo konflikte mednarodnega pomena. Čeprav se med demokratičnimi silami v Italiji krepi antifašistična usmeritev, pa še vedno obstaja

nevarenost tako imenovanega obrata v desno, ki ga je delno izvedla že krščanska demokracija in ki se je pokazal pred dvema letoma v vzpostaviti organske vlade desnega centra, kateri je predsedoval Andreotti. Marjan Gabrijelčič

Storitveno in proizvodno podjetje

CREINA

Kranj

razglaša naslednja prosta delovna mesta:

I. TOZD Proizvodnja kmetijske mehanizacije s servisom

1. 4 strugarjev.
2. 3 rezkalcev
3. 5 strojnih ključavničarjev
4. 4 ključavničarjev-varilcev
5. 6 delavcev za delo v proizvodnji
6. 1 delavca za 4 ure dnevno za čiščenje delavnice

Pogoji:

- pod 1.: poklicna šola kovinarske stroke-strugar in eno leto delovnih izkušenj;
pod 2.: poklicna šola kovinarske stroke-rezka in eno leto delovnih izkušenj;
pod 3.: poklicna šola kovinarske stroke-strojni ključavničar in eno leto delovnih izkušenj;
pod 4.: poklicna šola kovinarske stroke-ključavničar z izpitom za varilcev in eno leto delovnih izkušenj;
pod 5.: nedokončana osnovna šola in veselje do dela v kovinarski stroki;
pod 6.: nedokončana osnovna šola — lahko je upokojenec.

II. TOZD Transport

1. prometnega disponenta
2. referenta za tahografe
3. referenta za reklamacije

Pogoji:

- pod 1.: srednješolska izobrazba ekonomske, komercialne ali prometne smeri in tri leta delovnih izkušenj na področju prometne operative ali komercialnega poslovanja;
pod 2.: srednješolska izobrazba prometne smeri in dve leti delovnih izkušenj na takem ali podobnem delovnem mestu;
pod 3.: srednješolska izobrazba ekonomske smeri in dve leti delovnih izkušenj v cestno prometni dejavnosti.

III. TOZD Promet

1. 3 sprevodnikov

Pogoji:

- pod 1.: uspešno končana osnovna šola, starost nad 17 let. Kot poseben pogoj je uspešno opravljen preizkus znanja iz računstva in znanja slovenskega jezika.

IV. TOZD Remont

1. prodajalca naftnih derivativ
2. čistilke avtobusov

Pogoji:

- pod 1.: uspešno končana osemletka, starost nad 20 let in eno leto delovnih izkušenj;

- pod 2.: nedokončana osnovna šola, starost nad 17 let.

Nudimo stimulativne osebne dohode. Delavci bodo sprejeti na delo s polnim rednim delovnim časom za nedoločen čas in s posebnim pogojem poskusnega dela 3 mesecev. Nastop dela je mogoč takoj ali po dogovoru. Kandidati naj pošljajo pismene vloge v 15 dneh po objavi razгласa na kadrovsko organizacijski oddelek podjetja, kjer lahko dobijo vse potrebne informacije.

Poleg tega podjetje objavlja za šolsko leto 1974/75 naslednja prosta učna mesta:

I. TOZD PROIZVODNJA KMETIJSKE MEHANIZACIJE S SERVISOM

Tovariško srečanje invalidov

Škofja Loka — Prejšnjo soboto je bilo v Škofji Loki tovariško srečanje članov osnovnih organizacij zveze civilnih invalidov vojne. V počastitev dneva invalidov, ustanovitve Osvobodilne fronte in praznika dela so se srečali civilni invalidi vojne iz novomeščanske, ljubljanske in kranjske organizacije. Kranjska organizacija združuje invalide cele Gorenjske. Na srečanju so se pomerili za prehodni pokal, ki ga je dala Gorenjska organizacija, v kegljanju. Prvo mesto in pokal je osvojila organizacija zveze civilnih invalidov vojne Novo mesto, druga je bila kranjska organizacija, tretja pa ljubljanska. V prihodnje bodo pripravili podobna srečanja.

A. Z.

Upokojenci na izletu

Radovljica — Letošnji program izletov so radovljški upokojenci začeli z obiskom bolnice »Franje« pretekl torek, 23. aprila. Med vožnjo po Poljanski dolini so stopili pogledat Tavčarjevo domačijo na Visokem, spominsko šolo in pokopališče v Cerknem; nato pa so si ogledali Še muzej v Idriji ter botanični vrt v Volčjem potoku.

Včeraj izletnikov je bolnico »Franje« tokrat prvič videla. Zanje je bilo to še posebno doživetje; ganjeni so bili. Vsem se je nepoznatno vtisnilo v spomin povsem naključno srečanje z dr. Franjo Bojc-Bidovec v in dijaki medicinske šole iz Gorice. Z njimi je prišla urejata barake. Razveseljivo je bilo videti fante in dekle, s kakšno vnemo so nosili, stepali in zračili ležišča ter ustvarjali red.

V Cerknem jim je šolo razkazal ravnatelj; prisostvovali so celo potku in za vse so bile sodobne učne metode zanimiva novost.

Casa za ogled idrijskega muzeja, botaničnega vrtu v Volčjem potoku in kiosko je bilo nekaj manj kot je bilo predvideno. Nekaj udeleženik izleta je namreč šlo k pogrebu članice društva in so zato hiteli domov.

A. H.

Pomladna metla

Kamnik — Turistična društva iz Kamnika, Motnika in Kamniške Bistrike so v posebnem proglašu pozvala občane, naj v aprilu in maju očistijo okolje. V tem času pred turistično sezono naj bi temeljito počistili ceste, trge, ulice in parke, uredili okolice hiš in poslovne lokale. Vsi občani in delovne organizacije pa naj bi skrbeli za boljšo čistočo okolja.

Kamnik se zadnje čase razvija v turistično mesto in prav sloves čistega mesta bi mu k temu še bolj pripomogel. Posebno pozornost bo treba posvetiti bregovom Kamniške Bistrike in Nevljice, ki so postali prostor za odlaganje odpadkov in vse odvečne nesnage. Kamničani tudi pričakujejo, da bo izgradnjo kolektorja in čistilnih naprav, ki jih gradijo skupaj z domžalsko občino, problem umazanih vod v obeh rečicah rešen.

Darilo Zdravku Hlebanji

Mojstrana — Nekdanji smučarski tekaški as Zdravko Hlebanja je izredno uspešno nastopal na prvem smučarskem tekaškem maratonu v Črnom vrhu nad Idrijo. Bil je daleč najboljše uvrščeni kmet! Hkrati pa je dokazal, da med veterani našega smučarskega teka in tudi med mlajšimi vrstniki še ni za »staro šaro«, čeprav zaradi obilice dela na kmetiji časa za smučarjo nima preveč.

Zdravko Hlebanja iz Mojstrane, prijatelji in znanci ga poznavajo tudi pod imenom Drček, je bil prijetno presenečen, ko je zvedel, da ga je Strojna industrija SIP iz Sempetra v Savinjski dolini za njegovo dobro uvrstitev na tekaškem maratonu tako bogato nagradila. Strojna industrija iz Sempetra, ki izdala letno okrog tisoč kosičnic, 8000 obračalnikov, 3000 samonakladalnih prikolic in 1500 nakladalcev in trosilcev hlevskega gnoja, je podarila Drčku obračalnik in zgrabiljalnik za seno »Maraton — 140 B«! Ko bo dobil Zdravko Hlebanja še naročeno BCS, bo njegovo kmečko delo precej olajšano!

Obrtno podjetje Tržič

priporoča svoje mizarske, pleskarske storitve, polaganje parketov, plastičnih mas in plastičnih ometov.

Obenem čestita vsem delovnim ljudem za praznik dela.

Voznik, si član AMD?

Kranjsko avto-moto društvo ima danes že 1600 članov, vendar je to število gleda na število voznikov motornih vozil v Kranju in okolici zelo zelo majhno. Občutek imaš, da vozniki vse premalo vedo o delu kranjskega in avto-moto društva naseljih. Ce bi ti vozniki poznali vse ugodnosti, ki jih ima danes član AMD, bi se brez premišljanja vključili v to, danes eno izmed največjih organizacij v Jugoslaviji.

»Zunaj meja naše države so vozniki velike bolj organizirani in dobro poznajo ugodnosti, ki jih nudi takšna organizacija,« pravi Miro Kočevar, sekretar AMD Kranj. »V Zahodni Nemčiji se voferji včlanijo še preden kupijo vozilo! Poglejte samo, kako je to potrebno za naše ljudi že zaradi vlečne službe. Slovenci smo že pravi moderni nomadi. Vse povod po svetu nas je polno. Pa naj se ti na cesti kaj naredi! Saj si v tuji deželi čisto izgubljen. Da bi si sam preskrbel pomoč, je hudo težko, ker nisi član tamkajšnje organizacije, na svoje je pa preneto draga zadeva. Za člane AMD pa poskrbi Avto-moto zveza Jugoslavije tudi zunaj naših meja. Če se našemu vozniku

primeri nesreča, pokliče najbljžo avto-moto organizacijo in na osnovi kreditnega pisma, ki ga dobri član pri nas, njihova vlečna služba odpelje vozilo, voznik pa lahko poravnava stroške vleke v dinarjih, ko se vrne domov.

»Zgodilo se je že, da se je nekdo kar po teleprinterju včlanil v AMD, da so mu potem pomagali.«

»Pa ni samo to,« nadaljuje Miro Kočevar, »v novih prostorih smo uredili mehanično delavnico, v kateri opravljamo servise vozil, tekoča popravila na motornih vozilih, kontrolo in nastavitev luči, menjavo avtoplaščev, centriranje avtokoles in vsa kleparška in avtoličarska dela. V turističnem biroju dobi lahko voznik vso potrebno literaturo za potovanje, avtokarte, bone za bencin, zelene karte, na podlagi veljavnega vozniškega dovoljenja dobi voznik mednarodno vozniško dovoljenje, kreditno pisimo itd. Za naše člane so vse te storitve cenejše, nekatere tudi do 50%!«

V novem domu deluje tudi tehnična baza, ki opravlja vlečno službo, službo »Pomoč-informacije«,

vitev vplinjača, hitro polnjenje akumulatorjev in merjenje kompresej.

Novi prostori so dali kranjskemu društvu pravi polet. Vozniški tečaji se vrste neprekinjeno celo leto, tako da opravi tečaj letno preko 900 tečajnikov.

Veliko lažje delo je zdaj za vse, ko so združeni pod eno streho, tako vozniški tečaji, tečaji prve pomoči, psihotести in izpit. Enaindvajset inštruktorjev se trudi s tečajniki novincami, pri pouku pa uporabljajo 19 avtomobilov zastavko 750.

»Najlepše in najbolj hvaležno delo pa je z otroki,« nadaljuje Miro Kočevar. »V sodelovanju z vrtci organiziramo tečaje iz prometne vzgoje za predšolske otroke. Ti so ob takoj naraščajočem prometu najbolj potreben pravega poduka. Pri vodstvih vrtcev smo naleteli na zelo lep odziv in za vsako tako našo akcijo imajo polno razumevanja. V bodoče bomo s to vzgojo še nadaljevali in upamo, da bodo naši otroci tako bolje obvarovani pred prometnimi nezgodami.«

»Kaj pa družabno življenje društva?«

»Na splošno opažamo, da ni več tistega pravega navdušenja za organiziranje izletov, piknikov itd. kot je bilo to prva leta delovanja društva. Vsi imamo

premalo časa. Vendar bomo poskusili v bodoče z intenzivnim delom pri mladini, ki se navdušuje za motorni šport. Sicer vsako leto pošljemo svoje predstavnike na razne prireditve, kakor rally Sutjeska, razne motokrose itd. Vendar je vse to le premalo. Ta šport je po eni strani postal precej drag in stagnira tudi zunaj, ne samo pri nas.«

In se nekaj novega pripravljajo v kranjskem AMD: pravno službo. V Ljubljani jo že imajo in se dobro obnese.

Letna članarina pri AMD znaša 100 din. Članarina res ni velika, če pomislimo, da smo na cesti vsak trenutek potreben pomoči tega društva. Zato naj ne bo voznika, ki ne bi bil član AMD.

Včlanite se lahko vsak dan v društveni pisarni AMD Kranj — Koroska cesta — Zlato polje — od 8. do 18. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. ure.

Vsem članom in lastnikom motornih vozil čestita za praznik dela in jim želi varno ter srečno vožnjo.

Od deske do pohištva

Obisk v tovarni pohištva Alples v Železnikih — Kako se rodi izdelek? — Pot od iverice do končnega izdelka

Od deske do pohištva! To naj bi bil delovni naslov reportaže za prvomajsko številko. Tak je bil dogovor na seji redakcije že pred časom. Zanimiva tema, kajne?

Tudi meni se je zdelo tako! V hipu sem se spomnil na nekdanje »tišlarje«, obrtnike, ki jih je imela skoraj vsaka večja vas. Se prav dobro se spominjam maturantskega izleta, že kar nekaj let je od tega, ko sem v eni od ozkih ohridskih uličic, dolu na jugu Makedonije, imel priliko videti več mizarskih delavnici. Majhen, nekaj kvadratnih metrov velik prostor, takoj tesen, da je celo del deske moral gledati skozi vrata, ob njej pa se je s skobljom v vročem julijskem soncu potil mojster ter ustvarjal vragsigavedi kakšno umetnino, to je bila podoba male »tovarne pohištva«. Tu so nastajali načrti, tu so se ustvarjali izdelki, tu se je pohištvo tudi prodajalo. Omare, mize, stoli, postelje. Mesec dni ali pa še kaj čez je rabil tak mizar rokodelec za izdelavo kompleta pohištva. Fant ali dekle, ki sta se pripravljala na poroko, sta vsaj nekaj mesecov prej morala »narociti« »opravko«, če sta jo hotela dobiti pravočasno.

Pa danes? Ja, danes je drugače! Greš v trgovino, izberes, kupis in že pelješ domov. Kako pa taka spalnica, dnevna soba, predsob, ali kak drug del pohištva sploh nastane? Tudi meni ni bilo povsem jasno, dokler nisem obiskal tovarne pohištva Alples v Železnikih. Orjaški gigant, ki je pred leti zrasel v srcu Selške doline, zdaj kar na tekočem traku »sruhu« iz sebe komplete spalnic, predsob, dnevnih sob, otroških sob in drugega pohištva.

»Tale naslov 'Od deske do pohištva« je dejal vodja oddelka za razvoj in investicije inž. Jože Demšar, spa ne bo čisto držal. Osnovna plošča za izdelavo pohištva je zdaj iverica, iverica pa je kakopak prav tako kot deska iz lesa. Potem med osnovne materiale prištevamo še furnir in PVC materiale, med ostale pa okovje, lepila, lužila. Skratka pri izdelavi pohištva se uporablja okrog 2000 različnih elementov.«

ROJSTVO IZDELKA

Kako se izdelek pravzaprav rodil? Pot niti ni tako kratka. Najprej razvojni oddelek, v katerem so zaposleni oblikovalci in arhitekti, pripravi svoje dizajne, oblike in načrte. In kaj je pri tem posebno važno? Predvsem je tu pomembno tesno sodelovanje oblikovalcev s tehnologij in konstruktorji zlasti zato, da je izdelek čim bolj prilagodljiv obstoječi tehnologiji. Vedno obstaja nevarnost, da, recimo, oblikovalec naredi načrt, ki ne bi bil izvedljiv. Zato je res pomembno teamsko delo, delo tehnologov, konstruktorjev ter oblikovalcev z roko v roki.

Ko oblikovalci določijo obliko, ima v naslednji fazi besedno vzorčna delavnica, katere delavci so odgovorni za izdelavo vzorca. Če tega vzame za svojega trgovina, prodajna služba, če je všeč kupcem, se nato sprejme odločitev, da se bo v določeni terminski enoti izdelek proizvajal in se takoj vnese v proizvodni plan. Preden gre v redno proizvodnjo, so možni še razni popravki, tisti, i jih »zahtevata« trgovina in proizvajalec. Izdelek je tako rojen.

Vso izdelano dokumentacijo dobijo v roke priprava dela, ki ima za nalogu izdelavo delovne dokumentacije: tovarniški načrti (kosovnice), tehnički načrti po posameznih fazah dela, norme, materialna lista, prirezovalna lista in tako naprej! Ko je vse to urejeno in ko je kupljen za ta izdelek določen in potreben material, se nalog pošlje v proizvodnjo. Na vrsti je se izdelava proizvodne dokumentacije in izdelek je mogoče začeti proizvajati!

PO TOVARNI

»Iverice ne izdelujemo doma, ampak jih kupujemo drugod,« je dejal inž. Jože Demšar, ko sva se preselila na ogled tovarniške hale. »Z nakupom pa so vedno težave. Uvažamo jih, kupujemo doma in še vedno je cutiti primanjkljaj!«

Iverice torej pripeljejo tovornjaki po Selški dolini in jih odložijo v

glavnem skladišču. Od tu se jih del takoj preseli v tovarniške prostore, saj morajo biti, preden gredo v proizvodnjo, nekaj časa na določeni temperaturi, ali kot pravijo v Alplesu, da se morajo »aklimatizirati«. Iz skladišč iveric jih viličar, za človeka bi bilo to prenaporno in bi se prehitro iztrošil, prenese na začetek proizvodnega procesa. Orjaški stroj, ki mu strežejo štirje fantje, iverice avtomatsko razreže na želeno formate, takšne, kakršni bodo za neki izdelek potrebnii. Hkrati pa jih delavci že zlagajo na velike kupe v medfazno skladišče.

Na vrsti je lepljenje folije in furnirja na vse pravilno raztagane kose iveric. Z ustreznimi lepili in pod prisiskom tako plošča dobe nase folijo različnih barv, od oranžne do rjave z različnimi odtenki, ali furnir, ki ga je še prej potrebno pripraviti iz posameznih elementov, ukrojiti in sestaviti določene površine. Tako plošča, obdana z enim od omenjenih materialov, je ponovno treba ohladiti ali »aklimatizirati«.

STROJ DOLOČA TAKT

Plošča iz medfaznega skladišča gredo na avtomatsko linijo za mehanično obdelavo. »Tu stroj določa takt, ki odloča,« je dejal inž. Jože Demšar. »Clovek je pri tako zahtevnih opravilih premalo zanesljiv!« Ves postopek je končan v kratkem času: obrezovanje, rezkanje, vrtanje, robno forniranje — s furnirjem ali PVC, brušenje spodaj in zgoraj. Vse to so izredno precizni stroji. Samo podatek: dva izmed teh strojev sta stala skupno 270.000 mark. Kajpak je vse avtomatizirano. Vsega nekaj ljudi dela na celotni liniji. No, tu se delajo večje serije elementov. Manjše in dopolnilne se na drugem koncu dvorane v glavnem delajo posamično. Priprava linije je prezahtevna in neekonomična za manjše količine.

Spet je na vrsti skladitvenje v medfaznem skladnišču! Tu je tudi kontrolna točka. Natančne ženske oči in občutljive roke pri priči odkrijejo vsako pomanjkljivost, ki bi se prikradla na izdelek.

»Ali kaj duhate? Vam morda smrdijo laki?« me je pobral inženir Demšar, ko sva prispeval v lakirnico. Nikakor nisem mogel odgovoriti pritridentalno, saj ni bilo mogoče zaznati nikakrnega zadaha po kemikalijah. »Zračenje odlično deluje in tudi nad čistočo se ne gre pritoževati. Mislim, da je za zaposlene v tem oddelku res dobro poskrbljeno,« je menil.

Ves proces v več deset metrov dolgi dvorani poteka avtomatsko. Delavce, ki delajo tu, bi skoraj lahko preštel na prste ene roke. Tu se sruvi kosi najprej očistijo, potem prvič lakirajo ali lužijo, osušijo, drugič lakirajo ali lužijo, osušijo, brusijo, končno lakirajo, osušijo in na koncu še čistijo! Pri vsem tem pa se niti kapljica laka ne strese po tleh. Povsem drugače kot pri ročnem ali kakem drugem strojnem lakiraju!

POHISTVO JE IZDELANO

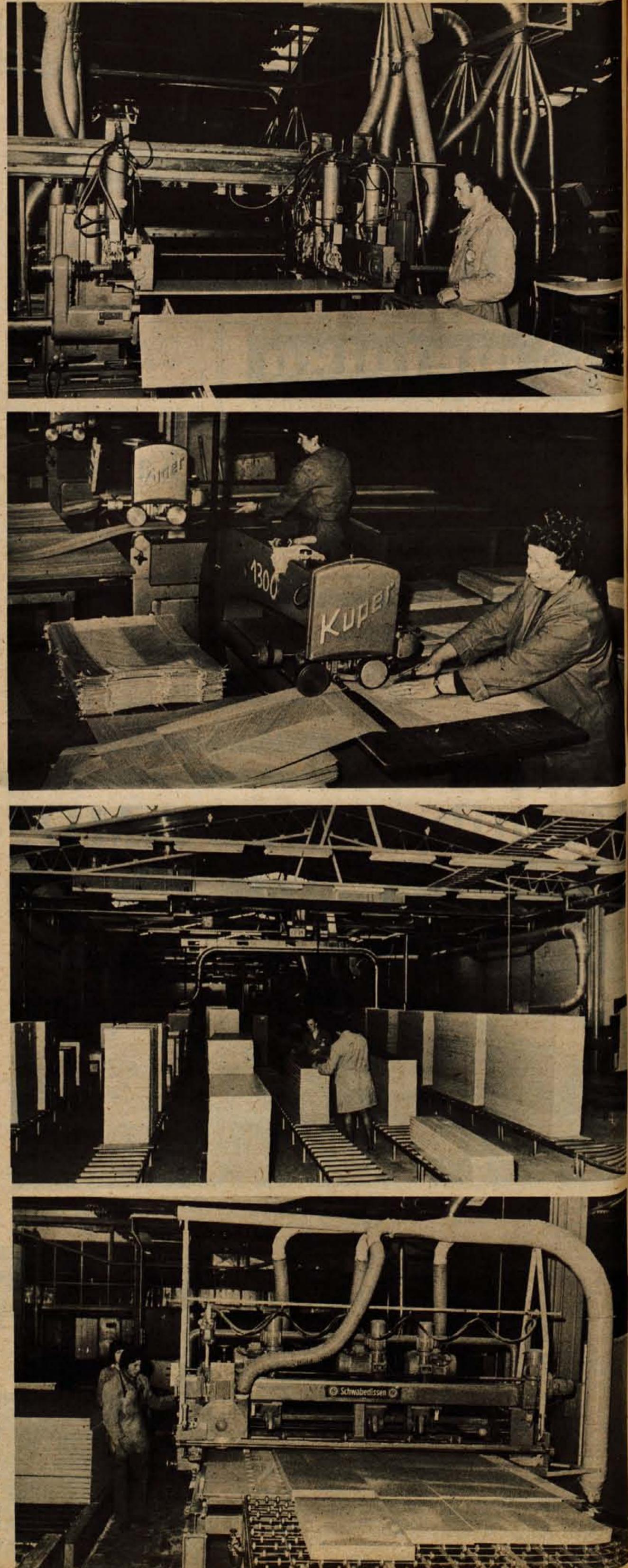
Iz lakirnice gredo posamezni deli v montažo. V prostorni dvorani je več montažnih linij, tekoči trak, ki posamezne dele nosi na želeno mesto. Vsak delavec ima točno določeno operacijo, ki jo mora opraviti čimprej, da ne pride do zastoja. Gibki prsti deklet in fantov privijajo vijke z izvičaji, ki jih je nad linijo brez števila. Na drugem koncu pa se že polnijo kartonske škatle z različnimi izdelki. Pohištvo za predsob, dnevno sobo, spalnico, pohištvo Arthur, mladinsko pohištvo mihec in kaj vse bi še lahko našel je pripravljen za prevoz do trgovin.

To je bil seveda obisk le enega obrata v Alplesu. Obrata za izdelavo pohištva! Prav gotovo pa bi bil vsaj tako zanimiv tudi obisk v proizvodnji fonskega pohištva, na moderni zagi ali pa v obratu za izdelavo podbojev.

V kratkem času je bilo moč spoznati veliko razliko med nekdaj in danes. Nekdaj male mizarske delavnice je zamenjala sodobna industrijska proizvodnja v prostornih in zračnih halah, prostorih brez prahu, ob modernih strojih, sodobnih pomočnikih, ki vse bolj zamenjujejo človeka ali pa v tudi vse bolj razbremenjujejo.

Besedilo: J. Govekar

Slike: F. Perdan

Čestitamo vsem delovnim ljudem za praznik OF in praznik dela ter jim želimo veliko delovnih uspehov

Občinski sindikalni svet Tržič
Občinska konferenca SZDL Tržič
Skupščina občine Tržič
Občinska konferenca ZKS Tržič
ZZB NOV Tržič
Občinska konferenca ZMS Tržič
Občinski odbor zveze rezervnih vojaških starešin Tržič

Gradbeni material
zlasti vse vrste opečnih izdelkov, armaturne mreže,
kritino — salonitne in betonske strešnike, apno, parket
itd.

prodajamo po konkurenčnih cenah.

V svojih vrtnarskih obratih na Bledu in v Radovljici nudi ves za spomladansko saditev potreben sadilni material.

Vsem občanom čestitamo za praznik dela.

Kmetijska zadruga Bled

Aerodrom Ljubljana-PULA

Delovni kolektiv čestita vsem občanom in poslovnim sodelavcem za 1. maj — praznik dela

Iskra tovarna industrijske opreme Lesce

v Združenem podjetju Iskra Kranj

industrijska pnevmatika, industrijska hidravlika, cenena avtomatizacija na osnovi mehanike, pnevmatike in hidravlike

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem čestitamo za praznik dela

Servisno podjetje Kranj

Tavčarjeva 45, telefon 21-282

čestita vsem svojim prijateljem in delovnim ljudem za praznik dela 1. maj

Se naprej se priporoča za sodelovanje z vsemi svojimi dejavnostmi: zidarska, mizarska, vodovodno-instalaterska, kleparska, krovска, ključavnicaarska, plesarska, električarska in pečarska. Gospodinjski biro: šivanje oblačil po meri, pobiranje zank in izdelava gumbov.

Cenjene stranke obveščamo, da opravljamo tudi vodo-vodne in električne instalacije v novih in starih stavbah

Kolektiv zdravstvenega doma Kranj

z enotami v Kranju, Škofji Loki in Tržiču

čestita občanom za praznik dela

tržiška tovarna kos in srpov • tržič

Proizvaja: kose, srpe, mačete, grablje, plesarske lopatice, zidarske ometače, gladične ometače, japan lopatice v garniturah, dleta, rezila za obliče, avto-camp lopate, gumarske nože, mreže za okna in vrata, kompletné kose za kosičnice, kosične nože, podložne ploščice, reporezne nože, zelarske nože, zobe za brane, zobe za grablje, nože za kombajne, okopače za kultivatorje, kline za slamoreznice.

Vsem delovnim ljudem čestita za praznik dela

Za dobro počutje v prazničnih dneh

— na izletu
— na pikniku

skrbi veleblagovnica Globus
z veliko izbiro opreme za kampiranje.

Čestitamo za 1. maj praznik dela.

INDUSTRIJA KOVINSKE OPREME IN STROJEV
KRAJN JUGOSLAVIJA

Izdelujemo: stroje za čevljarsko in tekstilno industrijo ter tračne brusilne stroje za kovinsko industrijo

Vsem delovnim ljudem čestitamo za praznik dela 1. maj

Kmet Peter Kunstelj z Bohinjske Bele o sebi,
svojem delu in družbenem položaju kmečkih ljudi

Enakopravnost ne prihaja sama od sebe

Kunstljeva domačija z značilnimi skalnimi stenami v ozadju. Gospodarsko poslopje je prav tako utesnjeno na drugi strani ceste proti Bohinju.

»Kmetje smo del delavskega razreda, nosilca družbenega razvoja. Nikdar se nisem zaradi tega, ker sem kmet, čutil zapostavljenega,« pravi

Pogosto razmišjam in pišem o napisanih in izrečenih besedah o izenačevanju delavcev in kmetov. Kot dijak in študent sem doma na kmetiji večkrat sledil razpravam o tem in na osnovi spoznanj in znanja, ki sem ga pridobil v šoli, dajal po svojih močeh k tem pogovorom svoj delež. Zavidanjem, češ: tebi je lahko, ti si kmet, ali obratno: lahko ti je, v tovarni si osem ur, potem pa si prost, sem bil priča. Spoznaval sem, da tako pristransko besedičenje ne vodi nikamor, še najmanj pa k temu, da do takih pogovorov ne bi več prihajalo.

Tudi potem, ko sem prijal za novinarsko pero, se začel zanimati in pisati o kmetijstvu, se srečavati s kmetskimi strokovnjaki in trdimi gorenjskimi kmeti, sem poslušal pogovore o neenakem položaju kmeta v primerjavi s položajem delavca. Kot golobrider fant, ki ni doživel najtežjih časov narodnostne zgodovine, sem bil najbolj navdušen nad mislimi: delavec in kmet sta z roko v roki krvaveč izbojevala zmago! Prav to zgodovinsko izročilo in resnica morata biti vodilo za razprave o enakopravnem položaju kmeta!

Menim, da so družbene spremembe pri nas vplivale na razpoloženje in zavest kmečkih ljudi. Ne želim opozarjati na revolucionarna stališča ustave in dokumentov družbenopolitičnih organizacij o položaju kmeta, kmečkega prebivalstva in vasi. Dovolj zgrovni dokazi so srečanja s kmečkimi ljudmi. Veliko manj besed je o zapostavljanju in veliko več o družbeni skrbi, da bo položaj teh ljudi enkrat res tak, kakršen je zapisan v ustavi in drugih dokumentih. Pogosteja sta samozavest in prepričanje, da je to, kar smo sedaj premaknili v kmetijstvu, le začetek in da bomo v prihodnjem lahko z malo več odločnosti naredili še več.

Spomnimo se, da smo v nekaj letih, ko je kmetijstvo prodrlo v ospredje družbenih prizadevanj, odpravili številne slabosti iz preteklosti. Predvsem pa nam je v tem času uspelo kmeta v marsičem izenačiti z delavci. Nismo občitali pri zapisu načela, da je kmet enakopravni član družbene skupnosti, temveč smo šli dlje. Sprejeli smo zakon o zdrževanju kmetov in opredelili položaj kmeta. Lani smo izplačali orve, čeprav skromne kmečke pokojnine, razen tega pa kmetje po novem tudi pri zdravstvenem varstvu niso na slabšem od delavcev. Pomembna novost za kmete-kooperante je pokojninsko in invalidsko zavarovanje v takem obsegu, kakršen velja za delavce. Ob vsem tem pa niti ne

omenjamo pravice, ki jih daje nova ustanova, občinski statuti in statuti krajevnih skupnosti. Vsaka, pa naj bo še tako majhna pridobitev, daje kmetom več volje do dela, več samozavesti in zaupanja in vedrješi pogled v prihodnost. Tega ne bi kazalo nikdar zanemariti...

S podobnimi, bolj prosto povedanimi besedami, kakršne sem zapisal v uvodu, sem v prostorni kmečki izbi na Bohinjski Beli 80 nagovoril osivelega 63-letnega bohinjskega kmeta Petra KUNSTLJA. Možakar, ki mu ob prvem srečanju prisodiš, da je kmet, je napravil name ob srečanju pred leti na blejskem Gozdnem gospodarstvu močan vtis. Enake vtise so mi opisovali ljudje, ki so Petra Kunstlja od leta 1948 dalje srečevali kot odbornika okrajnega odbora na Jesenicah, člena kranjske Zadružne zveze, odbornika zborna proizvajalcev radovljiske občine, predsednika odbora za gospodarstvo Gozdnega gospodarstva Bled, člena kmečke sekcijske proizvodnje. Petru Kunstlju se tako primerjava ne zdi preveč posrečena. Povojno kmetijstvo se razvija v povsem drugačnih pogojih.

»Predvojni položaj kmeta se s sedanjim ne dà primerjati. Kdor to taji, ni realist in njegove misli niso poštene,« zatrjuje Peter Kunstelj.

»Kmetje smo del delavskega razreda, nosilca našega družbenega razvoja. Nikoli nisem mislil drugače in nikdar se nisem zaradi tega, ker sem kmet, čutil zapostavljenega. Če bi bili kmetje složnejši in če bi pozabili razprtje, bi lahko dosegli še kaj več. Preveč smo malenkostni in preradi drug drugemu zamerimo. Član raznih občinskih in republiških odborov ter komisij sem bil. Kjerkoli sem povedal to misel, mi niso oporekali.«

Peter Kunstelj: »Poraba umetnih gnojil na hektar se pri nas sicer povečuje. Vendar je ta ugotovitev vrljiva. Veliko je še zemlje, posebno tu pri nas, kjer ni posejanega niti kilograma umetnega gnoja. Ni boljše zaloge za primer vojne in SLO kot dobra, zagnojeno zemlja!«

Povedal sem vam že, da je bil sogovornik prijaznega pogleda še posebno v preteklih letih vnet družbenopolitični delavec in zagovornik enakopravnega vključevanja kmetov v družbo in samoupravo. Njegovo pripovedovanje je rezultat dragocenih družbenopolitičnih izkušenj.

»Zmotno je mnenje, da za kmetia nista potreben družbeni in politični aktivnost! Še bolj kot doslej se moramo kmetje vključevati v samoupravne organe kmetijskih organizacij, skupščin in krajevnih skupnosti ter tam pojasnjevati probleme. Za njihovo razreševanje moramo biti v prvi vrsti zainteresirani sami. Prepogosto prepustimo pobude drugim, ki jim razvoj kmetijstva ni tako pri srcu in od njegovega razvoja niso do take mere neposredno odvisni. S tem ne pridobivamo na enakopravnosti pri samoupravljanju in v družbi naspol.«

Pogovarjava se o nekaterih novih kmetijskih zakonih, o zdravstvenem, pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Peter Kunstelj pozdravlja ste korake k izenačevanju delavcev in kmetov. Veliko raje pa bi jih pozdravil leta ali desetletje prej, da bi jih uživali tudi stanovski tovariši, ki so prav tako kot on in tisoč njemu enakih kmetov v Sloveniji prispevali k izgradnji domovine in dali večkrat na škodo kmetijstva mladi industriji ceneno hrano in delavce. Če je kdo zaradi tega in poštenega prispevka NOB zaslužil socialno in ekonomsko varnost, potem smo to kmetje, pravi Peter Kunstelj. Čeprav je prevzel kmetijo leta 1934, ko je bil star 23 let in je »gospodarila« ena največjih gospodarskih kriz v zgodovini, ga danes posestva ni sram predati potomcu.

Sin Janez Kunstelj. Njegovo veselje do kmetije je odvisno tudi od razmer, v kakršnih se bo razvijalo kmetijstvo in pogojev za življenje in dohodek kmečkih ljudi.

kmetijstvo, ki so mu najbolj črno-gledi prerokovali vsemogoče...«

Janez, najmlajši sin, star 28 let, zaposen na Gozdnem gospodarstvu Bled, za katerega kaže, da bo nasledil očeta, ni se nikdar vprašal, kaj bo dobil. Če že drugega ne, bo prevzel trpljenje in delo, vendar v prepričanju, da je storil oče vse za napredok domačije.

V resnici je naredil Peter Kunstelj z Bohinjske Bele še veliko, veliko več. Nikdar mu ni bil mar le svoj dom, kjer je bohinjska cesta ločila stanovanjsko hišo od gospodarskega poslopa in onemogočila razširitev le-tega. Njegov pogled je segal in sega mnogo dlje. Kmet prihodnosti, kmet proizvajalec, delovni človek in samoupravljavec, je njegova vizija in želja ob 1. maju. Kdaj bomo to uresničili, je odvisno že od dneva današnjega!

Besedilo: J. Košnjek
Fotografije: F. Perdan

Dan

Veterinar Janko Habjan, doma iz Dražgoš v Selški dolini, se je pred dvanaestimi leti odločil za Žiri — Število obiskov narašča — Ljudje znajo ceniti delo

Bi lahko dobil veterinarja Janka Habjana? sem prejšnji teden večkrat po telefonu spraševal v Žiri. Kot zakleti sem nazaj vedno dobival enake odgovore: »Ga ni! Je na terenu!« Kajpak me je časovna stiska prisilila, da se sam potrudim do Žirov. »Zares veliko sreča ste imeli, da ste me našli doma! Te dni sem izredno zaposlen!« tako me je Janko pozdravil, ko sem ga poiskal, da bi se dogovorila o najini akciji! Pravzaprav niti ni šlo za akcijo, pač pa sem z njim želel dežurati delček dneva, preživeti dan, kakršen je za njega vsak delovni dan v letu. »Kar jutri se lahko dobiva,« je dejal in že sva bila dogovorjena.

Naslednji dan malo po osmi uri zjutraj sem ponovno potrkal na vrata njegove nove hišice, ki si jo je postavil v strogem centru Žirov. »Dovolj dela bova imela,« je dejal, ko mi je odpril vrata, »štiri obiske imam že naročene. Lahko star-tava?« Seveda sem bil pri priči za to!

Sedla sva v njegovega fička in se odpeljal! Za začetek ne posebno daleč! Že po nekaj sto metrih vožnje sva se ustavila na enem od starovških dvorišč. Vhod v hlev je varoval rejen kosmatin. Vse je kazalo, da volčjak ni ravno od muh! Janko je vzel iz avtomobila torbo z zdravili in drugimi priravili, prav takrat pa se je na pragu domačije pojavil gospodar, ukrotil psa in že smo imeli prostot pot skozi hlevska vrata.

»Nič hudega ne bo, mislim!« je dejal zdravnik. »Se vedno ni opaziti slabokrvnosti!« Lastnik je bil namreč pred nekaj dnevi opazil, da je voda krave pomešana s krvjo. »Če so vmes ledvice, bo dobro, je priporabil Janko, »če je mehur, pa bo malo teže!« Nekaj injekcij je dobila rejena telica. »Pa malo čajke boste moral kuhati,« je veterinar opozoril gospodarja, ki je napisal recepte. Še obljuba, da se bo v prihodnjih dneh

ponovno oglasil in pozanimal za uspeh zdravljenja in že sva ponovno zapregla »plavca!« Njain naslednji cilj je bil več kilometrov oddaljeni Žirovski vrh. Brzela sva po novi asfaltirani cesti proti Račevi in se pomenvovala o marsičem! Vmes je Janko odzdravljal domačinom, ki jih je srečeval med potjo!

Toda vsake lepe stvari je enkrat konec! Tudi z asfaltom je v Račevi Fičko je začel poskakovati po kota-jah in gristi v hrib! »Slabo imamo plačane kilometre,« je pripomnil Janko. »Poglejte, po kakšnih potek se vozimo! Komaj fička upam vzdrževati z denarjem, ki ga dobim za kilometrino, za vsak drug avto bi moral prispevati z svojega žepa!«

Močna, na videz trdna kmetija precej v hribu je bila najin drugi cilj! Primer pa povsem podoben prvemu! V vodi krave so domači pred dnevi opazili kri. Spet injekcije, ponovno čaj! Ta nadloga je pa kar prihišča! je dejal Janko, »ne vem kolikokrat sem tu že zdravil podobne primere!«

Še pozdrav in že sva se spuščala nazaj proti Račevi. Na kmetiji tik ob cesti sva se ponovno ustavila Krava ima težave z nogo, je vedel povediti gospodinju. Sli smo v hlev Gospodinja in sosed, ki je prisel mimo, sta dvignila zadnjo okončino. Janko pa je z raznimi kleščami in rezili začel spodrezovati parkelj. »Nič ni gnojno, je končno ugotovil, verjetno si je nogo le malo zval!« Sedli smo še v prostorno kmečko hišo na kratke pomenek ob silcu domačega. Gospodinja je priporovala sva svoj domači, o tem kakšne skrbi ima zdaj, ko najstarejši sin obiskuje osmi razred in se bo moral odločiti za poklic. Toda nama-se je mudilo dalje...

V načrtu sva imela Razpotje, kjer bi bilo treba osemeniti telico. Toda ne! Iz Sovodnja so klicali, je dejala

Kaj je to, zabava?

V nedeljo je mladinski aktiv v dvorani kulturno umetniškega društva priredil mladinski ples. Prireditev je bila zelo obiskana. Na njej so člani mladinskega aktivita obiskovalcem prodajali alkoholne in brezalkoholne pičice. Po ugotovitvah so prodali 15 zabojev piva, 4 zaboje brezalkoholnih pičic (oranžada, sok) in nekaj steklenic žganih pičic (vinjak in likerji). Pivo so nabavili po 2,70 dinarja za steklenico in prodajali po 4 dinarje.

Zatočilno mizo so uporabljali staro pisarniško mizo v kotu dvorane. Tekoče vode ni bilo. Tudi cenika pičice ne. Steklenice in zdrobjeni plastični kozarci so ležali ob stenah dvorane in po kotih. Dvorana je bila zelo zakajena in neprijetno je zaudarjalo. Opaziti je bilo tudi večje število močno alkoholiziranih mladincev.

Dovoljenja za točenje alkoholnih in drugih pičic prireditelj ni imel. Ker spada neposredno izvajanje predpisa, ki določa prekršek, v vašo pristojnost, vam zadevo odstopamo v nadaljnji postopek.

Hladno in na videz neprizadeto je izvenel dopis, ki sem ga prebral v pisarni tržnega inšpektorja Ivana Čipeja v Kranju. In kako drugače naj bi tudi zvenel? Bile so to ugotovitve, ki so v nasprotju s predpisom. Predpis namreč določa, da mora imeti prireditelj v takšnih primerih na vidnem mestu objavljen cenik. Prostor za prodajo (recimo pičice) mora biti primerno urejen in opremljen. Skratka potrebno je dovoljenje za prodajo alkoholnih in brezalkoholnih pičic. Kakšen naj bi bil red in počutje na mladinskem plesu, pa najbrž tudi ni treba posebej razlagati.

Minulo nedeljo popoldne sva z inšpektorjem Ivanom Čipejem sedla v avto in se zapeljala po kranjski občini. Nameravala sva obiskati mladinske plesne. Zakaj? Skušala sva ugotoviti, kaj je to zabava, kako se

danes mladina zabava oziroma kako se lahko zabava.

ZALOG

V Cerkljah sva izvedela, da se ples začne šele ob 19. uri in da doslej ne prireditelj ne nihče drug ni imel težav glede reda. V Zalogu pa sva že od daleč videla, da sva prišla prav. Kakšnih sto avtomobilov različnih znamk in registracij je bilo parkiranih pred dvorano. Bil je ravno odmor in če cesto so se mladi odhajali hladiti v gostilno.

»Kam pa naj bi šel ob nedeljah? Že štiri leta hodim na ples in najraje tja, kjer igrajo Trgovci. Bil sem že v Šmarci, vendar tam se radi tepejo. Ne maram izgredov. Tukaj ne točijo pičice in tudi razgrajači, takšni kot so prihajali v Šenčur, sem ne pridejo. Ce kaj popijem? Seveda,

nasproti je gostilna in tam popijem oranžado ali pivo. Všeč mi je v Zalogu, le dvorana je premajhna,« pravi Franc Beguš iz Lahovč.

Malce temno in zakajeno je bilo v dvorani. Res premajhna dvorana. Vendar, da le je, sem menil, ko sem se sprehodil med plesalcem. Vodja ansambla Trgovci mi je pokimal in me spomnil, da imajo drugo nedeljo v maju jubilejni koncert ob 10-letnici obstoja.

»Mislim, da bi nas mlade za veliko prikrajšali, če bi prepovedali ples. Najbrž bi bilo potem v gostilnah še več gneče. Pri nas je vedno red. Pičice ne prodajamo. Saj se mladi lahko tudi brez pičice zabavamo,« meni Peter Jenko iz Potoka pri Komendi. Jožica iz Voklega pa je povedala, da gre vsako nedeljo na ples, ker se ji zdi »fletno« in zato ker igra ta ansambel.

»Ce imamo kaj dosti prometa zaradi plesa. Saj vidite, kako je živo. Sama mladina. Ni nam dolgčas. Velikih dobičkov pa ni. Največ pičijo oranžado, sok in pivo, pa malo vina in kakšen vinjak,« nama je zaupala Nada Bolka.

STRAZISČE

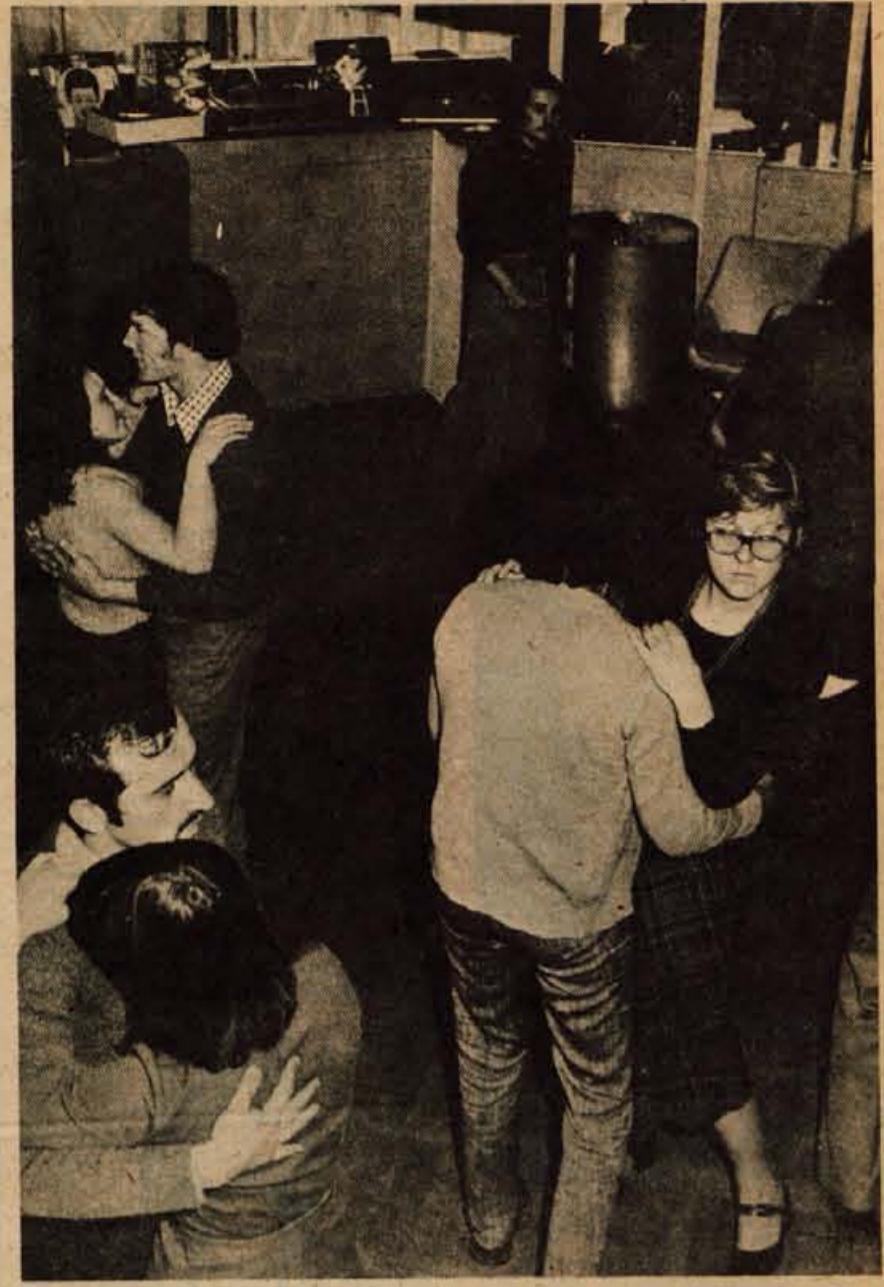
Odpeljala sva se proti Srednji vasi pri Šenčurju. Pri Jančetu, sem se spomnil, so mladi včasih tudi radi zaplesali.

»O plesov pa nimamo več. Že včasih nismo bili nič kaj zanje. Bilo je veliko vpitja in drugih težav. Saj so ga še v Šenčurju zaradi neredov prepovedali. Veste, imamo brez plesov dovolj dela,« je povedala prijazna gospodinja.

Dvorana v Šenčurju je samevala. Kaj pa Kokrica? Bilo je prazno. Je bil morda v soboto, ali pa sva bila sploh prepozna. Nekdo v Zalogu je rekel, da so ga tudi na Kokrici morali zapreti. Tako kot v Naklem, kjer so menda najprej nehal prodajati alkoholne pičice, potem pa so ga morali sploh ukiniti.

Tudi v disco klubu v Stražišču ni bilo nič. Da je najbrž odprt ob sobotah, sva zvedela v bifeju Pri Matotu.

»Ce bi tisti posamezniki, ki delajo nered, vedeli, da s tem ne škodijo le organizatorju plesa ali prireditve, marveč predvsem sebi, tega prav gotovo ne bi počeli. Jaz sem prvi za to, da se pri-

reditve, kjer je nered, prepovejo. Škoda je le, da zaradi redkih posameznikov potem ostane brez razvedrila večina. Nič nimam proti alkoholu, čeprav jaz ne pijem žganih in drugih alkoholnih pičic. Kdor pa včasih popije in do mere, pa tudi ne more biti narobe.«

Tako mi je zaupal Urh Ďavorin iz Stražišča, ki gre ob petkih in sobotah rad na ples, to nedeljo pa je bil skupino fantov in dekle v bifeju.

Lastnik lokalja Mato pa pravi, da tudi tisti, ki alkohol prodaja, lahko greši. »Res je, da vsak sam odloča, kaj in koliko bo popil in zapravil, toda pri meni je dolčina meja. Včasih se kdo razjezi, ker mu nočem več postreči z alkoholom. Pa naj nikar več ne pride, ce bo naslednji dan, ko bo lahko zdravo premisil, še vedno enakega mnjenja.«

MAVČIČE

Tudi v Bitnjah je bil včasih ples. Pa je menda doživel enak konec kot v Šenčurju in v Naklem. V disco klubu v Creini nisva imela sreče. Popoldanska predstava, kot so nama povedali, se je ravno končala, večerna se pa začne šele ob devetih.

Novinar in občinski tržni inšpektor, sva se predstavila v Mavčičah. Ansambel Turisti je skrbel za veselo razpoloženje. Tudi pri zasilenem bifeju je bilo živo. Vse vrste pičice in kava — sodeč po ceniku — po normalnih cenah.

»Tretji sem na tem plesu. Všeč mi je glasba, ne počutim pa se najboljše, ker je tako zakajeno. To, da točijo alkohol, me pa ne moti. Jaz ga ne pijem. Neredov pa doslej še ni bilo.« Tako Dani s Kokrice, France, ki dela v Ibjiju, pa pravi, da pride rad v Mavčiče, ker je bolj domače kot v Kranju ali kje druge.

»Danes je četrtek ples, odkar ga priejava gasilsko društvo. Prej so ga priejavili mladinci. Alkohol? Imamo dovoljenje. Prodajamo pa ga zaradi dobička. Drugače se ne bi splačalo. Sto starih tisočakov nam ostane od vsake prireditve. Tako bomo nekaj zbrali za novo motorno brizgalno, sedanja je namreč od 1934. leta. Vsi delamo prostovoljno in tudi red, ce bi bilo treba. Vendar doslej še ni bilo nič. Ce pa bi prišlo do težav, bi ples takoj ustvarili.«

Tako sta govorila Jože Stenovec in Milan Jeras, oba od prostovoljnega gasilskega društva Mavčiče, ki sta naju že nekaj minut po prihodu našla.

In še skok do gostilne na Bregu. Same starejše, zaključene družbe.

Strela je 21-letna Vera sicer doma iz Murske Sobote. »Ce bi bila danes prosta, kaj bi delala? Ne vem. Najbrž bi se učila. Izredno sem vpisana na administrativni šoli. Sicer pa ob sobotah in nedeljah rada delam. Dan med ljudmi hitro mine. Ob četrtekih, ko sem prosta, pa se dobim s pri-

jateljicami. Takrat rade pokramljamo v kakšnem mirnem lokalu.«

Strinjam se, da je takšen bezen nedeljski popoldanski prelet po plesih in lokalnih preskromen za kakšne poglobljene ocene. Vseeno pa daje neko sliko, sestavljeno iz pestrega mozaika. Veselje in zabava ni le poosebljena lastnost mladih. Zabava tudi ni zgolj ples, čeprav je pri mladih nedvomno med priljubljenejšimi oblikami. Pa vendar sta bila to popoldne v občini le dva mladinska plesa, na obeh pa je bilo okrog 450 mladincov. In kje so bili ostali? Težko vprašanje. Nedvomno bi še marsikdo zaplesal, če bi imel kje in kulturno. Tako pa se je po eni strani plesna sezona že končala, po drugi strani pa je kar lepo število plesov propadio.

Ce odstjejem vse dobre strani razvedrila in slabe, kot so neprimerni prostori, še vedno marsikje sili v ospredje skaljeni namen, v katerem je glavni adut denar in dobiček. Res so ansambl dragi, toda za to je vstopnila. In kaj je dobiček? Kaže, da alkohol, ki je letos kar precej plesov izenačil z navadnimi veseljami.

Kaj meni o tem Ciril Sitar, predsednik občinske konference zvezde mladine v Kranju?

»Ena od dejavnosti mladih je tudi rekreacija. Vanjo pa sodijo tako šport, ples, kulturne in podobne prireditve. Mladi se v teh oblikah zabave in rekreacije spoznavajo. To pa je osnova tudi za druge oblike dejavnosti. Izobraževanje in podobne akcije mladih v mladinskih aktivnih nizozastonj. Treba je plačati prostor, predavatelja in podobno. Zato na primer ples marsikje pomenijo tudi materialno osnovno aktivom za druge dejavnosti. Mladinski aktivni v nekaterih krajevnih skupnostih v naši občini se med drugim srečujejo tudi s precejšnjimi finančnimi težavami. To pa zato, ker se vedno ni urejeno financiranje krajevnih skupnosti.

V občinski organizaciji zvezde mladine in njenih organih pogosto razpravljamo o tem. Ne odklanjamo plesov, smo pa odločeno proti neredom. In ker je ravno alkohol pogosto vzrok težav, se zavzemamo, da se ga na mladinskih plesih ne toči. Tako stališče pa je seveda močno relativno, saj alkohol danes res ni težko srečati. Ce ga nji na mladinskem plesu, je pa zato čez cesto ali za bližnjim vogalom. To pa ni več problem mladinske organizacije, marveč vseh nas.«

A. Zalar

GLAS 11

Torek — 30. aprila 1974

z veterinarjem

Jankova žena, učiteljica na žirovski šoli, sicer pa njegova desna roka, ki, kadar je le doma, beleži vse pozive in jih, ko se mož vrne s terena, sporoča njemu. Odpeljala sva se torej proti Sovodnju. Petnajst kilometrov je bilo pred nama! Več kot dovolj časa za kratki pomenek.

Janko je doma iz Dražgoš. »Prav po naključju sem si izbral ta poklic,« je dejal. »Dolgo sem se odločal, no, potem pa šel in se vpisal! Takrat v Ljubljani še ni bilo fakultete, zato sem študiral v Zagrebu. Po končanem šolanju sem bil nekaj mesecov v Logatcu, zdaj pa že dvanaest let delam v Žireh. Uradno moj teren obsega področje nekdanje žirovske občine, često pa se moram stegniti čez te meje. Kadar sem dežuren je „moja“ vsa Poljanska dolina. Ne, nikakor mi ni žal, da sem se odločil za ta poklic! Pa tudi v kraj sem se že popolnoma vrasel! Z vsemi se dobro razumemo, kako tudi ne, saj so tod doma dobrli ljudje.«

Po pršnji makadamski cesti sva pribrezla do Sovodnja! Kako naprej do kmetije na Mrzlem vrhu? Vpravala sva in skrivnost je bila kmalu razvozljana. Čez nekaj minut sva se že ustavila ob pravi domačiji. Strupeno mrzel veter nju je pozdravil na vzpetini, toda kmalu smo se skupno z gospodarjem umaknili v varno zavetje hleva. Povsem na koncu v ograjenem delu sta ležala dva prašiča. Prvi se je ob našem prihodu dvignil, drugi je še vedno negibno ležal ob ogradi. »Aha, tale bo,« je pri priči vedel Janko in že začel meriti temperaturo. »Enaštrideset,« je nekaj kasneje odčital na topomeru. »O, tudi kako desetinko več bi nameril, če bi še tiščal,« je pritrdiril, ko mu je gospodar omenil, da je zjutraj nameril dve desetinki več. »Rdečica bo! Pravzaprav je še začetek!« se je glasila dijagona.

»Dobro, da ste me pravčasno počitali,« je dejal Janko in že začel povratak, »spolek tega pa pride še kakih šestdeset krav za osemenitev.«

Osemdeset do sto obiskov mesечно opravim, je dejal Janko ob povratku, »spolek tega pa pride še kakih šestdeset krav za osemenitev.«

»Da ne boste pritekli za meno, če bo

Mesečno prevozim blizu 2000 kilometrov. Če veste, da se vozim po asfaltu zelo malo, je to lepa številka. Moram tudi priporavniti, da se je število obiskov v zadnjem času izredno povečalo! Živila je vse več vredna in tudi ljudje vedno bolj cenijo naše delo! Videli ste danes, da ljudje vedno kličejo zdravnika pravčasno. Mnogo več berejo, več vedo sami, kaj je v primeru bolezni treba ukreniti. Veliko se je spremenilo v tistem dvanajstih letih!«

S potjo na Razpotje in Gornji Vrsnik, v vasi visoko nad Žirmi, kjer je bilo potreben osemeniti še dve telci, se je moje dežuranje sredi popoldneva končalo. Le še zanimivost letošnje novodelne noči mi je zaupal Janko. »Dežuren sem bil. Ponoči ob pol treh na prvi dan letošnjega leta so me klicali iz Farjega potoka v Selški dolini! Kaj sem hotel. Sedel sem v avto in se odpravil na pot 62 kilometrov daleč. Teliček je bil žal že mrtev, krava pa je ostala živa!«

Tako je delo veterinarja. Na voljo mora biti noč in dan!

J. Govekar

Jedi v hladilniku

Hrana ostane sveža in užitna v hladilniku res veliko daje, vendar pa je ni treba imeti v njem kar dva tedna. Zato naj hladilnik ne bo prenapolnjen z jedmi, ki jih ne moremo porabiti v manj kot enem tednu. Preveč jedi v hladilniku tudi zmanjšuje učinkovitost hlađenja, ker je kroženje zraka okoli živil ovirano.

Sveža živila shranimo v hladilnik takoj, ko jih prinesemo z nakupovanja. Že pripravljene jedi pa denemo na hladno šele, ko se ohladijo. Živila morajo biti v hladilniku zavita, da se ne navzamejo tujih vonjav. Uporabljamo aluminijasto folijo, pla-

stične vrečke ali posebne plastične posode.

Meso shranjujemo v izparilniku, poprej pa ga zavijemo v celofanski papir. Pakirano meso na kartonu odvijemo, da ne vrška preveč mesnega soka. Meso hranimo v hladilniku do pet dni. Perutnino opečemo v hladni vodi, osušimo s krpo in prav tako zavijemo v celofanski papir. Ribe lahko očiščene in oprane ter zavite v aluminijasto folijo počakajo v hladilniku tudi dva dni, kuhanje in v marinadi pa do štirih dni.

Tudi delikatese kot so sir in razne salame zavijemo v celofanski papir in shranimo v hladilniku. Pasterizirano mleko ostane v hladilniku do štiri dni. Jajca bi morali hraniti v posebnih plastičnih posodah in ne v vratih hladilnika, kjer je sicer pripravljen prostor zanje. Na jajčnih lupinah se navadno zadržujejo bakterije, ki lahko okužijo živila v hladilniku. Jajca pa ne smemo umivati.

Razne sladice, solate, testo ali na pol pripravljene jedi hranimo v hladilniku v steklenih posodah. Aluminijasta posoda ni primerena, za silo je dobra tudi emajlirana, vendar ne sme biti okrušena.

Sadje navadno hranimo v hladilniku v posebnem zaprtjem prostoru prav na dnu. Sadje s tanko lupino (grozdje, jagode) denemo prej v polvinlaste vrečke. Zelenjava in sadje je lahko v hladilniku tudi do treh tednov.

Siroki rezanci s skuto

Potrebujemo: rezance, 3 žlice masla ali margarine, 2 jajci, 40 dkg skute.

Maslo umešamo z rumenjakom in dodamo skuto, kuhanje in ohlajene rezance. Previdno primešamo še sneg iz dveh beljakov. Maso stresemo v pomaščeno z drobtinami potreseno posodo in pečemo v pečici pol ure. Zraven ponudimo zeleno solato.

družinski pomenki

Potrrost

Pogosto srečamo starše, ki skušajo obvarovati zaradi svojih slabih izkušenj in težav v življenju svoje otroke »spokvarjenega sveta« na ta način, da jim ne dovolijo nobenega koraka v široki nepoznani svet, v življenje in med tovariste. Njihovo bivanje je omejeno na pot — dom—šola in obratno.

Starši pa lahko nenačoma spoznajo, da otrok ne raste v močnega in oddočnega človeka, kot so sicer žeeli, temveč postaja bolj vase zaprt, potrt in ne išče stikov z ljudmi. Do dela nima nobene volje, njegova čustva so neuravnotežena in nezrela, postane odlijeden in celo sovražen. Bojazljiv in zbgan je v vsaki novi življenjski situaciji, kamor ga pehajo tudi pretirane želje in pričakovanja staršev. Ker pa otrok zaradi pretirane skrbi in omejevanja ni postal samostojen in siguren vase, ni sposoben pričakovanj staršev in pa svojih načrtov in nagibov uresničiti.

V otroku pride do notranjih bojev in konfliktov, katerih rezultat je depresija ozziroma duševna potrstost. To je potrstost duha, ki jo najpogosteje srečamo med motnjami čustvenega življenja. Motena je tista sféra otrokove duševnosti, ki je gorivo človekovega udejstvovanja in življenja. Ti otroci se pogrezajo vase in odstujejo ljudem, čeprav na tihoma težijo in želijo družbo svojih prijateljev. Veliko premisljujejo o sebi in ljudeh, stalno imajo skrbi in vsak svoj korak skrbno pretehtajo. Nikoli se ne znajo pošteno sprostiti in razvedriti in delujejo navzven kot mladi starci. Zelo radi opozarjajo nase z muhastim vedenjem in so lahko celo navzven napadalni ali pa so otožni in žalostni in drugih bolj plahi. Tak način življenja v notranji potrstosti je za otrokovo prihodnost izredno nevaren, ker tak otrok nima jasne predstave o ničemer, kar ga obdaja, nemogočen je spoprijeti z življenjskimi težavami. Podoben je popotniku, ki je zašel v megli sredi močvirne poljane, kot temu pravi v prisподobi našnani psiholog.

Ti otroci pri svojem delu izredno hitro obupajo in vržejo puško v koruzo in se v vsako novo aktivnost podajo brez upa na zmago. Vse to jih še hitreje življenje in duševno utruja in tako tudi telesno postajajo vse manj odporni za razne bolezni.

In kako naj pomagamo otroku, ki se znajde v potrstosti? Poskušajmo se mu približati kot razumevajoči ljudje, ki so nam težave, katere sedaj on doživlja, poznanje, saj smo jih tudi sami preživeli, pa nam zato lahko mirno pove, kar ga teži. Poskušajmo mu pokazati pot iz te potrstosti, tako da si bo znaš sam v prihodnje poiskati razne oblike aktivnosti: branje, sprechod, igre itd. in najti pot v vedro razpoloženje in življenje.

Janez Rojsek, dipl.psih.

ENGINEERING
Kranj — Trg revolucije 2/IV

Delovni kolektiv čestita za 1. maj — praznik dela

Komunalno podjetje Kamnik

Delovni kolektiv čestita občanom in poslovnim prijateljem za praznik dela in se še naprej priporoča za sodelovanje

Sava Kranj

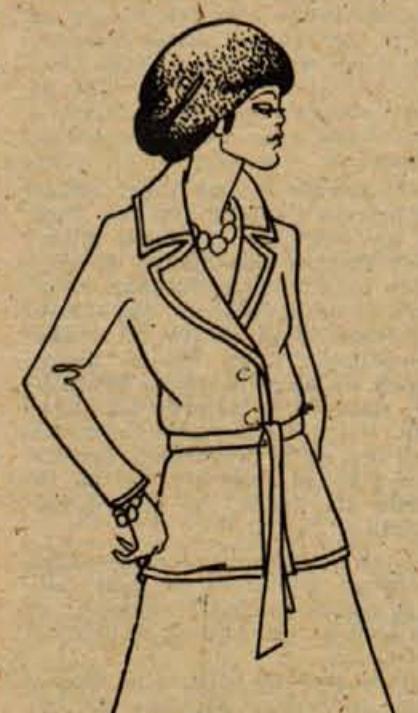

VSEM
DELOVNIJIM
LJUDEM
ISKRENO
CESTITAMO
ZA
PRAZNIK
DELA

Če se na izletu pripeti nezgoda, da vaš otrok pada in si zlomi ali zvije roko, ukrepajte razsodno. Poskodovan roko je treba immobilizirati z ruto, pasom, trakom, nogavicou ali karkoli že imamo pri roki. Uporabimo tudi kos trdega kartona, deščico, vejo ali karkoli. Tako zavarovana roka bo brez škode počakala zdravniško pomoč.

marta odgovarja

Milena — Prosim, svetujte mi, kakšno jakno naj imam iz blaga, katerega vzorec prilagam. Naj bo moderna. Upam, da mi bo taka tudi pristajala. Stara sem 26 let, visoka 166 cm, tehtam pa 54 kg.

Marta — Jakna za vas je nekoliko daljša, zapenja se z enovrstnimi gumbi, ovratnik je nekoliko večji. Rokavi so dolgi in ožji. Zraven nosite pas. Jakno lahko oblečete k hlačam ali h krilu, katerega dolžina koleno pokrije.

izbrali smo

Morda pravkar izbirate tapete za stanovanje? Poglejte še pri Zarjini DOMOPREMI na Jesenicah, kjer boste našli vedno bogato paleto vzorcev in barv.

Cena: od 160 do 250 din

Krtač za obleko največkrat isčemo povsed po stanovanju. Najbolje je, če jo spravljamo vedno na eno mesto. Prijetne pletenke krtače za krtače v beli, rumeni in rdeči barvi, ki se obesijo na zid, prodajajo na Kokrinem oddelku pozamenterije v GLOBUSU.

Cena: 94,20 din

V Elitini trgovini BABY v Kranju so dobili poleg globokih tudi lepe in izredno močne športne otroške vozičke. Uvoženi so iz Zahodne Nemčije, dobe se pa v kombinaciji temno modre in bele barve.

Cena: 742 din

Posoda za cvrenje je danes v gospodinjstvu že skoraj nepogrešljiva. V Murkinem ELGU v Lescah imajo trenutno dve vrsti teh posod na izbiro: težka emajlirana posoda in samostojen pečnjak firme Rönsch iz jenikega stekla.

Cena: 186 in 290 din

za vas

12 GLAS
Torek — 30. aprila 1974

Petdeset let sta že v pokoju

Zivljenska poto so raznolika. Mnogi si preje ali kašneje zagotovijo svojo jesen življenja v brezskrbnosti, drugi pa so ostali in uživajo dobroto tistih, za katere so včasih skrbeli.

Oni dan sem obiskal 85-letnega Jožeta Vebra iz Spodnjih Gorij. Cvernovata, kot mu pravijo, se je rodil 1. 1889 v Spodnjih Gorjih. Mla-

dstna leta je preživil takot kot številni njegovi vrstniki tistega časa. Ko pa je leta 1906 stekla železnica Jesenice—Gorica—Trst, se je kmalu pridružil delavcem na železnici in ostal pri njej do leta 1922. Potem je bil zaradi bolezni invalidsko upokojen. 1916. leta se je poročil in v zakonu se mu je rodilo osem otrok. Vzorno je skrbel za družino in vse otroke spravil h kruhu.

SCHIEDEL - YU - Kamin

dimnik št. 1 v Evropi

PGP**GRADNJA ŽALEC**

Jubilej Ivana Špeca z Jesenic

Na Cesti bratov Stražišar na Jesenicih živi upokojenec Ivan Špec. 10. aprila je praznoval 95. rojstni dan in je tako med najstarejšimi prebivalci jeseniške občine. Ceprav ga je zadnje čase gnajnila bolezen, je dobre volje in še kar pri močeh.

Slavljenec se je rodil na Dvoru pri Žužemberku. Doma se je izucil za ključavníčarja in nato nekaj let kot pomočnik delal v Toplicah in v Kočevju. Dvakrat je bil v Ameriki. Po zadnji vrnitvi je dobil kruh v jeseniški Zelezarni, ki ji je bil zvest 41 let. Sodelavci so ga cenili predvsem kot dobrega strokovnjaka za ključe.

Tudi posebnega priznanja Železarne za dolgoletno službovanje je bil deželen.

Za Ivana Špeca so značilne izredna vztrajnost trdnost in volja do dela. 78-letna žena Angela in hčerkica pripovedujeta, da je sedaj, ko mora mirovati, »sam nase jezen«. Z lenuhom so zmerja. Pred tremi leti je še vse češnje in druga sadna drevesa obral!

Pil in kadij ni nikoli preveč. Ljubil je in ljubi preproste jedi. Za zajtrk ima še vedno najraje belo kavo in kruh, pa tudi čašico piva od časa do časa rad popije.

B. B.

Drugi obisk je veljal Antonu Zalokarju — Zimovčevemu očetu iz Podhomu. Anton se je rodil leta 1888 v Podhomu, kjer se danes živi. Bil je sin kajžarja in je nekaj let pred prvo vojno delal v električni centrali v Vintgarju, ki je bila takrat last jeseniške Železarne. Med prvo vojno se je štiri leta tolkel po Galiciji. Ko pa se je po vojni vrnil v Podhom, se je poročil in zaposlil pri Železarji. Štirje otroci so se rodili v družini in poleg svojih je spravil do kruha še dva od sorodnikov. Zaradi bolezni pa je bil 1924. leta invalidsko upokojen.

Značilno za oba »mlada« upokojenca je, da sta zaradi skromne pokojnine morala prečuti še precej znoja na zemlji. Vsakdo je redil par repov v hlevu in oba sta se včasih precej namučila s trdovratno volovsko vprago. In še nekaj združuje ta dva moža: oba imata priznano dobo kot aktivista NOV od leta 1941. Ko pa so se ustanačevali spomlad 1943 odbori Osvobodilne fronte, sta bila oba soustanovitelja le-teh in odbornika. Jože Veber je delal na območju Gorij, kjer je bil sekretar, Anton Zalokar pa je bil član odbora v Podhomu.

Ko sem se pogovarjal z njima, sta mi zaupalala, da sta z jesenjo življeno lepo zadovoljna.

J. Ambrožič

POMENKI O ŠENČURJU IN SOSEDNJIH VASEH

(Hotemaže, Hrastje, Luže, Milje, Olševec, Prebačevo, Srednja vas, Visoko, Voglje in Voklo)

(1. zapis)

Lotevam se pripovedi o največjem kraju — razen Kranja — v občini. Saj ta stara ravninska vas sredi gozdov in polj, šteje kar 1630 prebivalcev (za primerjavo: Cerkle imajo le 799 prebivalcev).

RAVNINSKA VAS

Šenčur, gručasti tip ravninske vasi, je dobil svoje ime po svetem Juriju, ki so mu cerkev ali vsaj kapelo tu postavili že v prejšnjem tisočletju. Menda se v času ogleskega patriarha Pavlina (776–802). Po imenu sodeč, bi moral biti kraj res star, saj so sv. Juriju v glavnem posvečene le najstarejše župnije.

Kakih zanesljivih listin o starosti kraja seveda ni. Le to se ve za trdno, da je kraj obstajal že l. 1238. Tega leta je ogleski patriarh Bertold daroval Šenčursko duhovnijo velesovskemu samostanu. Poslej so smele dominikanke imenovati župnike v farni cerkev sv. Jurija.

Ker pa je kraj ležal kar samoten v obširni ravnini, sredi velikih polj, se je sprva imenoval »Šentjurij na polju« (ad s. Georgium in campis — ali: in campestribus).

Sčasoma pa se je osrednjemu farnemu sv. Juriju pridružilo še deset majhnih svetišč. Tako ima danes Šenčur svoje cerkvene podružnice v Hotemažah, Hrastju, Lužah, Prebačevo, dve v Srednji vasi, na Visokem, Viševku, v Vogljah in Voklem. Vsaka od teh večjih ali manjših cerkv ima svojo zgodovino. Ni pa nobenega gradu na obsežnem Šenčurskem področju, kajti v teh krajih so gospodarili (v imenu svojih fevdalnih gospodov) le ministeriali ali mali plemiči, če so to sploh bili.

VITEZI IN KOSEZI

Posebno v 11., 12. in 13. stoletju živelog mnogo teh ministerialov; nekateri so jih imeli kar za viteze. Veliki zemljiški gospodje so te svoje ljudi potrebovali za vojsko, gospodarsko-upravno, sodno in še kako podobno službo. Dvori v vseh so bili večkrat le malo večje kmetije. Na Šenčurskem področju je ostalo nekaj imen pa tudi še kako znamenje na časovaških dvorov. V mislih imam Hudobivnikovo hišo v Hotemažah. To je ona obcestna hiša, ki ima na vogalu vzidanega kamnitega Turka ali kar že pomenja. V hiši še živi tradicija, da je bila njihova hiša nekdaj »grad«!

Manj pa je za Šenčursko področje izpričanih kosezov. To so bili predniki staroslovenskega privilegiranega stanu. Le pri Olševku se l. 1248 omenja »libertin« (svobodnjak) Martin, leta 1306 se imenujeta spet dva olševska koseza in l. 1458 najdemo v listini priimek kmeta, ki kaže na plemenitega moža — Jurija Adelmana.

Utegnil pa bi Šenčur — seveda pod drugim imenom — biti naseljen

že v rimskih časih, torej v pozni antiki. Za to govori naključna najdba (1967) sarkofaga iz peščenja, izkopanega na ledini Kamnic pri Šenčurju. Sarkofag je ležal kakih 30 cm pod njivsko površino. V njem sta vznak ležala dva pokojnika. Eden od njiju je imel pod roko bronast novec cesarja Konstantina Velikega, ki je vladal rimskemu imperiju v prvi polovici 4. stoletja. Vklešanega napisa na vnanji steni sarkofaga arheolog Še niso razrešili, ker je močno poškodovan od vremenskih neprilik.

PRVAK KONJENIKOV

Svetiše stare, prvotne cerkve je bilo po šagi nekdanjih časov obrnjeno proti vzhodu, češ, od vzhoda prihaja sončna luč pa tudi luč resnice, odrešenja in dobrute.

Cerkev, kakršna je danes, pa je bila dozidana l. 1747. O tem priča neavadnen kronogram nad glavnim vhodom. (Kronogram je napis, v katerem seštete krepko poudarjene latinske črke, ki hrkati pomenijo tudi rimska števila, odkrijejo skrito letnico.) Poslovenjen latinski napis pove, da je župnija cerkev postavila »blaznenemu prvaku konjnikov«.

Seveda pa latinska beseda (equum) lahko pomeni ne le konjenika, pač pa tudi viteza ali junaka. To pa je sv. Jurij tudi bil.

Ker je tako velik slovenski kraj, kot je Šenčur, poimenovan po tem krščanskem svetniku, velja zapisati o njem kratko zgodovinsko sporočilo, hrkati pa tudi legendu. Pri mnogih svetnikih je tako: resnica se prepleta s pobožno pravljico. Če je kaj, dobro izmišljeno, je tudi lepo...

»ZELENI JURIJ«

Svetnikov god. 24. aprila, simamo na Slovenskem za pravi začetek pomlad. Posebno v Beli krajini se živi lepo obredje, združeno s prihodom »zelenega Jurija« v deželu.

Šenčurski cerkveni zavetnik je bil rojen v Lidi, mestecu med Jaffo in Jeruzalemom. Ker je bil hraber možak in se izkazal tudi kot rimski vojščak-konjenik, se je v službi visokopoveljal. A prav tedaj je bilo krščanstvo na pohodu in Jurij je sprejel novo vero. To pa seveda rimskevo vojščaku ni bilo dovoljeno in za kazen je bil obglavljen.

To je zgodovinska pripoved. Legenda, ki stvari olepša in vse zavije v skrivnostne tančice, pa pravi, da je Jurij rešil kraljevo hčer Aleksandro, ki je bila že določena zmaju za hrano. Le z vsakodnevno žrtvijo, ki je moral biti deviška mladenka, se je zmaj potolažil, da ni z repom mahnil in uničil vsega kraljestva. No, hrabri vojščak se je s svojim konjem spustil v boj s strašnim zmajem. S sulico ga je brž prebodel in tako rešil nedolžno deliko.

Seveda pa po učenju katoliške vere pomeni Jurijev boj z zmajem le boj svetlobe s temo, zmago dobrega nad zlim.

C. Z.

krščanski rdeči križ se je pretokel na sama vrata politehnike, pa tudi te so sprva vojaki popolnoma zavrnili. Sele potem, ko so ti pritisnili na vsa vrata, tudi na tisk in se dobesedno skoraj na nož stepili z vojaki pred fakultetami, je vojska dovolila, da so študentje ljudem od rdečega križa predali najhujše ranjence.

Kako se je vse to začelo?

Ko je leta 1967 prišel na oblast Papadopulos, ki je sam doma nekje z dejele, je takoj uvedel štipendiranje otrok iz revnejših slojev. Doslej so lahko študirali samo premožnejši Atenci. S to njegovo potezo so prišli torej med študente fantje in dekleta, ki so poznali doslej samo revčino nosili pa s seboj vse polno zdravih misli in prav ti so zdaj navalili kot bumerang. Kaj hitro so namreč spoznali vse slabosti Papadopulovega polkovniškega režima, ki je hotel s trdo roko vzdruževati v državi red in mir. Študentje so hoteli nazaj svobodo in demokracijo. Demos kratos — ljudstvo naj vlada!

Sicer je vojaški režim v teh sedmih letih vladanja dosegel nekaj nedvomnih uspehov: izkoreninil je korupcijo, omogočil določen gospodarski razcvet, ni pa dosegel tistega, zaradi česar se je takrat polastil oblasti — ni dal niti trajnega reda ne miru niti trajne perspektive. Študentje so polkovniškemu režimu s svojo stavko dokazali, da je režim trde roke slab, da je katastrofa in da Grčija ne bo poznala resničnega reda in miru dokler bo zanj skrbel vojaški škorenj.

Atenski študentje so bili v svojih stavkah in demonstracijah sicer številni, toda zelo osamljeni. Po radiu so pozivali vse Atence, da se jim pridružijo s stavko. Prvi so začeli stavkati gradbinci, ki veljajo v Atenah za najbolj napredne. Toda pomagati jim niso mogli. Tako kot tudi nobena ambasada ne. Le

No, poznano je, da so potem Papadopulosovi stanovski tovariši izbrali negotov položaj v državi in napravili vojaški udar. Papadopulosa pa priprli. Tudi ti objavljajo nove, napredne reforme. Toda vse kaže, da je Grčija prišla z dežja pod kap.

Sef atenske policije je te dni obiskal vse časopisne hiše in jim dovolil, da zdaj že lahko pišejo o dogodkih, toda da jim je vedeti, da naj le pažijo, kaj pišejo. Tako so časopisi javnosti sporočili, da je bilo v spopadih s študenti ubitih 12 oseb. To število je uradno držalo cel mesec. Potem so časopisi, verjetno na pritisk javnosti, smeli objaviti, da je bilo žrtev 42. Toda Atencani vedo povedati, seveda le potihem, da jih je bilo več. Zagotovo čez 100.

Sedaj so študentje v zaporih, fakultete pa se bodo, tako napovedujejo, odpreli čez kakšen teden.

Na ulicah je mir, le vojakov je vse zeleno okrog parlamenta. Se več pa je bilo videti ameriških vojakov, ki imajo svojo bazo v neposredni bližini atenskega letališča.

Policисke ure ni več, so jo pred nekaj dnevi preklicali, toda na ljudeh se pozna. Zaprti so vase, nikjer ni slišati smeša, se v pivnici na Omonii, ki velja za precej bučno, ljude skoraj ne govorijo med seboj. So krivi za to vojaki, ki jih najde med mizami, na hodniku? Najtejnješi stik imamo s trgovci. Z njimi se vsaj malo lahko pomeniš. Toda tudi teh se je večina zaprla vse. Za dinarje sploh ne upajo prodajati, kajti ob tem preklicu je vlad objavila valute, katere začasno smejo menjati v bankah. Dinarjev ni bilo na listi.

Hotel je nov, prijeten in zelo čist. Turizmu dajejo v Grčiji kar največji poudarek in na vsakem koraku lahko vidiš prizadevanja za pridobitev novih turističnih ležišč; stara poslopja rušijo in zidajo na novo ali pa na veliko preurejajo. Saj jih je prav turizem po vojni postavil na noge in tega se dobro zavedajo.

Grki so trgovci menda do zadnje žilice. Prav tako kot Indijci. Cilj poprečnega Grka v življienju je, da se osamosvoji, da odpre svojo trgovino in potem živi od nje. Grčija ima ogromno svojih zdomcev v Nemčiji in drugod. Na veliko so odhajali in se odhajajo. Toda le za toliko, da si pridobi svoj prostorček na ulici. Potem denar sam priteka, pa če je trgovinica še tako majhna. Najbolj cvete trgovina s spominki. Naš hotel je ves obdan z njimi. Največkrat so videti kot kakšne starinarnice, prodajajo pa toliko zanimivih stvari, da bi si lahko v eni ves dan ogledoval in izbiral. Popoldne smo prosti. Kakih šest se naš spravi skupaj in gremo malo na ogled po mestu. Čez trg Omonia proti trgu Syntagma, kjer se spustimo proti Plaki. Plaka je zabavščna četrt Aten. Kot podkrovje Akropolu. Menda je tu spodaj še polno neodkritih spomenikov. Bogata najdišča slutijo spodaj. Toda Plaka je pravo srce Aten. Vsak turist hoče, ko obiše Ateno, doživeti Plako, to je grške pesmi in buzuksko glasbo.

(D. Dolenc
(Se bo nadaljevalo)

GLAS 13
Torek — 30. aprila 1974

Pri Picasso jih jutrišnjega dne

Slike Andreja Pibernika in Alenke Vidic, učencev osnovne šole Simona Jenka Kranj, sta na svetovni razstavi otroških likovnih del v New Delhiju avtorjem prinesli tretjo in četrtou nagrado

V šesti razred hodita in oba sta odličnjaka. Andrej je svetlosat pobič živahnih kretanj in bistre pogleda, Alenka pa že napol gospodična, primerno resna in malce višja od svojega vrstnika. (Pravijo, da tam okrog dvanajstih let starosti dekleta po rasti začasno prehitijo fante. Bo kar držalo.) Obiskal sem ju sončnega aprilskega popoldneva. Meni nič, tebi nič sem vdrl v kabinet in zmotil pouk, kajti »potuh« mi je dajala Jolanda Pibernikova, učiteljica likovne vzgoje na osemletki Simona Jenka Kranj in Andrejeva mati. Potlej smo vsi skupaj sedli k mizi v prazni zbornici in jeli kramljati. Kramljali o resnih zadevah, jasno, saj si tudi novinar ne more privoščiti, da bi brez tehtnega razloga oblegel hiše učenosti ter vzne-mirjal pionirje pri nabiranju modrosti. In kaj sem pravzaprav želel od Alenke Vidic in Andreja Pibernika?

Hotel sem se pogovoriti z dvema nadbeudnjima slikarjem, ki so jima iz daljnega New Delhija, glavnega mesta Indije, pred kratkim poslali nagradi za osvojeno četrti ozira na tretje mesto na tradicionalni vseletni svetovni razstavi otroških del, katere pobudnik in mecen je bil pokojni indijski predsednik Džavaharlal Nehru, velik prijatelj maršala Tita. Res so podobna odličja dobili

tudi mnogi zastopniki drugih dežel, toda če vemo, da mora posebna vladna strokovna komisija pregledati in oceniti izdelke nekaj sto tisoč sodelujočih, je uspeh naših intervjujancev zares zavidanja vreden. Od jugoslovenskih udeležencev, demimo, si ni v zadnjem obdobju nihče pridobil niti približno enakovrednega potrdila likovnih kvalitet.

»8 sole Simona Jenka smo v Indijo poslali le 8 slik,« pripoveduje Jolanda Pibernik. »Malone na slepo sem jih odbrala, kajti zelo se je mudilo. Seveda nismo pričakovali takšnega razpleteta dogodka. Celo zdaj komaj verjamem, da je res.«

Ampak res je. In Pibernikovo sta nagradi očitno popolnoma presestili. Pomenita ji potrditev pravilnosti njenih pedagoških metod, njenega koncepta negovanja in razvijanja likovnih sposobnosti otrok, ki ga lahko v praksi najbolje preizkuša pri svojih hčerkicah in sinu.

»Veste, če malčku ponudite papir in svinčnik, bo začel risati že z 18 meseci. Dokler namreč ne zna govoriti in pisati, so zanj risbe edini način izražanja vti-ssov in čustev. Gornja ugotovitev kajpak ni nova; znan japonski inštitut na podlagi črt in izbora uporabljenih barv ugotavlja psiho in inteligenčno stopnjo mladine. Moje izkušnje pa kažejo, da nadpovprečne intelektualne

MLATEV (linorez) — Andrej Pibernik, 6. c razred osnovne šole Simona Jenka Kranj

lastnosti človeka praviloma spremja tudi najmanj precejšnji slikarski talent.«

In kaj sta o sebi dejala Alenka in Andrej? Alenka je presrečna, saj doslej ni še nikjer dosegla kakega

papir in barvice, najprej steče vprašati za mnenje mamo, ki ponavadi ne pozna usmiljenja in sleherno stvar hudo skritizira.

V Indijo sta romali dve Pibernikovi slike: ena prikazuje kraško pokrajino pod udarci burje, medtem ko so na drugi upodobljeni v kolono razpotegnjeni partizani. Dokler ne prispe katalog, v katerem komisija običajno predstavi nagrajena dela in objavi fotografije avtorjev, bo vprašanje, ali si je čudovito oblikovano kovinsko vazo nadarjeni fant prisluzil z »burjo«

Tik pred zaključkom redakcije smo zvedeli, da je nagrada v Indiji dobila tudi 12-letna učenka iz Tržiča Ada Tišler, ki jo bomo predstavili posebej, v eni izmed prihodnjih številk Glasa. Poleg tega so nam sporočili, da je strokovna komisija vlade v New Delhiju dobila prek 150.000 likovnih del mladih talentov iz okrog 100 držav in da so vzporedno z risbami ocenjevali še literarna dela ter spise, ki se vrednotijo po enakih kriterijih kot slike.

s šolskih klopi

JEŽEK IZ JUGOBanke

V nedeljo,
5. maja,
ob 14. uri
bo na sejmišču
v Celovcu

Velika
avtotombola

Nagrade:

10 avtomobilov toyota 1000
10 barvnih televizorjev
blaupunkt
in še 600 dobitkov v skupni
vrednosti 733.000 AS

Kmetijska
zadruga
Naklo
prodaja
6 tednov stare
petelinčke po 5 din
v torek, 30. aprila, od 9. do
12. ure v valinici Podbrezje
KZ Naklo

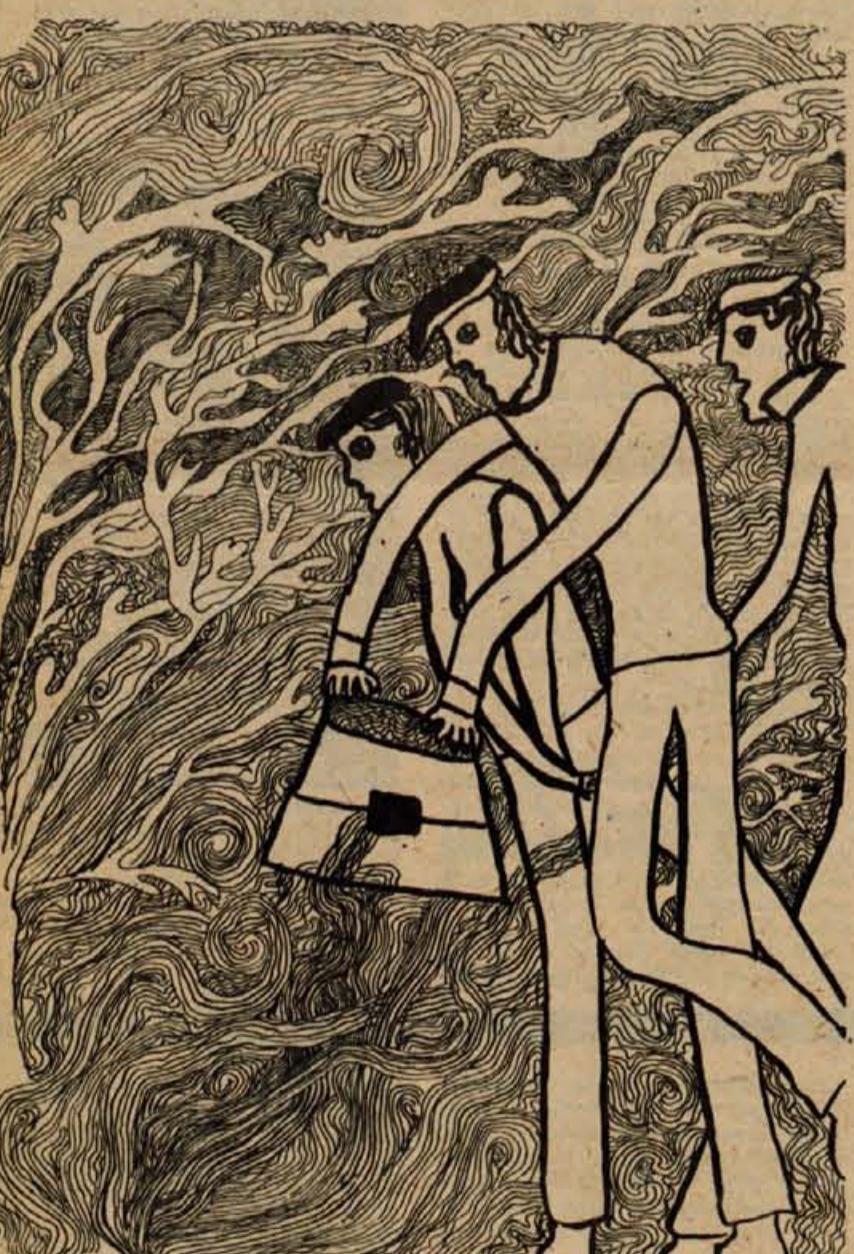

omembe vrednega priznanja. Poleg čopiča, ki mu od osmega leta naprej posveča večino razpoložljivih prostih uric, jo najbolj privlači šport. A slikanu vendarle daje prednost. Kakor smo slišali, je v šoli izredno marljiva, pridna in natančna. Lepa srebrna medalja v oblazinjeni škatlici bi ne mogla priti v bolj prave roke, poudarja pedagoginja Jolanda Pibernik.

Andrejev izbor motivov ni omejen. Papirju zaupa natanko tisto, kar ga v danem trenutku zanima, privlači in sili k razmišlanju. No, če hočemo biti čisto nepristranski, velja povedati, da zlasti občuduje zelenje, naravo. Ko odloži svinčnike,

ali s partizani, ostalo nepojasnjeno. Mi pa namesto zaključka raje dobro poglejmo pričajoči reprodukciji del Alenke in Andreja, del, ki zagotovo nista dosti slabši od onih v New Delhiju.

Besedilo: I. Guzelj
Foto: F. Perdan

V BURJI — Alenka Vidic, 6. a razred osnovne šole Simona Jenka Kranj

OFENZIVA NA BLEGOŠ

NAPISAL: PETERNEL ANTON - IGOR, NARISAL: PETERNEL JELKO

Rečeno je bilo, da je samo sedem kamionov Šabavov in mislili smo, da bo le manjši napad, zato smo zavzeli položaj nekoliko višje nad taboriščem. Če bo potrebno, bomo šli čez bušo jugoslovensko-italijansko mejo, ki so jo takrat še stražili Nemci in Italijani.

Patrulje, ki smo jih razposlali, so povedale, da Nemci kar mrzoli in da vlečejo s seboj male topove. Sedaj smo uvideli, da ne gre za navadno hajko, marveč za veliko ofenzivo. Nemci so prodirali iz treh smeri, od Žetine, iz Hotavelj in Malenskega vrha. Sklenili smo, da gremo čez mejo.

Takrat je bil pri štabu Gorenjskega odreda za kurirja sin bivšega jugoslovenskega žandarca Krenerja, ki ga je v partizanski postol Gestapo. Sumili smo, da nekaj ni v redu v partizanskih potekih je vedno hodil podnevi in nič se mu ni zgodilo. Ta izdajalec je imel nalogu spraviti nas v neki kot, kjer bi nas Nemci zmleli.

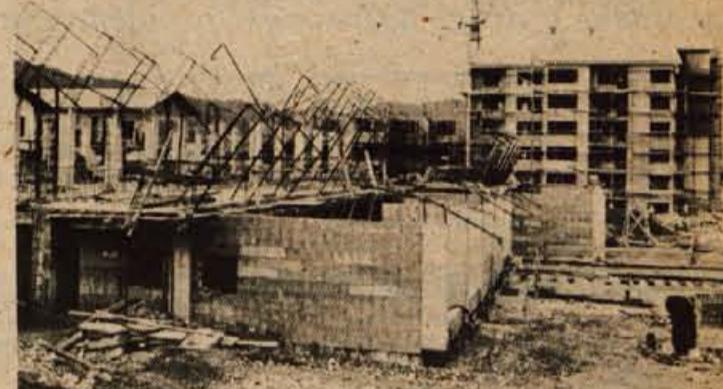
Skupščina občine Kranj
in družbenopolitične organizacije
Občinska konferenca SZDL
Občinska konferenca ZKS
Občinski sindikalni svet
Občinska konferenca ZMS
Zveza združenih borcev NOV
Zveza rezervnih vojaških starešin

čestitajo vsem delovnim ljudem za praznik dela in jim želijo še nadaljnjih uspehov pri izgradnji socializma

Komunalni servis Jesenice

s svojimi zbiralnicami oblek za kemično čiščenje in perila za pranje v Kranju, Radovljici, Tržiču, Bohinjski Bistrici, Mostah, Kranjski gori in na Jesenicah ter frizerskimi poslovalnicami na Jesenicah in v Kranjski gori

čestita vsem delovnim ljudem za praznik dela in se priporoča

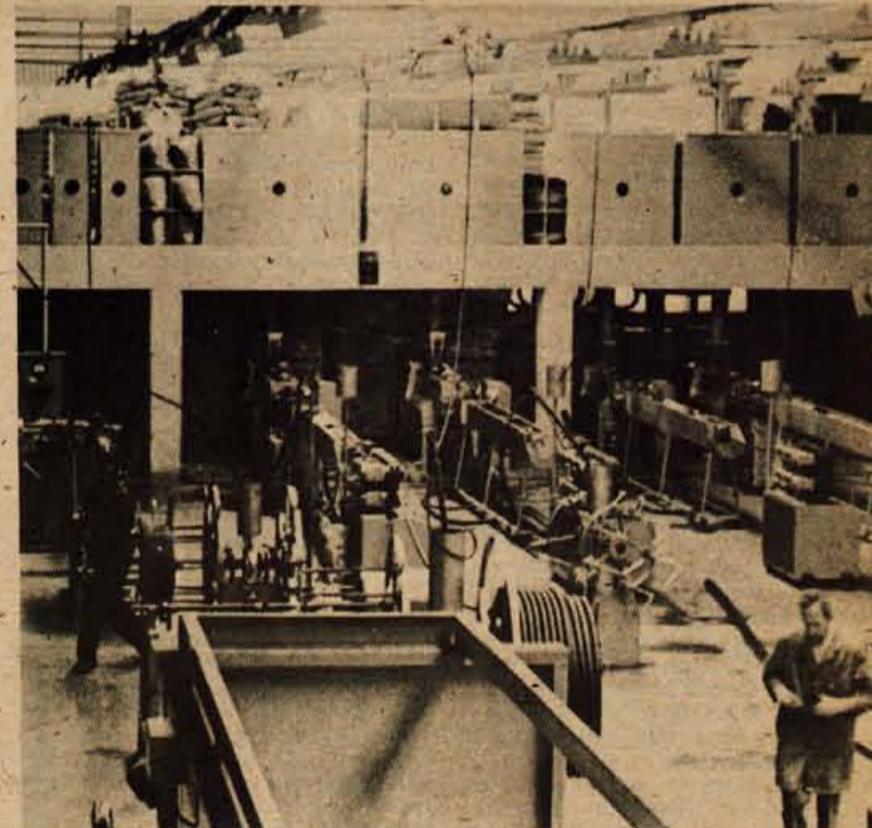

Naselje Bakovnik

G sgp graditelj

Kamnik

Delovni kolektiv čestita vsem svojim poslovnim prijateljem in občanom za praznik dela — 1. maj

IPI — proizvodnja alkaten-cevi za vodo

savske doline. Ti prostori bi vsekakor morali biti rešeni ali posebej ali pa z novim trgovskim centrom, ki ga bodo letos pričeli graditi na Jesenicah, in kjer bo, vsaj tako upajo, vključena tudi ZARJA.

Trgovsko in proizvodno podjetje ZARJA je danes z 268 zaposlenimi in s prek 50 vajenci nedvomno največje trgovsko podjetje na Jesenicah. In še se bo širilo. Še vedno kažejo zanimanje za združevanje. Tudi proizvodnjo plastike nameravajo razširiti in uvesti proizvodnjo novih artiklov. Trudijo se, da so njihove trgovine bogato in pestro založene. Skrbi jih le dohodek, ki ostaja na ravni leta 1971. Tako imajo težave tudi z obratnimi sredstvi. Trgovina dela z minimalno akumulacijo, cene hitro naraščajo, s tem zaloge in potreba po obratnih sredstvih.

Podjetje že vseskozi dobro skrbi za družbeni standard zaposlenih. Stanovanjski problem imajo v glavnem rešen. Sodelovali so pri gradnji družbenih stanovanj in dajali kredite za individualno gradnjo. Delavci iz ZARJE letujejo v Umagu, kjer so postavili na občinskem svetu štiri

avtopriklice. Poceni letovanje je to in zadovoljni so.

Lokale preurejujo sproti, po potrebi. Toda potrebovali bi še novih. Njihova največja želja je seveda vključiti se v novi trgovski center na Jesenicah. Hudo bo zaradi sredstev, toda upajo, da se bo do tedaj le kaj spremenilo.

Os
Ob prazniku dela čestitamo vsem delovnim ljudem

Živilski kombinat

ŽITO Ljubljana

TOZD Triglav Lesce
TOZD Gorenjka -
tovarna čokolade Lesce
TOZD Pekarna Kranj

Vsem svojim potrošnikom čestita za praznik dela ter priporoča svoje izdelke kot: žitarice, mlevske izdelke, kruh, testenine, pekatete, Triglav pivo, kolače, čokolado Gorenjka in izdelke obrata Sumi

20 let jeseniške Zarje

Vse skupaj se je pričelo leta 1954 z združitvijo štirih majhnih trgovin na Jesenicah: Konfekcije, Parfumerije, Tekstila in Galanterije. Kakor so rasle in se širile Jesenice, tako je raslo in se združevalo novo trgovsko podjetje ZARJA. Leta 1971 je štela 16 poslovalnic, že leto kasneje pa je imela kar 33 delovnih enot; v svoj delokrog je sprejela tudi obrat plastike, izdelavo zaščitnih sredstev, radio servis in polaganje plastičnih podov in oblog ter tapetništvo. Zadnja se je s 1. 1. 1973 združila z ZARJO Delikatesa. Ob tej združitvi so v podjetju ustanovili tudi temeljne organizacije združenega dela: TOZD delikatesa, TOZD manufakturna, TOZD industrija — obrat in delovno skupnost skupne službe.

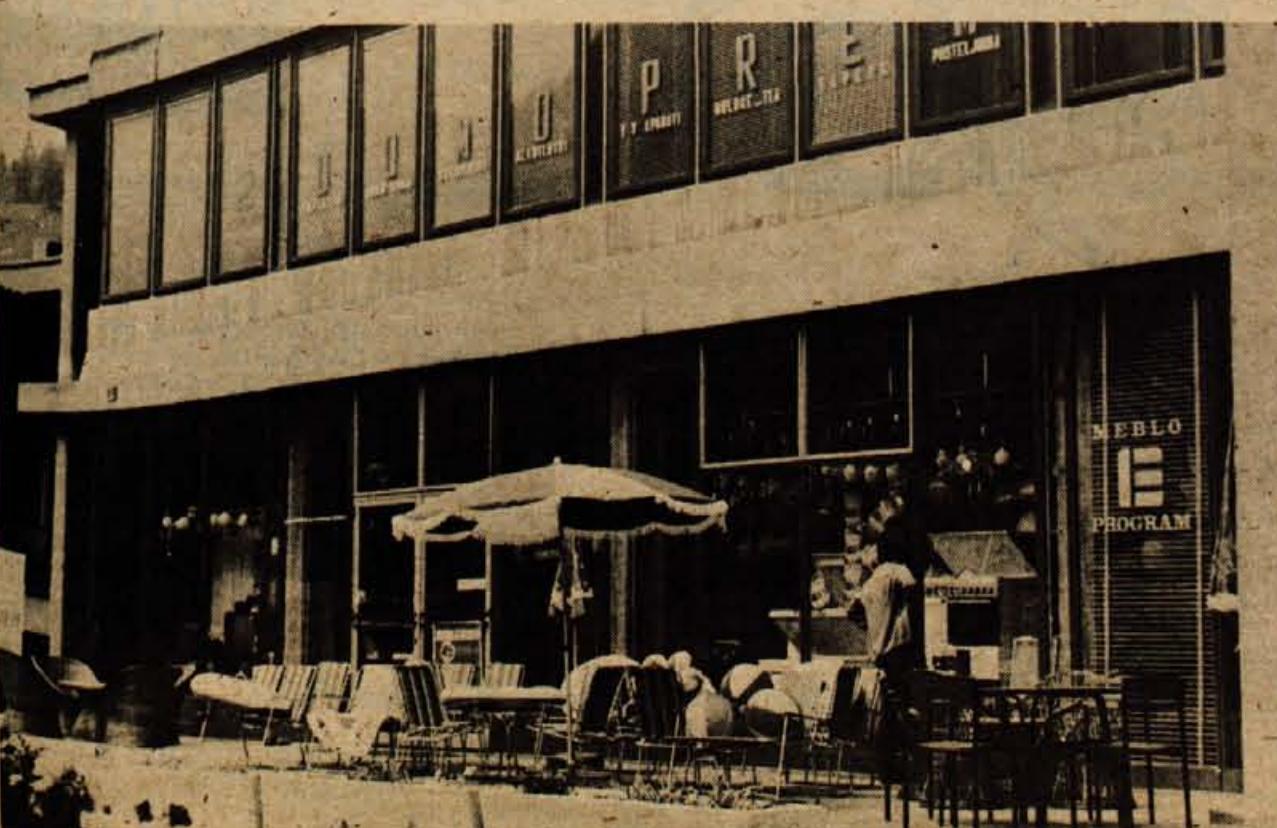
Delikatesa združuje 20 poslovalnic in bifejev, manufakturna 13 proizvodja na drobno in skladische na veliko, pod industrijo — obrat pa spada Industrija plastičnih izdelkov IPI, kjer izdelujejo v glavnem alkatne cevi za vodo, plastificirano žico in pa še več drobnih industrijskih artiklov in artiklov široke potrošnje.

V delovni enoti COKLA, ki prav tako posluje v okviru TOZD industrije — obrat, izdelujejo zaščitna sredstva, kot so rokavice, višinski in globinski pasovi za rudarje in električarje ter vse vrste zaščitne obutve. Poleg navedenih enot sta tu še radio servis, ki se ukvarja s popravili radioaparatorov, gramofonov, TV-aparatorov itd., ter TAPOPLASTIKA, kjer polagajo plastične pode, obloge, montirajo karnise, zavese in tapicerajo po naročilu.

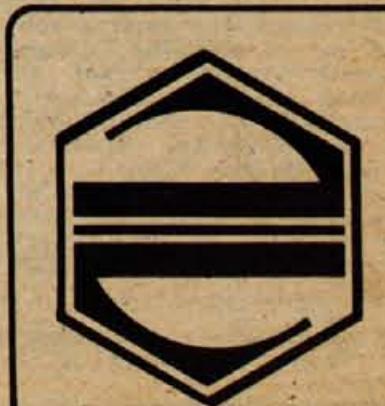
V okviru te TOZD ima podjetje organizirano tudi kooperacijo z zunanjimi izdelovalci plastike, kot na primer za plastično folijo, tržne vrečke, lestence, izdelovanje žičnega pletiva itd.

Trenutno imajo prav v TOZD industrija — obrat nemajhne težave zaradi surovin, ki so vsak dan dražje, cena izdelka pa ostaja enaka in nemalokrat se zgodi, da cena izdelka ne pokrije niti stroškov surovin.

Prav tako je v težavah vsa špecjalna trgovina. Tu so sedaj minimálni zaslužki. Marža je visoka, stroški pa nenehno naraščajo. Prav zaradi tega se boje kako bodo zaključili leto. Hudo je tudi, ker nimajo pravih skladischa za živila. Obstoeča skladischa so za tako število prebivalcev kot jih ima Jesenice, že veliko premajhna. Sploh pa so skladischa za živila problem vse zgornej-

DOMOPREMA je največja ZARJINA prodajalna, bogato založena s pohištvo in sploh vso opremo za stanovanje.

Lakota trka na duri Evrope

Za energetiko so vprašanja prehrane človeštva prerasla v drugi najresnejši problem stare celine

Cepav v vrtincu najrazličnejših dogajanj doma in na tujem info-maciji nismo utegnili posvetiti toliko pozornosti kot bi jo sicer zaslužila, je odločitev republike IS, da bodo v prihodnjem obdobju prizadevanja naše skupnosti usmerjena predvsem v pospeševanje energetike ter kmetijstva oziroma prehrabno-predelovalnih potencialov, pri pozornih opazovalcih vendarle zbudila veliko zanimanja in komentarjev. Res so gospodarstvenki in programerji omenjeni sklep sprejeli že lansko jesen, res mu je do neke mere botroval tudi novembarski skratak stik v elektroenergetskem sistemu, a če bi spričo relativne časovne odmakenjenosti pričujočemu zapisu oporekali aktualnost, bi storili hudo napako. Proklamirani načrti strokovnjakov namreč šele zdaj, v senci tekočih svetovnih procesov, dobivajo pričakovano težo in smisel. Šele zdaj postaja očitno, da so vlaganja v izpopolnjevanje starih in projektiranje novih virov pogonskih moči ter v prehrano ne samo ena izmed možnih alternativ ekonomske narave, marveč neizprosna življenska nujnost, od katere je odvisen slovenski »jutri«.

NEZAUPNIVOST SE VČASIH IZPLACA

Odpromo komplete časopisov, natisnanih v zadnjih šestih mesecih, in prestejmo, nič drugega kot empirično prestejmo članek, ki bralce seznanja z zagatami posameznih dežel, z zadrgami naftno-kmetijskega značaja, z inflacijskimi gibanji v Evropi in Ameriki ter s črnogledimi napovedmi znanstvenikov in humanistov. Nelagodnemu splošnemu vtušu dodajmo osebne, konkretno izkušnje iz bližnje minulosti, spomnimo se verige podražitev, občasno praznih polic v trgovinah in podobnih nerazveseljivih presenečenj, pa bomo dobili nič kaj svetlo vizijo prihajajočih dni. Ako bi potlej dobiljene podatke strnili, jih ustrezno razporedili in statistično obdelali, bi slika še bolj potemnela. Medtem ko je petrolejska mrzlica krepko načela monetarne odnose in ogrozila blagostanje razvitega Zahoda, obeta kriza prehrane ovreči doslej zelo obetajoče teorije o mednarodni delitvi dela, ki kakopak spet temeljijo na dobičkarskih izračunih. Ampak zdaj, ko glad grozi prestopiti meje Afrike in Azije, ko v praksi pobija napovedi kapitalističnih futurologov, da do česa podobnega ne bo nikoli prišlo, so te teorije v nevarnosti.

V mislih imamo specializacijo znotraj zaključene skupine tesno povezanih držav, recimo članice EGS: ena naj bi, upoštevajoč tradicijo in objektivne (prirodne) pogoje, pospešeno investirala v črno metalurgijo, druga v elektroniko, tretja v poljedelstvo in živinorejo... Blagovna menjava proizvodov bi potekala po vnaprej dogovorjenih pravilih. Idealni model je predvideval enotne cene potrošniških artiklov na vseh tržiščih. Zahodni Nemčiji potemtakem ne kaže voditi samostojne agrarne politike, saj so poljščine in meso nemških farmerjev zaradi razmeroma neugodnih klimatskih, geografskih in pedoloških razmer nekonkurenčne poljščinam in mesu Dancev, Nizozemcev in Francov. Hkrati v naštetih treh območjih ni smotrno forsirati določenih ključnih vej težke industrije, ki je v ZDA in ZRN

dosegla že občutno višji tehnološki nivo. Itd., itd. K sreči sta previdnost oblasti ter pritisk pri zadetih slojih državljanov preprečila dosledno uresničitev gornjega programa. Bundestag, denimo, ni dovolil, da bi domači kmetovalci propadli. Raje je iz zvezne blagajne kril deficitarni od kup pridelkov. Francozi, zvesti De Gaullovi viziji narodne suverenosti, so trmasto gradili svojo industrijsko bazo, svojo oborožitev, obdržali gospodarsko uravnovešenost in se otreli odvisnosti od sosedov in od mogočnega čezmorskega zaveznika. Zakaj?

MILIJONI MRTVIH V AFRIKI

Dokler je masa uskladiščenega žita v Ameriki znašala milijardo mernikov in čez, ni bil nihče pripravljen verjeti, da zemljani preti lakota. Drži, da sta dve tretini človeštva trpeli pomanjkanje, a če bi Washington hotel, bi domala hipoma nasiliti svetovni Jug. Zato so ameriško usmerjeni režimi, računačoč z naklonjenostjo ZDA, brez oklevanja opuščali interne agrarne načrte, pozidavali rodovitne površine ter šli v širok, toda varljiv razvoj z golj treh ali štirih sorodnih panog. Večina je neprizadeto spremljala napore FAO, mednarodne kmetijske organizacije, katere sodelavci so zmanj opozarjali, da podhranjenost neprégledne armade Azijcev in Afričanov ne sme ostati ožja zadeva revnih, da bi veljalo strniti sile v boju zoper revščino in da naj civilizirane družbe izobilja končno spoznajo dvorenost vzvišenega izolacionizma, ki ob preskomornih vstopih denarja, naloženega v razmah »zelene revolucije« in v poostreno kontrolo populacijskih gibanj, vodi naravnost v stisko kozmopolitskih razsežnosti; poziv ni ganil ješčnih »severnjakov«. Enostranski podatki so optimistično razpoloženi sferi bogatih namreč dajali prav — dokler ni nastopilo nesrečno leto 1972.

Splet kopice naključij (izjemno slaba letina v Sovjetski zvezni, ki so ji ZDA rade volje prodale znaten del nakopičenih kmetijskih presežkov, nizki pridelek v Kanadi ter seveda val strahotne suše v srednji Afriki, v Gornji Volti, Maliji, Mavretaniji, Nigeriji, Čadu in Etiopiji, kjer je pognila polovica čred goved in drobnice in kjer v 24 mesecih ni iz razpokane zemlje vzlil niti bilka) je mahoma do temeljev omajal obstoječe ekonomsko ravnotežje. V OZN so udarili plat zvona. Ob podatkih, da sta žeja in prazen želodec med puščavskimi narodi terjala doslej skoraj 4 milijone smrtnih žrtev, se je »naprednji Zahod le zganil. Vendar pomoč prek zračnega mostu dostikrat prispe na cilj prepozno: šibka mreža cest in železnic onemogoča naglo razvažanje živil, letala pa, razumljivo, ne morejo pristati v sleherni vasi. Vrčina bo letos posredno pomorila nadaljnjih 10 milijonov prebivalcev (!), ugotavljajo opazovalci. Sahara napreduje proti vlažnim tropskim conam s hitrostjo 4 kilometre mesečno in nobeno sredstvo, nobena ovira, bodisi naravna bodisi umetna, ni sposobna zaustaviti peska. Premične bolnišnice, ki skušajo dati zavjetje izmožganim materam in shiranim otrokom, so prepolne. Pogosto ne utegnejo storiti ničesar, kajti zdravil in koncentriranih proteinskih obrokov je zmanjkalo.

občutno padla. V Sibiriji celih 80 let živo srebro ni zdrknilo tako nizko kot jeseni in pozimi 1972 in 1973. Tokovi vlažnega zraka spreminjajo smer in jo ubirajo nad staro celino namesto nad črni kontinent, kar spet povzroča preglavice monokulturnim nasadom v intenzivno obdelani priobalni in centralni Evropi. Kmetijski deficit naj bi rešili zvrhni silosi Amerike. Ampak ameriške rezerve naglo kopnijo in znašajo le še okoli 150 milijonov mernikov, se pravi desetino nekdanjih zalog. Cepav Bela hiša obljudbla skorajšen preobrat na bolje, čeprav je ukazala posejati ogromne površine doslej neizkorisčenih planjav, grabi številne vlade neprkrit strah. Cisto upravičeno so zaskrbljene, kaj bo: prvič po vojni ni moč uvoziti neome-

jenih količin pšenice, prvič ne odloča izključno politika, temveč omejenost, kvantitativna omejenost vsebin kašč. Nastopilo je obdobje množičnega obračanja navznoter, k lastnim agrarnim potencialom. Žal so slednji marsikje zreducirani na minimum, saj enostransko nacionalnih ekonomij in urbanizacija prostora nista prizanašali njivam. Za nameček je posegla vmes tudi petrolejska kriza. Če ni zadost naftnih derivatov, če ni plina, bo v kratkem začelo zmanjkovati umetnih gnojil, ki so pretežno produkt kemične presnove »črnega zlata«. In če ni ustreznih gnojil, je intenzifikacija kmetijstva nemogoča. Hekatarski donosi poslagamo padajo, prehod v ekstenzivni način obdelave pa, kakor smo že dejali, v

večini primerov enostavno ni izvedljiv. Nesporo so perspektive dokaj mračne in edino razumno je, da Slovenci na vrh prioritete lestvice financiranja postavljamo energetiko in prehrano. (Mimogrede rečeno: »zeleni plan« nas bo do leta 1980 veljal 5 milijard novih din). V isto smer so uporjeni naporji Zahodne Evrope in Amerike, ki kot tretji najvažnejši cilj navajata varstvo okolja. Tu smo mi sicer v zaostanku, kajti konkretni akciji se lotujemo samo v okviru občin. Toda najbrž ni daleč dan, ko bodo vaneje z usklajevalnimi programi ter z investicijskimi sredstvi posegle republike in zveza.

I. Guzelj

Veletrgovina

ŽIVILA

Kranj — TOZD Maloprodaja

Za prijetnejše praznovanje vam nudimo v naših prodajalnah po znižanih cenah

mesni zajtrk 200 g 5,40 din
jetrno pasteto 100 g 2,60 din
vino Vipava 1 l 10,50 din
pelinkovec 1 l 29,60 din

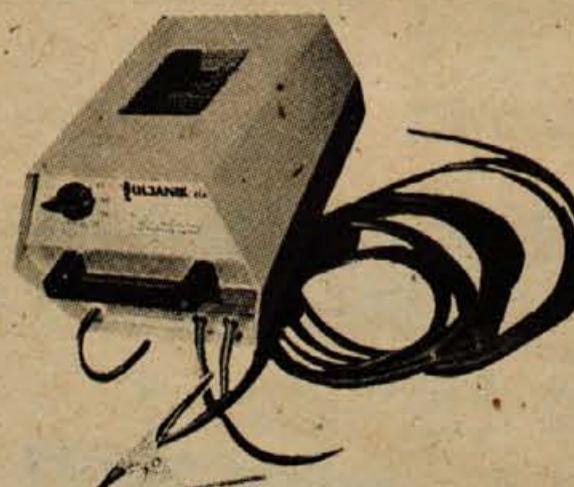
Priporočamo se za nakup in vam želimo prijetno praznovanje

ULJANIK

PRENOSNI TRANSFORMATOR ZA VARJENJE

TBH 140
Bantam

Za varjenje kosov tanke pločevine ali za njeno obdelavo je najidealnejše orodje BANTAM transformator: ker tehta le 20 kg, je zelo primeren za delo v delavnici ali na potovanju. Z njim lahko varite navadno mehko jeklo, nerjaveča jekla in jekla, ki so odporna proti kislinskim. Moč je variti litko železo ali obnoviti izrabljene površine z elektrodami za trdo varjenje. Stroj je možno priključiti na enofazni priključek 220 ali 380 V.

Za BANTAM velja garancija leta dni. Če se pokvari v garancijskem roku, bo kupec dobil v zameno nov aparat. Če pa se stroj pokvari po garancijski dobi, lahko kupec BANTAM zamenja za novega — po zelo nizki ceni.

Brodogradilište, tvornica dizel motorov in tvornica električnih strojeva in uredaja — Pula

P. P. ŠTEV. 208, TELEFON: CENTRALA (052) 22-322
TELEX: 25 252 YU ULJTES

Za delavski praznik 1. maj čestitamo vsem delovnim ljudem občine Škofja Loka

Občinski sindikalni svet Škofja Loka
Skupščina občine Škofja Loka
Občinska konferenca ŽKS Škofja Loka
Občinska konferenca SZDL Škofja Loka
Zveza združen borcev NOV Škofja Loka
Občinska konferenca ZMS Škofja Loka
Združenje vojaških vojnih starešin Škofja Loka

Industrijski kombinat Kranj

Vsem delovnim ljudem čestita za praznik dela in jim želi še naprej veliko delovnih uspehov

Komunalno podjetje Tržič

Dejavnosti: gradbena, steklarstvo, soboslikarstvo, vodovod, vrtnarstvo, cvetličarna, tržnica, pogrebna služba, vzdrževanje cest

Vsem delovnim ljudem, poslovnim prijateljem in sodelavcem čestitamo za praznik dela

Cesta JLA 6/1
nebotičnik

PROJEKTIVNO PODJETJE K R A N J

Izdeluje načrte za vse vrste visokih in nizkih gradenj.

Razpolaga z načrti tipskih projektov stanovanjskih hiš in gospodarskih poslopij.

Cenjene stranke obveščamo, da so informacije za načrte tipskih projektov stanovanjskih hiš in gospodarskih poslopij vsak ponedeljek od 8. do 12. ure in vsako sredo od 15. do 17. ure.

Delovni kolektiv čestita občanom za praznik dela 1. maj

Kranjske opekarne Kranj

Nudimo vse vrste nosilnih, pregradnih, obložnih in stropnih opečnih izdelkov.

Posebno priporočamo novost NORMA montažni strop, s katerim se hitro in poceni gradi.

čestitajo vsem delovnim ljudem za 1. maj

z obrati Bobovek, Češnjevek in Stražišče

Industrija bombažnih izdelkov-Kranj

proizvaja kvalitetne jacquardske zavese v sodobnih vzorecih in v bogatem assortimentu, dekorativne tkanine in gradle po konkurenčnih cenah.

Cenjenim odjemalcem se priporočamo.

Delovni kolektiv čestita za 1. maj — praznik dela

Meso Kamnik

čestitamo vsem občanom in poslovnim prijateljem za 1. maj — praznik dela

Nudimo vse vrste mesnih izdelkov in sveže meso po konkurenčnih cenah ter se priporočamo

Komunalno podjetje

Vodovod Kranj

Vsem delovnim ljudem čestitamo za praznik dela in želimo veselo praznovanje

Tovarna usnja Kamnik

proizvaja:

- vse vrste svinjskega usnja za oblačilno in obutveno stroko in vam nudi:
- usnjeno konfekcijo in
- plastično obutev

Priporočamo se!

Delovni kolektiv čestita za 1. maj

Žitoplast Senta

Skladišče Kranj

Tavčarjeva 31, tel. 22-053

Skladišče odprto tudi vsako soboto od 6. do 12. ure

čestita vsem cenjenim odjemalcem, poslovnim prijateljem in občanom za praznik dela

Vsem delovnim ljudem čestitamo za praznik dela

TITAN KAMNIK

tovarna kovinskih izdelkov in livarna Kamnik

proizvaja fitinge črne in pocinkane, ključavnice navadne in cilindrične, obešanke navadne in cilindrične, motorne mesoreznice in drobilke za orehe, ulitke iz tempirane litine za avtomobilsko, strojno in elektro industrijo.

Cenjenim potrošnikom priporočamo naše izdelke in jim čestitamo za 1. maj — praznik dela

Ko se dan prebuja, petelin zapoje

»Jutro velikega tedna.
Ob dveh čez polnoč.

Krog ledij sem imel tesno stisnjeno pas z naboji,
na rami dvocevko. Tak sem tiho šel iz hiše. Po
prstih, kakor tipajoč v skrivnost...« (Franc
Saleški Finžgar: Na petelinu)

Topota in trušč popevke sta planila v zvezdano noč, ko je Pavel odprl vrata lovske koče Na planinci. Nekje nad dolino Dragi se je oglasil skovir. Plinska svetilka je že pojemała in radio je bil navit do konca. Janez Kolman z Zgošč je spal kot ubit.

»Vstani!« je zagrmel Pavel.
»Lačni smo in zunaj zebe v kosti.
Hm. A si se ga že nalezel.
skora.«

Ura je šla že na polnoč. Zdaj smo vedeli, da Tinčka Muleja, znanega alpskega smučarja in dolgoletnega lovskega čuvaja, ki smo ga pred tem dobro uro čakali v Gostišču v Dragi, ne bo. »Torej se je zatrudno odločil, da ne bo zamudil jutrišnjega srečanja smučarjev veteranov na Kaninu,« je pripomnil Pavel Mencinger, gospodar lovske družine Begunjščica in lovec od 1957. leta.

30-letni Janez Kolman, ki je že zvečer ob sedmih šel v lovske koče Na planinci, se je očitajoče opravil, da je vse pospravil, zakuril in pravil večerjo in prigrizek in da je šele pred nekaj minutami legel. Potem smo se krepčali s trdo kuhanimi jaci in šunko in čakali na Ota Mencingerja, predsednika lovske družine Begunjščica v radovljški občini, da se vrne s koncerta ansambla Avseniki v dvorani Tivoli v Ljubljani.

Zamisel, da gremo poslušati petelina, se je rodila pred kakšnim mesecem, ko sem po neki seji radovljške občinske skupščine razlagal Pavlu Mencingerju, takratnemu odborniku, sicer pa zasebnemu avtoličarju z Zgošč pri Begunjah in loveci, kako je bilo, ko smo šli z leskimi fanti na žabe. »Če greš na petelina; to je doživetje,« je rekel. Tako sva se s Francetom, oboroženim s fotoaparatom in teleobjektivom, prejšnji petek zvečer malo po deveti uri znašla pri Pavletu na Zgošč. Sklenili smo, da bomo šli na Begunjščico, vendar ne na velikega petelina, marveč na ruševca, ki je precej manjši. Pa tudi streljali ga ne bomo, smo rekli. Prvič ni v revirju lovske družine Begunjščica, drugič pa gre za doživetje. Le France ga bo slikal, če bo sreča.

Med velikim petelinom in ruševcem je precejšnja razlika. Ne le, da je petelin večji, tudi tako visoko ga ni treba iskati kot ruševca. Razen tega pa petelin normalno prezimi, ruševci pa pod ruševjem, kjer ima rove pod snegom. Sicer pa lovci poznajo velikega petelina tudi po tem,

da kadar poje, kleplje in brusi, ruševci pa piha in gruli. In na repu ima krivčke.

Opremljeni, kot da gremo na pravi lov, smo se najprej ustavili v Gostišču v Dragi, edinem gostišču na Gorenjskem, ki ima svojo električno centralo in svoj vodovod in kamor je lani julija zgromela velika skala. Jože Šilc-Joco, ki ima že tretje leto v najemni gostišče, sicer last turističnega društva Begunje, pravi, da ne bo nikdar pozabil dne, ko je v stavbo prigrmela skala.

Dobro uro hoda je od Gostišča v Dragi do lovske koče Na planinci, kjer smo potem to noč malo po prvi urici čez polnoč pričakali Ota Mencingerja.

Pol treh je bila ura. Oprtali smo si nahrbniké in se s pričaganimi baterijami izpred koče (na višini kakšnih 1200 metrov nad morjem) zgubili v noči; namenjeni 600 metrov više na Begunjščico, v bližino Roblekovega doma. Janez je obljubil, da nas bo nazaj grede čakal zajtrk in tudi kakšen požirek.

Pot je bila skrivenčena in strma. Sneg, ki ga je zadnji veter nanosil, je od časa do časa zaškrival pod stopinjo. Pri veliki smreki, blizu nekdanjih rudnikov, ki se jih Pavletov oče še dobro spomni, smo prvič postali. Pokadili smo cigaret, slekli puloverje in pelerine in popili požirek vroče kave. Pot je vse zagrela. Pavel je vzel tabletto proti kašljjanju.

»Pol štirih je. Še dva ovinka in pogasili bomo luči. Potem pa tišina. Ob štirih moramo biti na mestu, sicer ... Pavel, ti boš vzel Andreja, jaz pa Franceta. Pa da ne boš kolovratil s tvojim kašljem.«

Otova navodila so mi potem ves čas sprejetavala misli. V ušesih sem slišal in čutil utrip srca. Bolela so me in zazeble me je. Lotevala se me je kriza.

»Da bi bilo vsaj že konec te neskončne noči in poti,« mi je misli polaščalo malodusje.

Oto je pokazal na stopinje v snegu. »Veliki petelin. Včeraj je bil tu,« je rekel Pavel. »Tudi kura je bila zraven,« je dodal Oto. Sled je vodila za skalo.

Spotaknil sem se in zastal. »Se nekaj korakov,« me je spodbujal Pavel.

Prišli smo na plano. Tišina. Povsod tišina, le droben veter je mrzlovalov. Drobene zvezde, ki jih je bilo še pred dobro uro vse polno, so

že ugasnile. Na vzhodu, v smeri Krvavca, je žarela jutranjica. Daleč spodaj, v dolini, je po gorenjski cesti drsela samčata luč.

»Ugasni baterijo!« je zapovedal pritajen glas.

Še dobre četrte ure smo se vzpenjali in razšli. Midva s Pavletom malo više, France in Oto spodaj. Bili smo v zaklonu med ruševjem. Zavil sem se v odejo in sedel na nahrbnik.

Nisem upal pogledati na uro. Če sem se le premaknil, je vetrovka zasumela v tišino, kot da bi cel otep slame vlekel. Jezil sem se, kako da sem, ko sem navlekpel nase pulover in se zavil v odejo, pozabil rokavice v žepih. Bilo je prepozno zanje. Pogledal sem Pavla. Mar dremlje? Popravil sem nogo, v peto je začel vrsti mráz. Tako je odprl oči in me »repo pogledal, češ: »Prišli smo, da bomo mi poslušali in si ogledali ruševca, ne pa da nas bo on poslušal.«

Potem se je oglasila borovka, majhen pernat dvonožec, ki vzdrži dan. Pol petih je bilo in Pavel je postajal nestrenjen. Oglasili so se že drugi ptiči, o ruševcu pa še nič.

Janez Kolman

Pravkar sem pregriznil bombon, ko se mi je zazdelo, da sem zasišal šum. »Tu je,« je zašepetal Pavel. Otrpnil sem. In spet sem od pričakanja in nemira po enkratnem doživetju prekljal dolge minute.

Phssss, je naredilo malo više. Pavel je pokimal. In potem dobrih petdeset metrov pred nama: phssss — phssss. — Grrro, grrru, grrru. — Phssss — phssss.

Sedel je na nizkem macesnu in se bohotil v svatbeni pomladni pesmi. Sopiril se je, prestopal, pihal in grulil. Oprezen in slep hrkati za vse, čakačko tekmeča, če se bo oglasil. — Phssss — grrru, grrru, grrru. Nič ne tekmeča, ne družice.

Dobre pol ure je trajal svadbeni spev in dan je že bil. Tedaj sem se zdrznil in se zavedel, da me zebe kot še nikdar v življenju. Ne rok, ne nog nisem čutil in ustnice so me skelele. Potem pa je pernat zaljubljenec poskočil in se spustil čez skalnat grič.

France in Oto, ki sta bila malo niže, sta imela več sreče. Zagledala sta ga, ko je že prvič zapihal. Sprehajal se je po snežni preprogi, odletel više, potem pa priletel na macesen. Žal je bilo pretetno, da bi ga France posnel. Ko se je že skoraj dovolj zdanilo in ga je Oto skušal z oponašanjem zvabiti še bliže, se je naveličal ali kaj zaslutil in izginil.

Nič za to. Videli in slišali smo ga pa le. Kasneje smo ga še nekajkrat slišali in bili na preži. Toda kaj več kot nas, se ni dalо slikati.

Pri Roblekovi domu, ki so ga to popoldne prvič spet odprli, smo popili zadnjo kavo, potem pa hajd v dolino. V koči Na planinci je Janez izpolnil obljubo. Pošteno smo se okrepčali.

V Dragi je Joco še spal. Čeprav nismo imeli na desni strani klobuka zataknjene borove vejice, (znak da smo imeli dober lovski pogled) bi se vseeno po lovske male ogreli. A saj je vseeno. Glavno je, da smo 1800 metrov visoko doživel, kako se dan prebuja in petelin zapoje.

A. Zalar, F. Perdan

V zasedi 1800 metrov visoko

Smukanje lipana

opravljala to nič kaj lahko in še manj prijetno delo, Franc Carl — tajnik kranjske ribiške družine.

»Lipan je lahko precej muhast, če tako rečem. Samica odlaga ikre, če ni voda prevelika ali premajhna, pretopla ali premržla. To pomeni, da je tudi za smukanje treba izbrati ali ujeti ravno takšen trenutek.«

»Kako pa ribe ujamete?«

»Lovimo jih z agregatom in mrežo. Nato jih ločimo — samce posebej in samice posebej. Tako pripravljene po nekajnem lovom (običajno zvečer) začnemo smukati. Samicam odvzamemo (s pritiskom roke) ikre, samcu pa seme. Potem vsako ribo razkužimo z melahitnim zelenilom proti tako imenovani plesni (?) Lipan je namreč pokrit z občutljivo sluznico, ki se ob dotiktu ali pritisku rani. Če je ta služ le preveč poškodovana, pa lahko zbolja za plešnijo.«

Ta večer so sodelovali pri smukanju še Ivan Strajnhar, Božo Simunac in Milan Rihar iz kranjske ribiške družine ter Jože in France iz ribogojnice Povodje. Že samo na pogled je tako občutljiv, da je dovolj, da ga krivo pogledaš in že pogine. Sicer pa je pri športnih ribičih zelo cenjen, saj je znan kot vztrajen borec preden ga izvlečeš. Meso lipana pa na jedilnih listih sodi v boljše vrste; hranljivo je, saj ima veliko vitamina A in D.

Pri nas lipan ni tako redek, čeprav je ponekod, kjer so vode že precej onesnažene, že povsem izginil. Na Gorenjskem ga na primer pogosto zasledimo v Savi Bohinjki, v Savu od Radovljice proti Zbiljiju, v Kokri in deloma tudi v Sori. Seveda pa omenjene gorenjske reke še zdaleč niso tako naseljene z njim, da ga ribiči ne bi mogli zelo hitro izloviti. Ali drugače povedano, če ne bi bilo kranjske in blejske ribiške družine, ki z ikrami zalačata ribogojnico Zavoda za ribištvo v Bohinju in ribogojnico Povodje pod Šmarino goro, ki je last ljubljanske ribiške družine, bi lipan ob naravnem razmnoževanju bil le redek primer in bi ga bilo najbrž treba zaščititi.

Kot rečeno, v glavnem kranjska in blejska ribiška družina skrbita za lipana ikre. In s temi ikrami potem pokrivajo potrebe v vsej Jugoslaviji. Kar približno 50 odstotkov proizvodnje lipanskih mladičev iz omenjenih dveh ribogojnic gre v vode v Bosni.

Od druge polovice marca pa tja do konca maja je čas, ko je lipan v drstu. Takrat samica odloži ikre, samec pa jih oplodi. Pred kratkim smo si zato lahko ogledali smukanje lipana v rezervatu kranjske ribiške družine (Smukanje pomeni odvezanje lipanovih iker in oplojevanje — op.p.).

Kranjska ribiška družina ima že približno štiri leta rezervat za lipana v umetnem jezeru Crnjava v Predvoru. Letos so začeli s smukanjem konec marca. Tisti večer je bil tako kot vedno vodja ekipe, ki je

Cena za mladiče je torej precejšnja.

Vendar pa je po drugi strani res, da je za vzrejo mladič treba veliko dela in truda. Ne gre namreč le za valjenje iker, marveč tudi za vzrejo mladič.

Le-te pa se hranijo le z vodnim planktonom, ki ga je treba redno vsak dan nabirati.

Nekdo mi je rekel, da je takšno smukanje in potem vzgajanje rib v ribogojnicah nenaravno. Res je, vendar je po drugi strani tudi res, da bi bile naše reke in potoki precej mrtvi, če ne bi bilo tudi tovrstnega človekovega posega v naravo.

A. Zalar

Ekipa kranjske ribiške družine med zahtevnim opravljenim — Foto: F. Perdan

Sonce je prilezlo že visoko,
ko smo se vrnili v dolino

radio

Poročila poslušajte vsak dan ob 4.30, 5.6.
7.8. 9. 10. (danes dopoldne) 11. 12. 13. 14.
15. 19.30 (radijski dnevnik), 22. (dogodki in
odmehi), 17. 18. 23. 24. ob nedeljah pa ob 6.
7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 19.30 (radij-
ski dnevnik), 22. 23. In 24.

TTOREK,
30. APRILA

4.30 Dobro jutro, 8.10 Glasbena matineja, 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo, 9.35 Zbor RTV Beograd, 10.15 V raspodijeljenom tonu, 11.15 Z nami doma in na poti, 12.10 Zvoki iz barve orkestra The Boston Pops, 12.30 Kmetijski nasveti, 12.40 Z domaćinima ansambl, 13.30 Priporočajo vam, 14.10 Srečanja z glasbeniki, 14.40 Na poti s kitaro, 15.40 Minute z Vivaldijem, 16.00 Vrtljak, 16.40 Naš podistek, 17.10 Koncertni odjev za domaćina in gost, 17.45 Država in čas, 18.15 Z orkestrom RTV Ljubljana, 18.30 V torek na svrdenje, 19.00 Lahko noć, otroci, 19.15 Minute z ansamblom Vilija Petriča, 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi, 20.30 Radijska igra — M. A. Asturias: Weekend v Guatemale, 21.30 Lahka glasba slovenskih avtorjev, 22.15 Do polnoči za ples in razvedričilo, 23.05 Literarni nočturno

Drugi program
13.05 Panorama zvokov, 14.00 Radijska šola za višjo stopnjo, 14.35 Glasbeni variete, 15.35 Ob lahi glasbi, 16.00 Pet minut humorja, 16.05 Pop scene preteklosti, 16.40 Melodije po pošti, 17.40 Ljudje med seboj, 17.50 Rezervirano za domaću izvajalce, 18.00 Parada orkestrov, 18.40 Jazz na II. programu

Tretji program
19.05 Svetovna reportaža, 19.20 Glasbena pričevanja, 20.00 Nov posnetek slovenskega glasbenega dela, 20.35 Vidiki sodobne umetnosti, 20.55 Misel o svobodi, 22.55 Iz slovenske poezije

SSREDA,
1. MAJA

4.30 V praznično jutro, 8.07 Radijska igra za otroke: Mala vojna kronika, 8.50 Glasbeni intermezzo, 9.05 Pesmi o maju, 9.40 M. Kocjančič: Pred in za zastorom, 10.05 Vedri zvoki za praznik dela, 10.35 In vedno jih je spremila pesem, 11.15 Delavske generacije, 12.10 Čestitke delovnih kolektivov za 1. maj, 13.30 Življenje je lepo, 14.05 Z veselo domaćem pesmijo, 15.15 Novosti iz našega opernega arhiva, 16.30 Priznično športno popoldne, 18.10 Lepi melodije, 18.25 Branko Šomen: Peščena ura, 19.00 Lahko noć, otroci, 19.15 Glasbene razglednice, 20.00 Koncert Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana, 21.20 Zabavni zvoki z slovenskimi ansambli in pevci, 22.15 Jugoslavija poje, 23.05 Literarni nočturno, 23.15 Igramo za ples

Drugi program
13.05 Panorama zvokov, 14.00 Popevke in ritmi z studiu, 14. 14.35 Glasbeni variete, 15.35 Majhni zabavni ansambl, 16.00 Jugoslovenski pevci zabavne glasbe, 16.35 Lahka glasba, 17.00 Mladina sebi in vam, 17.40 Mejniki v zgodbini, 17.50 Z ansamblom Mojmirja Šepeta, 18.00 Oddaja progresivne glasbe, 18.35 Godala v ritmu

Tretji program
19.05 Koncert za praznični večer, 20.00 Kad je maj, 20.35 Deseta muza, 20.45 Mlada pesem, 21.30 S simfoničnim orkestrom RTV Ljubljana, 22.50 Iz slovenske poezije

CČETRTEK,
2. MAJA

6.00 Dobro jutro, 8.05 Igraj kolo, 8.40 Tanja Pirš: Kako smo paznavali v najtežih letih, 9.05 Promenadni koncert, 10.05 Nas delavec — tradicionalni, 10.25 S popevkami po naši domovini, 11.15 Z zabavnim orkestrom RTV Ljubljana, 11.30 Jože Plešnar: Pomlad za osvobodilna gibanja, 12.10 Ob lahi glasbi, 13.15 Obvestili in zabavna glasba, 13.30 Prvič deležat, 14.05 Po domaći s pesmijo in plesom, 15.15 Obisk pri skladatelju Danetu Skerlu, 15.30 Franci Pavšič: Jeseniški delavci hodijo v gore, 16.00 Vrtljak, 16.40 Naš podistek, 17.05 Operni recital tenorista Placida Dominga, 18.03 Radijska igra — Držiš-Sančić: Lazar spod klanca, 19.00 Lahko noć, otroci, 19.15 Petnajst minut za EP, 20.00 Četrtekovo večer domaćih pesmi in napevov, 21.00 Literarni večer, 21.40 Glasbeni nočturno, 22.15 Zaplesite z nami, 23.05 Literarni nočturno, 23.15 Novi posnetki iz naše solistične in komercialne glasbene delavnice

Drugi program
9.00 Dobri dan, 13.00 Panorama zvokov, 14.00 Za vsakogar nekaj, 14.35 Glasbeni variete, 15.35 Z velikimi zabavnimi orkestri, 16.00 Okno v svet, 16.15 S Plesnim orkestrom RTV Ljubljana, 16.40 Melodije po pošti, 17.40 Minute ob lahi glasbi, 18.00 Popevke na tekočem traku, 18.35 Slovenski pevci zabavne glasbe

Tretji program
19.05 Odlokni iz slovenskih oper, 19.45 V korak s osdom, 20.00 Večerni concertino, 20.35 Mednarodna radijska univerza, 20.45 Stari zborovski mojstri, 21.00 Dubrovničke poletne igre 1973, 22.55 Iz slovenske poezije

PPETEK,
3. MAJA

4.30 Dobro jutro, 8.10 Glasbena matineja, 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo, 9.35 Jugoslovenska narodna glasba, 10.15 Sedem dni na

Izdaja ČP »Gorenjski tisk«, Kranj, Ulica Moše Pijadeja 1, Stavek: ČP »Gorenjski tisk« Kranj, tisk: Zdravko Želeno, podjetje Ljudska pravica, Ljubljana, Kopitarjeva 2. — Naslov uredništva in uprava lista: Kranj, Moše Pijadeja 1. — Tekoči račun pri SJK v Kranju: Številka 51500-601-12594 — Telefoni: glavni urednik, odgovorni urednik in uprava 21-190, uredništvo 21-835, novinarji 21-860, malooglasi in naročniški oddelki 21-194. — Naročnina: letna 90 din, polletna 45 din, cena za 1 številko 1 dinar. — Oproščeno prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

radij, 11.15 Z nami doma in na poti, 12.10 Z velikimi zabavnimi orkestri v ritmu, 12.30 Kmetijski nasveti, 12.40 Po domaći, 13.30 Priporočajo vam, 14.10 Cesar Franck: Simfonija v d-molu, 17.50 Človek in zdravje, 18.15 Signali, 19.00 Ogledalo našega časa, 19.00 Lahko noć, otroci, 19.15 Minute z ansamblom Jožeta Kampiča, 20.00 Stop-pops, 21.15 Oddaja o morju in pomorskičkih, 22.15 Besede in zvoki iz logov domaćih, 23.05 Literarni nočturno, 23.15 Jazz pred polnočo

Drugi program
9.00 Dobri dan, 13.00 Panorama zvokov, 14.00 Radijska šola za nižjo stopnjo, 14.35 Glasbeni variete, 15.00 Solisti in ansambl JRT, 15.35 Vodomet melodij, 16.00 Filmski vrtljak, 16.05 Zabavna glasba iz studia, 16.40 Za mladi svet, 17.40 Odmevi z gora, 18.00 Glasbeni cocktail, 18.40 Jazz na II. programu

Tretji program
19.05 Radijska igra — S. Beckett: Vsi, ki padajo, 20.15 Z jugoslovenskih koncertnih odrov, 22.55 Iz slovenske poezije

S SOBOTA,
4. MAJA

4.30 Dobro jutro, 8.10 Glasbena matineja, 9.05 Pionirska tednik, 9.35 Studio za najdene skladbe, 9.50 Predstavljamo vam, 10.15 Glasbeni drožiš od tu in tam, 11.15 Z nami doma in na poti, 12.10 Melodije za opoldan, 12.30 Kmetijski nasveti, 12.40 Cez travnike in polja, 13.30 Priporočajo vam, 14.10 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji, 15.40 Poja naši operni pевци, 16.00 Vrtljak, 16.45 S knjižnega trga, 17.10 Klavir v ritmu, 17.20 Gremo v kino, 18.15 Dobimo se ob isti, 18.45 Naši gosti, 19.00 Lahko noć, otroci, 19.15 Minute z ansamblom Milana Ferleža, 20.00 Radijski radar, 21.00 Večer s Plesnim orkestrom RTV Ljubljana in njegovimi gosti, 22.20 Oddaja za naše izseljence, 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden

Drugi program
9.00 Dobri dan, 12.30 Opoldanski poročevalci, 13.00 Panorama zvokov, 14.00 Odrasli tako — kako pa mi?, 14.20 Majhni ansambl, 14.35 Glasbeni variete, 15.35 Iz ceteče dobe lepih melodij, 16.00 Pet minut humorja, 16.05 S Plesnim orkestrom RTV Ljubljana, 16.40 3000 sekund radija Študent, 17.40 Svet in mi, 17.50 S pvecem Stanetom Mancinijem, 18.00 Vroči 100 kilovatov, 18.40 Revija jugoslovenskih pevcev zahvane glasbe

Tretji program
19.05 Znanost in družba, 19.20 Giuseppe Verdi: Trubadur, opera v štirih dejanjih, 21.25 Sobotni nočni koncert, 22.55 Iz slovenske poezije

N NEDELJA,
5. MAJA

6.00 Dobro jutro, 8.07 Radijska igra za otroke: Dedkova vrata, 8.40 Skladbe za mladino, 9.05 Se pomnite, tovariši, 10.05 Koncert iz naših krajev, 11.20 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, vmes ob 11.50 Pogovor s poslušalci, 14.05 Humoreski tega tedna — J. K. Jerome: Ne poslušaj nasvetov, 14.25 Melodije z velikimi zabavnimi orkestri, 15.10 Nedeljska reportaža, 15.30 Popularne operne melodije, 16.30 Nedeljski športno popoldne, 18.30 Vedri zvoki, 19.00 Lahko noć, otroci, 19.15 Glasbene razglednice, 20.00 V nedeljo zvezcer, 22.20 Začlepite z nami, 23.05 Literarni nočturno, 23.15 Jazz za vse

Drugi program
8.00 Dobri dan, 8.10 Zvoki za nedeljsko jutro, 8.40 Glasbeni mozik, 9.35 Nedeljski sprehođi, 10.35 Naši-kraji in ljudje, 12.00 Opoldanski cocktail, 13.20 Listi iz albuma lahke glasbe, 14.00 Glasba ne pozna meja, 15.00 Nedelja na valu 202, 19.05 Prenos nogometne tekme Borac : Olimpija

Tretji program
20.05 Vecerna nedeljska reportaža, 20.15 Igramo, kar ste izbrali, 23.55 Iz slovenske poezije

P PONEDELJEK,
6. MAJA

4.30 Dobro jutro, 8.10 Glasbena matineja, 9.05 Pisani svet pravljic in zgodb, 9.20 Pisana paleta lahke glasbe, 9.40 Izberite pesmico, 10.15 Za vsakogar nekaj, 11.20 Z nami doma in na poti, 12.10 Majhni ansambl v studiu 14, 12.30 Kmetijski nasveti, 12.40 S tujimi pihalnimi godbam, 13.30 Priporočajo vam, 14.10 Amaterski zbor pojo, 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.40 Minute z ansamblom I Misiči, 16.00 Vrtljak, 17.10 Koncert po željah poslušalcev, 18.15 Lahka glasba slovenskih avtorjev, 18.45 Interna 469, 19.00 Lahko noć, otroci, 19.15 Minute s triom Avgusta Stanka, 20.00 Stereofojni operni koncert, 21.30 Zvonočne kaskade, 22.15 Za ljubitelje jazz-a, 23.05 Literarni nočturno, 23.15 Novi posnetki iz naše solistične in komercialne glasbene delavnice

Drugi program
9.00 Dobri dan, 13.00 Panorama zvokov, 14.00 Za vsakogar nekaj, 14.35 Glasbeni variete, 15.35 Z velikimi zabavnimi orkestri, 16.00 Okno v svet, 16.15 S Plesnim orkestrom RTV Ljubljana, 16.40 Melodije po pošti, 17.40 Minute ob lahi glasbi, 18.00 Popevke na tekočem traku, 18.35 Slovenski pevci zabavne glasbe

Tretji program
19.05 Koncert iz slovenskih oper, 19.45 V korak s osdom, 20.00 Večerni concertino, 20.35 Mednarodna radijska univerza, 20.45 Stari zborovski mojstri, 21.00 Dubrovničke poletne igre 1973, 22.55 Iz slovenske poezije

T TOREK,
7. MAJA

4.30 Dobro jutro, 8.10 Glasbena matineja, 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo, 9.35 Jugoslovenska narodna glasba, 10.15 Sedem dni na

Drugi program

13.05 Panorama zvokov, 14.00 Radijska šola za višjo stopnjo, 14.35 Glasbeni variete, 15.35 Ob lahi glasbi, 16.00 Pet minut humorja, 16.05 Pop scene preteklosti, 16.40 Melodije po pošti, 17.40 Ljudje med seboj, 17.50 Rezervirano za domaću izvajalce, 18.00 Parada orkestrov, 18.40 Jazz na II. programu

Tretji program

19.05 Svetovna reportaža, 19.20 Glasbena pričevanja, 20.00 Slovenska instrumentalna glasba, 20.35 Vidiki sodobne umetnosti, 20.55 Münchenski glasbeni večeri, 22.30 Dmitrij Šostakov: Godalni kvartet st. 10 v As-duru, op. 118, 22.55 Iz slovenske poezije

kino

Zdravniška dežurna služba v Poljanski dolini

Od 3. do 9. maja od 19. do 7.
ure zjutraj bo dežurni dr.
Karel Bernik, telefon, 69-298
do Gorenje vasi, za ostali del
doline, vključno Gorenjo vas
pa kličite Zdravstveni dom
Škofja Loka, telefon 60-440.

Zaposlimo takoj ali po dogovoru elektrotehnika jakega ali šibkega toka

na območju Radovljice
s 6- do 10-letno prakso
in, ki ima veselje do se-
rijsko laboratorijskega
 dela.

Mesečni osebni dohodek od
3000 din.
Cenjene ponudbe z natančnim
opisom dosedanje zaposlitve
pošljite v oglasni oddelok pod
šifro »perspektivno delo«.

Komunalno gradbeno podjetje GRAD Bled

Njihov cilj: kompletna ponudba komunalnih, gradbenih in obrtniških storitev

Lanskega septembra sta se na Bledu združila Obrtno gradbeno podjetje Bled in Komunalno podjetje Bled; od 1. januarja letos delata in poslujeta v dveh TOZD kot Komunalno gradbeno podjetje Bled. Zdržilo jih je v glavnem pomanjkanje strokovnjakov na obeh straneh; zdrženi jih bodo bolje uporabili in se laže bodo dobili nove.

Toda za zdržitev niso govorili samo kadri. Počazalo se je, da bi zdrženi bili kos veliko večjim nalogam: lahko bi si zastavili širši program dela in kar bi bilo glavno, nastopali bi kompletno. Njihov program je, specializirati se tako, da bi bili sposobni opravljati vse vrste komunalnih storitev, kar pač potrebuje sodobno urbano naselje, pri gradnji pa preiti poleg kompletne ponudbe gradbenih in obrtniških del, tudi na izdelavo prefabriciranih betonskih elementov. Ze danes so sposobni prevzeti pri stanovanjski gradnji vsa dela, razen kleparskih, elektroinstalaterskih in teracerskih del. V najblžji prihodnosti pa bodo lahko ponudili tudi te storitve.

Radi bi povečali število zaposlenih vsaj na okrog 150. Manjka jim kvalificiranih delavcev, šoferjev, srednjega kadra in strokovnjakov.

Veliko dela imajo in še več ga kaže. Komunala ima na skrbi prekrivo z vodo, kar za blejski okoliš ni majhna stvar, saj bo zaradi vedno večje naseljenosti, sploh pa zaradi hujih konič v turistični sezoni, treba

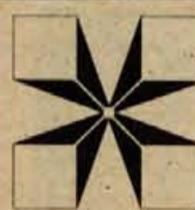
SEZONA JE TUKAJ

Odprto vsak dan od 10. do 19. ure, tudi med prvomajskimi prazniki.

TRIGLAV KONFEKCIJA KRAJN

V naših pomladanskih oblekah
se boste prijetno počutile. Ob-
enem čestitamo vsem delovnim
ljudem za praznik dela 1. maj

Poliks Žiri objavlja javno licitacijo

naslednjih osnovnih sred-
stev:

tlačnega brusilnega stroja
z elektromotorjem — mi-
zarski
2 mizarskih miz (ponk)
mizarskega univerzalnega
strojčka (za obrezovanje
ultrapasa)
2 elektromotorjev
šivalnega stroja »Singer«
trajno goreče peći »Stigmo
R«
sekalnega stroja pamsheld
— čevljarski — nekompleten

Licitacija bo v Zireh, Stara
vas 37, 18. maja 1974, in sicer
za družbeni sektor ob 13. uri in
za privatni sektor ob 14. uri.

Cesta JLA 6/I
nebotičnik

PROJEKTIVNO PODGETJE K R A N J

Izdeluje načrte za vse
vrste visokih in nizkih
gradenj. Razpolaga z na-
črti tipskih projektov
stanovanjskih hiš in
gospodarskih poslopij.

Komunalni servis Kranj

Mladinska 1

TOZD Komunala, Kranj, Mladinska 1

TOZD Gradnje-obrt, Ručigajeva 5

Delovna skupnost skupnih služb,
Kranj, Mladinska 1

Proizvodna hala za steklarstvo Kranj — Primskovo

Proizvodna hala za kamnoseštvo in cementne izdelke (opeka) Kranj — Stružev

Z novimi prostori in stroji v večje poslovne uspehe.

Vsem občanom čestitajo delavci Komunalnega servisa, Kranj za 1. maj — praznik dela.

Tovarna obutve
Tržič

ponovno razglaša
naslednja prosta delovna mesta:

analitika delovnih mest

Pogoji: visoka strokovna izobrazba ekonomsko organizacijske smeri in tri leta delovnih izkušenj;

revizorja

Pogoji: ekonomska ali druga srednja šola in pet let delovnih izkušenj ali dveletna administrativna šola in 9 let delovnih izkušenj;

referenta za delovna razmerja

Pogoji: višja strokovna izobrazba in tri leta delovnih izkušenj ali srednja strokovna izobrazba in 7 let delovnih izkušenj na področju delovnih razmerij;

referenta za informiranje

Pogoji: višja strokovna izobrazba in dve leti delovnih izkušenj ali srednja strokovna izobrazba in 6 let delovnih izkušenj na področju informiranja;

dve delovni mesti

aranžerja

Pogoji: srednja strokovna izobrazba aranžerske stroke in eno leto delovnih izkušenj;

dve delovni mesti

stenodaktilografa

Pogoji: srednja strokovna izobrazba in eno leto delovnih izkušenj ali nižja strokovna izobrazba in 5 let delovnih izkušenj;

Prijave sprejema kadrovski oddelok podjetja Peko v 15

dneh po objavi.

Gostilna
Lojzka Aleš
Breg ob Savi

Vsem delovnim
ljudem iskreno
čestitamo za
praznik dela

Več od pričakovanega

24. aprila je bil v dvorani graščine v Radovljici koncert, ki ga je domača glasbena šola v sodelovanju z občinskim komitejem ZMS pripravila za uvod v praznovanje meseca mladosti, nastopili pa so gojeni glasbeni šoli z Jesenic in iz Kranja.

V zadnjih letih je bila večkrat izražena želja, da bi se omenjene tri šole tesneje povezale. Kolektivi so čutili potrebo po sodelovanju, do katerega pa je prišlo šele letos. Za zdaj so se dogovorili za izmenjavo nastopov in krajše strokovne posvete po vsakem nastopu. Tako so najprej učenci z Jesenic in iz Radovljice pripravili koncert v Kranju, sledil je nastop na Jesenicih, kjer so se občinstvu predstavili kranjski in radovljški učenci, nazadnje pa so prišli v Radovljico z Jesenic in iz Kranja. Torej je vsaka šola dvakrat nastopila, enkrat pa bila gostitelj. Tako je bilo videti, da bo sodelovanje v taki obliki zelo koristno, in to za učence, njihove pedagoge, šole in celotno področje teh šol. Najbolj pomembna je seveda strokovna plat. Priprava sporeda ni bila za šole noben problem, saj imajo v svojem rednem delu programirane različne nastope, na katereh so del takod obrale za te koncerte. Vendar pa gostovanje v tujem kraju, pred novim očinstvom in drugimi učitelji terja od učencev in učiteljev, da se več in bolje pripravljajo za nastop, pa tudi izbira skladb je morda še bolj kritična.

Večji so problemi s tehnično izvedbo gostovanj, predvsem s prevozom učencev in glasil ter s prostori. Pri prevozu si šole pomagajo s pripravljenostjo staršev, da pomagajo s svojimi vozili, za kar so jim kolektivi seveda hvaležni. Jeseniška šola pri-

ZASTAVA zagotavlja

ZASTAVA 101 šampion rally športa

ZASTAVA vam zagotavlja nespremenjene cene do 25. maja 1974 za vozila Z-101, Z-1300, Z-1300 LUX, Z-1500 F in Z-125 PZ

ZASTAVA vam nudi 10 % popust pri deviznem vplačilu za vozila Z-101, Z-1300, Z-1300 LUX, Z-1500 F in Z-125 PZ

ZASTAVA prva po prodaji v Jugoslaviji

ZASTAVA vam nudi servisne storitve v 180 delovnih organizacijah Slovenija avto

slovenija avto

Potrošniški kredit:

- na osebo 20.000 din
- ZASTAVA 101 40.000 din
- na osebo
- družinski kredit
- rabljene avtomobile
- vzamemo v račun
- dobava takoj

tip:

- Z-101
- Z-1300
- Z-1300 LUX
- Z-1500 FAMILIARE
- Z-750
- VAZ-2101
- VAZ-2102 FAMILIARE
- VAZ-2103 SPECIAL

maloprodajna cena:

- 50.037,10 dobava takoj
- 46.671,25 dobava takoj
- 49.603,25 dobava takoj
- 57.936,25 dobava takoj
- 27.731,60
- 52.758,75
- 58.726,60
- 63.485,20

prodajna mesta:

- Ljubljana
- Maribor
- Celje avtomotor
- Koper
- Kranj
- Krško

Teden RK

Letošnji mednarodni teden Rdečega križa od 5. do 11. maja bo potekal pod geslom Daj kri — reši življenje. Republiški odbor rdečega križa Slovenije pa je menil, da je bilo lani pri nas posebno veliko poudarjan na krvodajalstvu, zato se je odločil za drugačen program in temo — Solidarnost, človečnost, priateljstvo.

V letošnjem tednu RK naj bi se še posebej ozrli na minulih 30 let delovanja te humanitarne organizacije, ki ima posebne zasluge za dvig zdravstvene kulture, socializacije družbe, razvijanja solidarnosti in krepitev sodelovanja med ljudmi naše socialistične družbe.

Program nadalje predvideva nadaljevanje že pred časom začete akcije o higienizaciji našega okolja. Akcija je povsed naletela na ugoden odmev in jo skoraj povsed že z večjim ali manjšim uspehom izvajajo.

Odbor za medsebojna razmerja

Zavoda za zdravstveno varstvo za Gorenjsko — Kranj

objavlja prosto delovno mesto

laboratorijskega tehnika

v oddelku za higieno, higiensko-bakteriološki laboratorij

za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pogoji:

končana Srednja šola za zdravstvene delavce — laboratorijski tehnik
Vloge z dokazili pošljite v 15 dneh po objavi v časopisu na naslov: Zavod za zdravstveno varstvo za Gorenjsko Kranj, Gospodstvena 9.

Odbor za medsebojna razmerja

Lekarne Zlatorog

Bled

razpisuje po 41. členu statuta naslednji delovni mestni

1. direktorja zavoda

(reelekacija)

Pogoji: poleg splošnih pogojev se zahteva, da je diplomirani farmacevt z opravljenim strokovnim izpitom in da ima najmanj 5 let prakse v lekarinski službi.

2. računovodje

(reelekacija)

Pogoji: poleg splošnih pogojev se zahteva, da ima višjo ali srednjo izobrazbo ekonomske smeri in 5 let prakse v finančni stroki.

Ponudbe sprejemamo 15 dni od dneva objave.

Delavska univerza Tomo Brejc v Kranju

razpisuje
delovno mesto
učitelja matematike in fizike
za pouk v osnovni šoli za odrasle.

Pogoji: visoka ali višja izobrazba, veselje do dela z odraslimi. Prijava z dokazili pošljite do 15. maja 1974 na naslov: Delavska univerza Tomo Brejc Kranj, Cesta Staneta Zagarija 1.

Mali oglasi: do 10 besed 15 din.
vsaka nadaljnja beseda 2 din; na-
ročniki imajo 25 % popusta. Nepla-
čanih oglasov ne objavljamo.

prodam

COLN — GLISER ugodno pro-
dam. Informacije na telefon 24-368
od 12. do 14. ure in od 19. ure naprej
vsak dan 2511

Prodam globok OTROŠKI VOZI-
ČEK. C. na Klanec 37, Kranj 2700

Prodam OKNA, primerna za wee-
kend, AVTO R 4 in skoraj novo
PRIMO. Zbilje 47 2705

Prodam SLAMOREZNICO s pu-
halnikom in verigo. Sp. Bela 12,
Preddvor 2744

Prodam 1 leto star par PAVOV.
Zg. Senica 1 c, Medvode 2745

Prodam PRAŠICE, stare 6 ted-
nov. Rupa 15 2746

Za 800 din prodam komplet
SPALNICO z vzmetnicami. Gasil-
ska 13, Šenčur 2747

Za polovično ceno prodam 100 kg
VARILNE ŽICE 25 mm. Gasil-
ska 13, Šenčur 2748

Prodam motorno SLAMOREZ-
NICO s puhalnikom. Sp. Brnik 10
2754

Prodam ŠPORTNI OTROŠKI
VOZIČEK. Smid, Zali log 36, Ze-
leznički 2755

Prodam PUHALNIK za seno z
motorjem, TROSILEC za umetni
gnoj. Zg. Brnik 46, Cerkle 2756

Prodam SVINJO za zakol. Grad
25, Cerkle 2757

Prodam suho SENO za krmo. Pše-
nična Polica 9, Cerkle 2758

Prodam novo žensko kompletno
NARODNO NOŠO, več AVB. Zg.
Brnik 43. 2759

Prodam delovnega VOLA. Lavter-
ski vrh 3, Kranj 2760

Prodam 2000 kg SENA. Pogačnik
Franc, Prezrenje 11, Podnart 2761

Prodam KRAVE po izbiri, mo-
torno KOSILNICO RAPID in be-
tonsko ŽELEZO 6 in 10 mm. Stra-
hink 7 2762

Prodam malo rabljeno diatonično
HARMONIKO, znamke KUCLER.
Lindav Matevž, Sp. Jezersko 13
2763

Poceni prodams komplet odličnih
BOBNOV PEARL. Gradišar Miro,
Cesta talcev 75, tel. 22-177 2764

Prodam OTROŠKI ŠPORTNI
VOZIČEK. Šilar, Sorljeva 6, Kranj
2765

Prodam rjave PIŠČANCE, stare
2 meseca. Mlakarjeva 58, Šenčur
2766

Prodam dve novi OKNI 60 x 60 in
termoakumulacijsko PEĆ AEG 3
KW. Marčun Drago, Breg 3, Križe
2767

Prodam mlado KRAVO s teletom.
Gasilska 36, Šenčur 2768

Prodam KRAVO frizijo v petem
meseču brejosti. Šebenje 36, Tržič
2769

Prodam KRAVO simentalko, 8
mesecev brej. Virmaše 42, Škofja
Loka 2770

Prodam ZAJCE. Jezerska c. 103,
Kranj 2771

Prodam drobni KROMPIR. Ols-
evec 11 2772

Prodam PUNTE in BANKINE.
Hotemaže 35, tel. 22-035 2773

Prodam LTŽ kuhinjski ozki STE-
DILNIK na drva, pomivalno in
delovno MIZO, skupne dolžine
1,80 m, polavtomatski PRALNI
STROJ in visečo toaletno OMARI-
CO, vse z velo dobrem stanju in po
ugodni ceni. Naslov v oglasnem
oddelku. 2774

Prodam 800 malih SALONITK.
Derling, Novi svet 6, Škofja Loka
2775

Prodam KRAVO s tretjim tele-
tom ter eno tik pred drugo televijo.
Tičar Janez, Voglje 76 2776

Prodam 2 meseča stare JARČKE.
Cegelnica 1, Naklo 2777

Prodam 1 kub. m MACESNOVIH
PLOHOV. Grad 1, Cerkle 2778

Prodam mlado KRAVO s teletom
ali brejko KRAVO z mlekom — bo-
hinko, in nizek semenski FIZOL.
Gole, Višeljica 13 nad Gorjami 2779

Prodam KRAVO s teletom ali
brez. Posavc 17, Podnart 2780

Prodam zbirko »NASA BESE-
DA«, 90 knjig po ugodni ceni, po-
polnoma novo. Ponudbe pod »2200«
2781

Prodam OKNA in VRATA —
komplet, TELEVIZOR (potreben
popravila), zelo poceni. Bogataj
Marija, Zasavska 29 2782

Prodam rabljeno STREŠNO
OPEKO špičak in eternit. Skrvada
Jože, Preddvor 2783

Prodam ali zamenjam za klavnega
KONJA 2-letno KOBilo, 480 kg
težko, in 7-letnega KONJA — za vsa
dela, 500 kg težkega. Majdnek, Lesce
2784

Prodam KRAVO, dobro mleka-
rico, s teletom ali brez. Poljšica 9,
Zg. Gorje 2785

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam več PRAŠICEV, čez
100 kg težke. Stružovo 20 2788

Prodam motorno KOSILNICO
BCS. Tatinec 6, Preddvor 2789

Prodam 6 tednov stare PRAŠIČ-
KE. Voglje 73, Šenčur 2790

kupim

Kupim 2 kub. m suhih SMREKO-
VIH DESK, 20 mm. Bidovec, Jurči-
čeva 1, Kranj 2808

Kupim stružni avtomat, stružne
debeline O 12, lahko brez priprave za
rezanje, navojev. Naslov v oglasnem
oddelku 2809

Kupim mizarski SKOBELJNJI
STROJ. Opis in ceno poslati: Hud-
vernik Ludvik, Poljšica, Zg. Gorje

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prodam male PUJSKE, 7 tednov
stare, in kupim OBROČE (feltna)
4 za HANOMAG 16. col. Sajevic
Ivan, Olsèvec 19 2787

Prod

Telovadna društva Partizan še niso »iz mode«

TVD Partizan! Koliko lepih spominov zбудi to ime v glavah generacije, ki je održala po drugi svetovni vojni! Koliko iskrenih prijateljstev se je rodilo v dvoranah, kjer smo se pred leti podili za žogo, skakali, plezali in telovadili! Kdo bi vedel? Jasno je le nekaj: navzlic pogosto zastareli in dotrajani opremi, navzlic nezadostnim zmogljivostim ter navzlic pogojem, za katere bi danes rekli, da so pod vsako kritiko, da so nemogoči, je bil Partizan nepogrešljiva športno-vzgojna ustanova. Iz njegove skoraj neizčrpne kadrovske osnove je izšla cela kopica kasnejših šampionov najrazličnejših športnih zvrst, ki so sloves Jugoslavije ponesli daleč v svet. Hkrati pa smo si v teh društvinah mnogi pridobili osebnostne lastnosti, kakršnih ni mogoče nikjer kupiti. In marsikom v vsakdanjem življenju presneto koristijo, saj sodobni čas terja čvrstega, fizično in duševno zdravega, uravnovezenega človeka, sposobnega zdržati najrazličnejše napore in kljubovati neštetim kvarnim vplivom okolice.

A razvoj (ki ni nujno zmeraj pozitiven) je povzročil korenite spremembe in navadah in mišljenjih ljudi. Ena od njih se kaže tudi v nezadostnem krčenju vloge Partizana. Po športni plati so mu ponekod spodnesla noge ozka klubaska stremljenja, pojavi profesionalizma v posameznih panogah, favoriziranje vrhunskih dosežkov, eksces, imenovan »komercializacija fizkulturne«, ko smo pri vrednotenju in financiranju določene discipline upoštevali predvsem popularnost, itd. Obenem je dobrošen del vzgojnih našli prešel na ramena osnovnošolskih in srednješolskih ŠD, ki so nastala kot logična, hvalevredna posledica popolnejših izobraževalnih programov ter vedno intenzivnejšega investiranja v stavbe in pokrite vadbeni objekti. Še preden smo se pošteno zavedli, je manevrski prostor telovadnih društav Partizan postal — vsaj navidezno — skrajno ozek. Do nedavna so, v večini primerov, obstajala bolj zaradi reda volje in zaradi upornosti majhnega kroga ne-poboljšljivih entuziastov kot pa zaradi preprečanja družbe, da jim ne gre odrekati važnega mesta v širši socialistični skupnosti. Toda z ustanavljanjem TTKS in z uveljavljanjem pravičnejših odnosov v politiki materialnega stimuliranja telesne kulture, ki naj bi prek različnih oblik rekreacije pomagala izboljšati fiziološke zmogljivosti in potruditi se rahlo pomehkuženega prebivalstva, je Partizan spet postal zanimiv. Zato smo v uredništvu sklenili obiskati vodstvi dveh precej različnih gorenjskih TVD, kriškega in škofjeloškega. Razložili so nam svoje težave in načrte, poglede in hotenja. Čeprav v ostalih društvinah iz sosednjih krajev stanje bržkone ni dosti drugačno, bomo v prihodnje veseli slehernega povabila na obisk — seveda le, ako nam imajo odgovorni povedati res kaj bistveno novega.

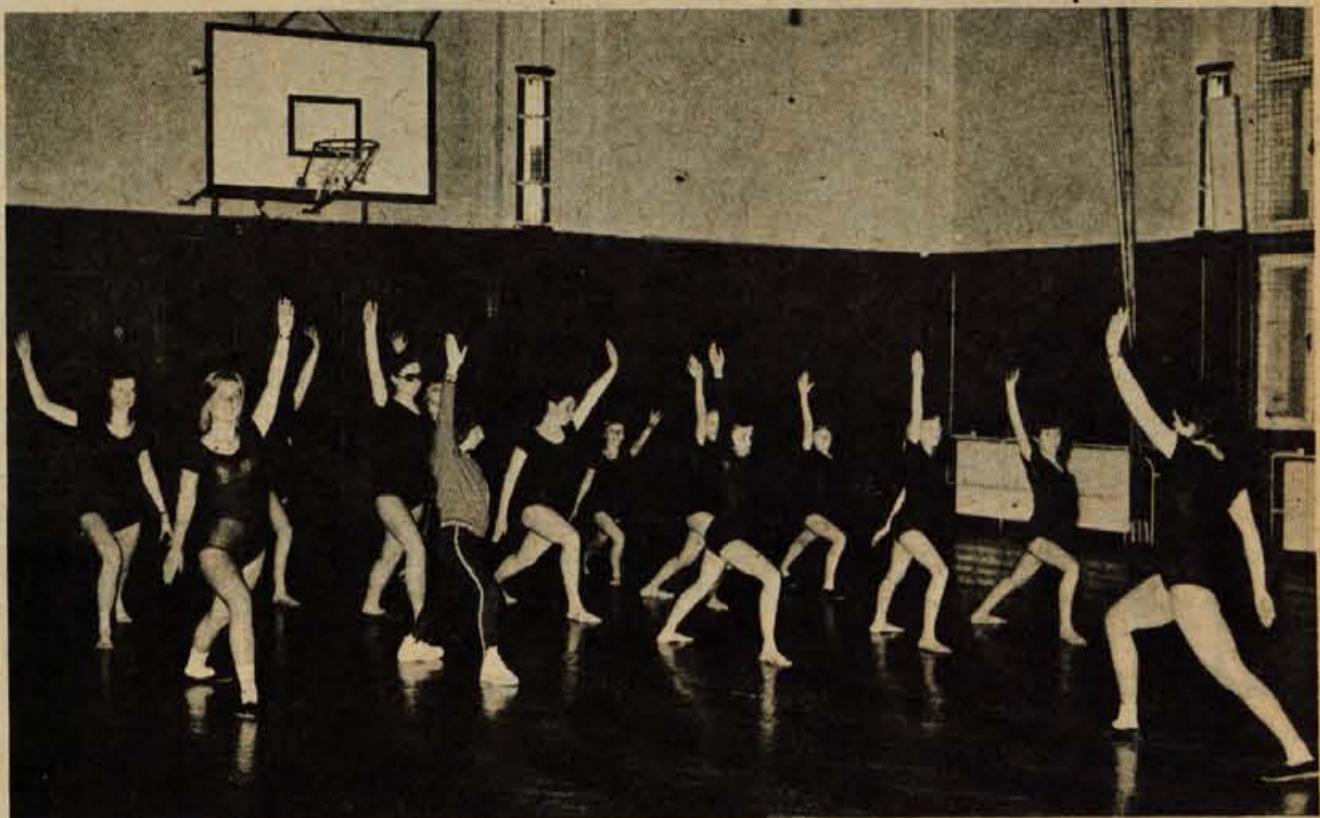
V Križah široko zasnovana aktivnost

Za predstavitev TVD Partizana Križe, ki je bil ustanovljen leta 1956, se odločamo iz več razlogov. Telesnovzgojna organizacija deluje na področju, kjer imata telesna kultura in šport bogato tradicijo. Znan je predvsem »Kriški športni teden«, ena najmočnejših manifestacij te vrste na Gorenjskem, katerega pobudnik je bil pokojni Kristijan Kokalj. Tudi letos se bo v tednu dñi zvrstila kopica tekmovanj in turnirjev, med katerimi bo rokometni po tradiciji kvalitetno najmočnejši. Pri TVD Partizanu Križe je spodbudna in obetača mladost v vodstvu in med članstvom. Vseh 245 članov šolskega športnega društva na kriški osnovni šoli Kokrškega odreda je članov TVD Partizan. In še po nečem je znani Partizan? Po množičnosti pri splošni vadbi in rekreaciji za mlajše in starejše prebivalke in prebivalce Križev, Tržiča in okoliških vasi. Ce so »partizanovci« včasih koga do sovaščanov povabili v telovadnico, so pogosto naleteli na gluha ušesa. Danes prihajajo ljudje različnih starosti sami od sebe. Urnik telovadnice je napet, vaditelji pa zaposleni do ušes. Ker tudi Križane tèpe pomanjkanje te »sorte ljudi«, sta znanje in izkušenost nekdanjih športnikov dragocenja. Nova šolska telovadnica in vzoren red, ki vlada v njej, sodobni telovadni pripomočki in boljša materialna osnova telesnovzgojne organizacije, povečujejo zanimanje za vadbo

in rekreacijo in s tem krepe poslanstvo Partizana.

Ida Ribnikar, predsednica Partizana in nekdanja telovadka in rokometnika, predpoveduje, da so člani s prostovoljnim delom zgradili »stalon v malem« z rokometnim igriščem, atletsko stezo, odbokarskim igriščem, prostorom za skok v daljino, s pomočjo planinske skakalne šole pa dve skakalnici v Sebenjah. Leta 1971, ko je Partizan prepustil dvojno Zadružnega doma krajevnim organizacijam in skupnosti ter se preselil v novo šolsko telovadnico, se je začelo še tesnejše sodelovanje med Partizanom in osnovno šolo Kokrškega odreda. Ravnatelj in učitelj telesne vzgoje sta že več let člana upravnega odbora. Šola je »partizanovcem« drugi dom. Njene ključne imajo in vstop v telovadnico, ko je ne zaseda pouk telesne vzgoje ali dejavnost šolskega športnega društva. Tudi drugi dve osnovni šoli v tržiški občini se ne zapirata, zavedajoč se, da sta enako kot kriška »zrasli« predvsem na račun samoprispevka občanov. Kriški Partizan pa v zameno rade volje odstopa šolarjem zunanjemu igrišču. Rokometno igrišče je razsvetljeno. To je nova možnost rekreacije za tiste, ki podnevi nimajo časa.

Pred leti je kriški Partizan skrbel predvsem za splošno vadbo od najmlajših do najstarejših ter vzperedno s tem gojil orodno telovadbo, atletiko, rokomet, smučarske skoke

in rekreacijo. Ko je bilo na osnovni šoli Kokrškega odreda ustanovljeno šolsko športno društvo, vadba šolarjev ni bila več Partizanova skrb. Druge že omenjene dejavnosti se bogatijo. Obetačoč napredek je pokazal smučarski tek v povezavi z atletiko.

Ida Ribnikarjeva in vodstvo Partizana Križe pripisujejo povezavi med šolo in šolskim športnim društvom ter Partizanom velik pomen. Izmenjava redkih vaditeljev in trenerjev je običaj. Člani šolskega športnega društva so člani Partizana, urnik vaj in treningov pa je prilagojen številnim delavcem, dijakom in študentom, ki služijo kruh ali nabirajo učenost v Kranju ali Ljubljani. Upoštevajoč še vadbo za predšolske otroke, ki jo kriški Partizan dokaj intenzivno razvija, in že prej omenjeno sodelovanje med šolo, ŠSD in Partizanom, je stalno in usklajeno spremeljanje rasti določene generacije vsaj na papirju zagotovljeno.

Kriški Partizan želi odpraviti ali vsaj omiliti pomanjkanje vaditeljev in trenerjev. Letos nameravajo nameniti strokovnemu izobraževanju članov lepo vsoto denarjev. Trije člani se že spoznavajo s skrivnostmi rokometne igre, večja praznina pa vladá pri vaditeljih in trenerjih za rekreacijo, splošno vadbo in orodno telovadbo, čeprav Partizan prav do teh panog ne kaže mačehovskega odnosa, ki naj bi bile osnovne dejavnosti Partizanov. Smučarski tekači nekaj opreme že imajo, trenersko »ledino« pa je zaoral Vinko Grašič. Marjan Pečarju in Ambrožu Teranu je že uspelo vzgojiti nekaj državnih reprezentantov v smuških skokih. Vendar omenjeni entuziasti programom, ki jih imajo Križani pri razvoju teh panog, ne bodo kos. Nova 25-metrska skakalnica iz mase v Sebenjah utegne postati kmalu resničnost, razen tega pa Križani podpirajo prizadevanja Smučarske zveze Slovenije in Planiškega komiteja, da bi usposobili skakalnico na Zelenici, kjer nadlog zaradi pomanjkanja snega ni. Letos so morali Kri-

žani tekmovanje za pokal Tržiča v skokih organizirati na Pokljuki! Na opuščenih temeljih pri nekdanjih vojašnicah v Križah namerava Partizan zgraditi garderobe in skromne klubске prostore. Tudi pri delovnih pogovorih daje namreč sedaj zatočišče osnovna šola!

TVD Partizan Križe je med tistimi, ki so prepričani, da se bo z ustanovitvijo temeljnih telesno-kulturnih skupnosti in novega finančiranja interesnih skupnosti položaj telesnokulturnih organizacij zboljšal. Seveda bo odgovornost za uresničevanje programov pred delovnimi ljudmi večja. 36 milijonov starih dinarjev znaša letošnja predračunska vso. In nič kaj preveč je ne bi smeli zmanjšati, če bo hotel kriški Partizan uresničiti zastavljene načrte, vzdrževati naprave in objekte in dokupiti kaj novega, izobraževati ter nagrajevati vaditelje in trenerje in prihraniti »skupček« za izdajo kronike. Leta 1976 bo kriški Partizan praznoval 20. obletnico delovanja!

J. Košnjek

V Loka začenjajo znova

Ločani, loški »partizanovci«, se žal ne morejo pohvaliti s tako razvijeno in pestro dejavnostjo kot njihovi kriški vrstniki — čeprav jih po tradiciji krepko prekašajo. TVD Partizan Škofja Loka je namreč ob ustanovitvi, brž po vojni, pritegnil v svoje vrste športne delavce, ki so pri nekdanjem Sokolu nabrane izkušnje znali koristno vključiti v obnavljanje telesnovzgojne aktivnosti v mestu. Slédenja je zajemala veliko število domačinov, zlasti mladine, ki je organizirano gojila bodisi nogomet bodisi smučanje ali gimnastiko, mnogi pa so obiskovali splošno vadbo, prikrojeno različnim starostnim razredom. Pozneje sta v okviru društva zaživeli tudi košarka in rokomet. Vsakoletna svečana akademija je zmeraj predstavljala veličastno manifestacijo znanja in spretnosti članov vseh kategorij. Če bi, denimo, pred 20 leti kdo trdil, da bo ustanovo v kratkem načela huda kriza, bi mu najbrž nihče ne verjel. A prav to se je zgodilo.

Prvi, ne preveč skrbli zbujoči znaki nazadovanja so nastopili v zgodnjih šestdesetih letih, ko je odcepiti smučarjev (1954) sledilo formiranje samostojnega nogometnega kluba Ločan (zdaj LTH) in košarkarskega kluba Kroj. Pod okriljem oslabljenega društva sta vztrajali le gimnastika in rekreativna vadba. Prišlo je obdobje, v katerem so ljudi začeli zmeraj močnejše pritegavati »atraktivni šport«, moštvene igre z žogo in alpsko smučanje. Orodna telovadba ni več navduševala, saj terja — preden tekmovalec doseže vidnejše uspehe — mnogo bolj trd in dolgotrajen trening kakor privlačne »modne« panoge. Vzpredno je upadal zanimanje za rekreativno smer, ki sicer človeku vcepi osnove gibalnih sposobnosti in prožnosti; mladež so starši že v otroštvu raje usmerjali v specializirane zvrsti, kjer je razmeroma skromna konkurenca ob vsaj poprečni nadarjenosti jamčila relativno naglo uveljavitev. In če k vsemu naštetemu primaknemo še pojav šolskih športnih društv, v katerih s članstvom pač ni nikoli resnega problema, dobimo zelo jasen

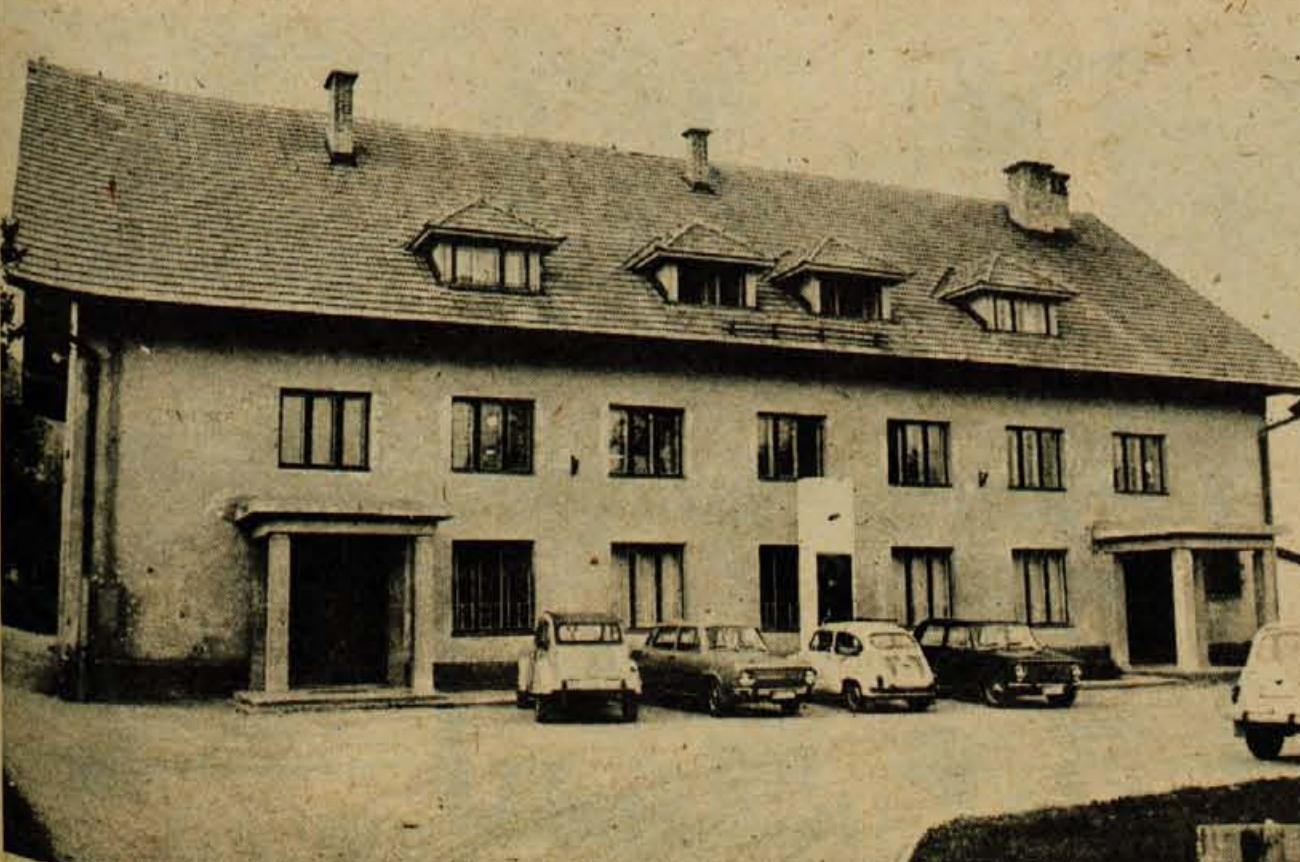
odgovor na že naštetokrat izrečen očitek, zakaj so Škofjeločani dovolili, da je Partizan leta 1963 dokončno »izdihnile« in da je naslednjih sedem let obstajal edino v uradnih papirjih. Upravljanje, vzdrževanje in uporaba telovadnice ter pripadajočih načrav so oblasti prepustile gimnaziji, medtem ko sta igrišče prevzela KK Krov in NK LTH.

Toda čas je ovrgel trditve lahko-miselnjev, ki so menili, da v novih pogojih telovadno društvo nedanega tipa ni potrebno. Potrebno je! Zapažanja socialnih in zdravstvenih služb razkrivajo nelepo podobo razmer v občini; pomanjkanje fizične aktivnosti je prizadelo zlasti najmlajše, cicibane, in starejše, priletne državljanje, ki bi se z rekreiranjem obvarovali prezgodnjih bolezenskih težav, vendar skoraj niso našli možnosti, da bi v krogu sebi enakih razgibali zanemarjeno telo. Posebno obravnavo pa zasluži mladina, ki po zaključeni osmestki odide v proizvodnjo in ki sprito odstotnosti telesnovzgojne zavesti (šolsko fizkulturno učenec neredko jemlje kot obvezno zlo) ne čuti niti veselja niti želje za športnim udejstvovanjem. Med njo so odkrili visok dostote alkoholikov, prestopnikov in kršilcev reda, kajti v preoblikici prostih uric mimogrede zaidejo na stranpot. Prav zanje bi bil Partizan naravnost idealno zatočišče. To spoznanje je tudi vodilo druščino bivših funkcionarjev, da so ga leta 1970 obudili od mrtvih. Pljunili so v roke, povabili k sodelovanju izkušene starešine ter vztrajno krepili društvo, ki danes šteje približno 200 aktivnih članov, razporejenih v vrste pionirjev, pionirk, mladincev, mladink in seniorjev obeh spolov. Seveda je problemov nešteto. Dr. Adolp Gerjol, predsednik upravnega odbora, sestavljenega malone izključno iz upokojencev (!), mi jih je v pomenku nанizal cel seznam: pogrešamo pomoč strokovno usposobljenim trenerjev, kajti 8 priučenih vaditeljev n: zadošča; vsi opravljajo tako imenovano nevidivo, anonimno delo, ki ne prinaša očitnih rezultatov, a bi zaslužilo najmanj izdatno moralno, če že ne materialno priznanje; društveni prostori so pretesni in zastareli ter često zasedeni ali spremenjeni v skladišča, kar vodstvo prisili, da mora sejo UO sklicati v bližnji gostilni; dasi bodo poslej namesto 6000 din letnih dotacij prejemali 35.000 din, ni TTKS z nobeno praktično gesto utemeljila najavljenega spodbujanja bazičnih, v širino usmerjenih rekreativnih dejavnosti (obisk društva, navzočnost na sestankih itd.); baje JLA klub podatkom, ki govorijo o 25-odstotnem osipu fantovskaških obveznikov (osip je kajpak, posledica raznih hib), ne kaže nikakršne pripravljenosti, da bi podprla prizadevanja Partizana; itd. Ovir je nešteto, ampak gručica loških zanesenjakov ne namerava vreči puške v koruzo. Ni dvoma, da posebljajo kvalitete, kakršne so si nekoč v Partizanu privzgajali njegovi nešteti prijatelji in kakršne prevladujejo v izjemno redkih novodobnih športnih ekipah: skromnost, nesebičnost, vztrajnost, tovarištvo, odločnost in kolektivni duh.

I. Guzelj
J. Košnjek

GLAS 23

Torek — 30. aprila 1974

TVD Partizan Stražišče

GLAS		Sovjetski politik, boljševik, umorjen leta 1934	Slov. slikar, Nikolaj	Zivljenjske sprilike*	Osebni zaimek (mn.)	Franc-gledališčnik, Charles	Samojedli	Dolga ul. v Zagrebu	Vandotova povest; film
Zlahtnik									
Italijan mosko ime									
Rezalni pot									
Kmetijska šola pri N. mestu					Del obraza				
Zidovska menička skupnost					Del uhanja				
Pomladna setev						Aktinii			
Književnost	Kalij		Ernest Heinkel			Desni pritok Drine			
	Književnost		Ohlapen površnik			Era, doba			
To tukaj					Naznalo				
Ger. plieme					Nedoglednost				
Sevē									
Zadetnik mokavežizma									
Tone Fornezz									
Potopisce, Miran									
Grški bog vojne									
Lirske pesnik									
Starogr. ljubica									
Orient. sukno									
Varijeno mesto									
Iridij									
Medalja									
Clovek na pasi									
Delo v rudniku									
Panika									
Elektr. pri Mariboru									
Abelov brat									
Hrv. slikar, Vjekoslav									
Kralj Hvali									
Zanos, polet									
Tone Cufar									
Jože Tiran									
Anton Čehov									

Nagradna skandinavska križanka

Za reševalce križanke razpisuje uredništvo 10 naših grad, in sicer:
 1. nagrada 200 din
 2.-3. nagrada 100 din
 4.-10. nagrada 50 din
 Za udeležbo pri žrebjanju zadostuje, če pošljete izpolnjen nagradni kupon (lahko nalepljen na dopisnik) do četrtek, 9. maja 1974, na naslov: Glas, 64000 Kranj, Moše Pijadeja 1, z oznako NAGRADNI KUPON.

— Da ne bo kdo kaj naroče mislil, bom raje jaz kljal na pomoč.

— Da ti ne bo dolgčas, sem ti pri nesel strgane nogavice...

— Nehaj razgrajati, sicer ne bom ujet nobene ribe!

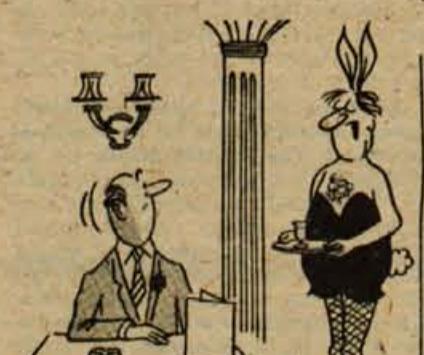
Nagradni kupon Rešitev teksta ob strani pod sliko:

Ime in priimek: .....

Naslov: .....

— Zene še nimaš doma?

Pomanjkanje ženske delovne sile

— Se odpravljata na praznovanje?

— Seveda se ti je nasmehnila. Le kdo more ostati resen, kadar te vidi!?

— Uh, so ti prazniki dolgočasne Clovek še govoriti nima s kom...

— Boš tudi potem, ko bova poročena, tako zaljubljen in pažljiv, dragi?

— Po praznikih so moji tako sitni, da grem prav rad v šolo.

— Seveda bi šla rada z vami na vikend. Samo... bi lahko vzela s seboj tudi moža, hčerkico in psa!

— Misliš sem, da ti bo pišam všeč. Z enakim vzorcem jo ima tudi Brigitte Bardot.

— Žal mi je, ampak končno ti le moram povedati, da je bilo prostovoljno gasilsko društvo ukinjeno že pred desetimi leti.